

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

TĂCERE ÎNVINSĂ

de Gelu Nicolae Ionescu

Câteodată, las paginile goale. Refuz să scriu cuvinte sau, altfel spus, îmi scriu tăcerea. Așa simt și la ceasul când scriu aceste rânduri. Gândul, însă, că fiecare ar înțelege ce vrea din albul editorial mă atenționează că, fără îndoială, ar putea fi și interpretări eronate și, deci, nedrepte ale tăcerii mele.

Da, e adevărat că, de multe ori, am impulsul de a pleca în munți sau în câmpie, să trăiesc izolat, liniștit, tulburat, eventual, doar de propriile mele întrebări. Așa văd eu viața fericită a omului contemporan: eliberată de stres, de toate greutățile și problemele pe care traiul în comun în aglomerări urbane le ridică zilnic. Am auzit, în copilărie, de la regretatul și excelentul profesor și pictor Dan Strâmbu o expresie pe care o folosesc și eu, din ce în ce mai des, azi, recunosc, cu mare plăcere: „Renunț ca Adam la Rai!”

Pe de altă parte, sunt scriitor. Sunt scriitor, în primul rând, fiindcă așa mă simt, așa mi se strigă dinlăuntrul meu să fiu, încă din vremea primei mele conștientizări de sine. Iată o realitate profundă care presupune să trăiesc printre oameni și să scriu. Să scriu sperând că pot contribui la mai binele oamenilor și la mai buna înțelegere de către ei a sensurilor vieții.

Da, sunt întâmplări care te amuzesc. Sunt momente când vrei să te refuzi vieții sociale. Știți, desigur, despre ce vorbesc. Le trăiți, nu am nicio îndoială, mulți dintre dumneavoastră.

Aleg, iată, să-mi înving, pentru a nu știu câta oară, tăcerea. Pentru a vă dăruir noi pagini de revistă. Continui

să muncesc pentru cei care știu să se bucure de un dar artistic, cultural. Nu îmi las să moară speranța în oameni și în lumea mai bună. În definitiv, cred că toți visăm la ea, la lumea mai bună, chiar dacă facem, uneori, prea puțin pentru a o genera.

Am câte un „La mulți ani!” pentru aniversații lunii din redacția noastră: Constantin Tudorache, pe care îl consider unul dintre cei mai buni epigramiști ploieșteni, și Constantin Dobrescu, pe care îl consider unul dintre cei mai buni istorici pe care i-a dat Ploieștiul până azi.

Luna aceasta a plecat dintre noi pentru totdeauna poetul și pictorul Filip Köllö. Mă sunase că ar vrea să revină la ședințele cenaclului „Atitudini”. Îl așteptam cu drag, așa cum i-am și spus la ultima noastră convorbire. Odată cu plecarea sa, orașul pierde un artist foarte talentat. Printre cărțile de pe biroul meu se află și antologia cenaclului din 2010, în care au fost incluse și poeme ale sale și care are pe prima copertă reproducerea unei picturi semnate de el „Arpentaj”. O recitesc cu melancolie. Ele, cărțile, rămân... Astfel, învingem și tăcerile cotidiene și tăcerea cea mare, finală.

Și, dacă tot îmi învinsei iarăși tăcerea, am să vă dăruiesc un poem!

Lectură plăcută și o toamnă foarte frumoasă!

În vremea aceea...

*s-a întâmplat că
atunci când m-ai atins,
eram chitară*

*și nota născută
a fost așa de lungă
încât nu a ținut doar patru timpi
ci patru anotimpi, anotimpuri
și multe alte neștiute timpuri!*

*s-a-ntâmpat, apoi,
ca, din cântec,
să devin melc
trăind pe pielea ta
pe așteptări – frunzele
căzând din raiul toamnei*

*Se făcea, în vremea aceea,
Uneori,
că înserarea era citrinul meu
pe care
îl scoteam de la gât
și îl așezam pe masă.
Tăcerea guralivă
a frumoasei pietre șlefuite de soarele la
apus
ningea auditiv
alți trecători:
trecătorii-strângeri de mână,
trecătorii săruturi,
trecătorii-visuri...*

*s-a întâmplat că
atunci când m-ai atins,
eram chitară
și nota născută
a fost așa de lungă
încât nu a ținut doar patru timpi
ci patru anotimpi, anotimpuri
și multe alte neștiute timpuri!*

*acum, mă uit la nesfârșirea amintirii
și-mi spun:
ce ploaie și marea asta
discretă, timidă,
nu îndrăznește să te atingă
decât dacă tu mergi la ea și
te apropii de ea...*

*... să mai spun că niciunul dintre trecătorii
de mai sus
Nu s-au împiedicat în prezent.
și că și acum frunzele cad din raiul toamnei.*

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești
e-mail: gelunionescu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Adriana Nicoleta Zamfir
Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Ilustrațiile copertelor din acest număr sunt reproduceri ale unor lucrări realizate în cadrul Taberei Internaționale de Creație Plastică „Dan Platon”, ediția a XII-a: Coperta 1 - Radu Negru, *După furtuna pasiunilor*; Coperta 4 - Victor Frimu, *Trandafir pentru mama*

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

SCRISORI PENTRU VIITOR (III)

de Traian D. Lazăr

Visând România Mare

Sub titlul „Kardjali – Presse”, unul dintre ofițerii români prizonieri în lagărul de la Kardjali face un adevărat reportaj în versuri privind o zi din viața lagărului de prizonieri. Autorul, căpitanul Georgescu din Regimentul 3 artilerie scrie o poezie de influență folclorică. Poate că versurile șchioapătă ca formă, rimă și ritm, dar sunt pline de viață, descriu cu acuratețe situația, gândurile și preocupările ofițerilor români prizonieri în lagărul de la Kardjali - Haskovo-Bulgaria, în februarie 1917. Necazurile prezente sunt tratate cu ironie, cu înțelegere camaraderească. Umorele marca haz de necaz se împletește cu meditația gravă asupra existenței. Gândurile de viitor sunt canalizate pe eliberarea din prizonierat și înfăptuirea idealului războiului de întregire, înfăptuirea României Mari.

Kardjali – Presse

Ziua începe să apară
Lunga noapte s-a sfârșit,
Strigăte s-aud afară
Ivrigic, topla semit.
Getta (Gessa) care atât așteaptă
Intră ca un uragan,
Dormitorul se deșteaptă
Într-un mare chiloman
Ceasul a trecut de șapte
Don Farc cu burta goală
O pornește după lapte.
Chiriceanu cum se scoală
Pregătește masă mare
Și când totul e sfârșit,
Așteaptă cu nerăbdare,
Să se pună pe halit.
Kâz-Kâz intră cu o oală,
Fără să zică nimic
Dar nu-i chip toți strig în sală
BeșCafé, ciabuc! Faic!
Dom Paladu sforăiește
Îngrămădit ca un ghem
Țața de el se lipește
Pare c-ar forma sistem.
Unul pe-altul nu se iartă
Noaptea din somn se trezesc
Încontinuu sunt în ceartă,
„Nu m-atinge, te pocnesc”!
Lângă colț da-n cărți de-o oră
Kir Costache, al nostru starșii
Jurând că-i de Paști acasă
Căta pacea-n patru ași.
Alături, creionu-n mână,
Șade Carp îngrămădit,
Stenografiind într-una
Orice carte de citit,
Kir Costache-l dojenește
Pentru orișicare fleac

Din timp în timp el cinstește
C-o lingură de cognac
La picioarele-i jelește
Cucuveaua de Iordan
Și mereu ne tot cobește
Că mai stăm încă un an.
Iar moș Oprea cu-a lui babă,
Cum că zboară a visat
Și îngrijorat se-ntreabă,
Nu cumva-i semn de plecat?
Mai încolo, bateria
De calici, golani cu toți,
Își păduche rufăria,
Că-s caprițe, patrihoți.
Cum fac ochi, cer de mâncare
Ziua, noaptea tot halesc
Veșnic strig în gura mare
Că-s flămânzi și se sfădesc.
Dar din colț Divizionul
Care-i veșnic supărat
Le mai potolește tonul
Căci pasența-i s-a stricat.
Iar Don Căpitan Lică
Simpaticul dirijor
Nedezlipit de Mitică,
Scrie note pentru cor.
Ivanciu-și agață-n cuie
Așternut, bagaje, sac,
Pretutindeni el se suie,
Nu mai poți plasa un ac.
Valerică e gol pușcă
Cămașa și-a dat-o jos
Și se luptă cu-ai de-l mușcă
Dar chimirul nu și-a scos
Rând pe rând toți ofițerii
Merg cu frontul la spălat
Totul merge acu pe serii
Până și la măturat.
Ora trece, se fac nouă
Santinele vin cu Hleap
Cu feșic, papir sau ouă,
Totul se vinde p-un cap.
Starșul Cristu cu o cană
Vinde lapte botezat;
Toți se reped la pomână,
Nu-i chip să străbați; Nazat!
Prietenul lui Valerică,
Simpaticul Masturbey,
Semion, Tiuti, Tudorică
Și-alți speculanți ce ei,
Cumpără la pelerine,
Jambiere și inel,
Și ceasornice Longine,
Și strâng bani la portofel.
Se zice că nu-s parale,
Că băieții bani nu au
Cu ce iau iaurt, halvale?
Cât le-ai cere atâta dau.
Cei doi maeștri intră iute,
Motor foarte aferat,
Are gust ca să discute;
Peste-o victimă a dat,
Discută cu înfocare
Ideea nu poți să-i schimbi
Căci în toate-i foarte tare
Dar e special în limbi.
Este literat, comite
Versuri, însă anonim
Este modest pasă-mi-te
Scrie sub pseudonim
Dar cum azi se schimbă toate

O să-l schimbe și pe-al lui
„Delaturtucaia” poate
Ori poate „Delacusui”.
Celălalt Venizelos, cată
Peste tot în jos și-n sus,
Cum te miști, te prinde-ndată
Și-n revistă te vezi pus.
Teodorescu, zis Cazacu
O romanță fredonează
Pe când lângă el cu sacul,
Țața veșnic „colectează”
Iulia, cărturăreasa,
Eleva lui Lenormand
Și-a cedat ferma și casa;
Succesorul e Bălan.
Avem ș-un nabab în sală,
E Goleșcu, dintre toți,
Este fără îndoială
Cel mai curtat, dar nu poți
Să-l tapezi așa de lesne:
De când s-a mutat aici,
S-a umplut până la glezne
De „paduhi” și de amici.
Are garda lui fidelă
Care veșnic l-înconjoară,
Și-l au pus sub santinelă
Dând pe bietul Barbu afară
Au scăpat de calicie
Nu mai jinduiesc iaurt
Gătesc la bucătărie
Mănâncă cârnați și unt.
Mai avem o oarecare
Societate de orbeți
Toți sunt crai nevoie mare
Halal de așa băieți.
Cine poate să pretindă,
Când îi vede parfumați,
Nedespărțiți de oglindă,
Veșnic tunși, rași și frezați,
Cum că dintre toți băieți
Nu sunt cei mai eleganți,
Papagali și juveți
Gringoir și-ai lui ceilalți.
Și când cineva-i întreabă
Cine-i maestru bărbier
Îți dau adresa degrabă
La „Don Panait frizer”.
Stoicescu, cu mantaua,
Lung[până la pământ,
Și-a tras singur cacealmaua
Deși face jurământ
Că nu el, ci santinela
I-a șters căciula din cap,
Brânză de burduf și un hleap.
Neica Barbu profesează,
Că Takiștii nu-s pungași
Și cu gesturi demonstrează,
Că nu-s încă toți ocnași.
Marinerul, ce susține?
El susține că Nea Gică,
S-a făcut aproape bine:
Nu mai curge, ci doar ... pică.
Iar Nea Gică-n tot momentul
Are câte-un „àpropòs”
Când îi vine țî-l trăneste
De te lasă „Mot à mot”.
Leca se gândește-n țară,
Stând întins pe-o rogojină
Și îi trage o ... țigară
De ai zice că-i mașină.
Tudorică stenograful

Are elevi silitori,
Noaptea chiar scribesc cearceaful
Exersând adeseori.
Boambă ne schițează fete,
Capete de ofițeri,
Excelează-n siluete
Mai ales despăducherii.
Ioanid umblă cu blocul
Și scoate caricaturi;
Ba chiar franci, dacă e locul,
Curg din două trăsături.
Pokerul este în floare
La bănuți și chiar mai gros
Se lipsesc chiar de mâncare
Cei curățați pân-la os.
În alt colț se-ntinde iară
Un caré de bridge turbat
Dimineața până seara
Nu se satur de jucat.
Pe când nimeni nu s-așteaptă
Un păzea! s-aude tare,
Ochii către hleap se-ndreaptă
Mâna către buzunar
„Barbă roșie” apare
Și găzarii în pluton;
Pleacă dezolați, se pare,
Căci nu-i rost. Ce ghinion!
În ăst timp, lângă latrine
Diferite societăți,
Pregătesc, de rău, de bine,
Tot felul de bunătăți.
Cel mai fain birt economic,
Cel cu firma „la orbeți”,
Pregătea fasole zilnic
Pentru treisprece băieți.
Afacerea merge strună,
Micul birt s-a transformat
Restorant de prima mână
„La Balenă și cârnat”
Se găesc feluri alese
Totul în unt preparat
Și mâncări cu sosuri drese,
În schimb, prețul e sărat.
Clientela e mai mare:
Din treisprece, două zeci,
Plătești un pui la frigare
Numai cinci lei patruzeci.

A sosit acum mâncarea
Zgomot de jur împrejur
Toți dau buzna la căldarea
Fumegând de bulgur.
Don Pallade demonstrează
Orișcui, într-un moment,
Că nimic nu egalează
Porția de supliment:
Ah, moncher, dacă se poate
Dă-mi trei porții de bulgur
Și le voi mânca pe toate,
Este delicios, îți jur.
După masă ieși la soare
Să mai iei aer curat
Vine Kirtchef în plimbare,
Roș la față, turmentat.
De-i dispus, promite toate,
Dar cu jumătate ton:
„Facem noi tot ce se poate”
„Tu persoană, eu person”.
Mai primim câteodată
Vizite de coloneli
Numai „Moșul” biet arată
Grijă de cei mititei.
Unul scrie la memorii
Toată ziua se gândește
La acțiuni iluzorii

Și e bolnav ... sufletește
Alții vin doar în plimbare
Și când pleacă, în permanență,
Închid ușa cu răbdare,
Și chiar cu perseverență.
Coriștii, la trei, s-adună
Convocați de dirijor
Să repete împreună
Bucăți scrise pentru cor.
Prim tenor: Barbu popescu,
Sărbătoare, Cap de fier,
Gât de lemn, mânzul Dobrescu,
Borșarof pionier.
Apoi „maistrul” Castrișanu
Capelmaistru ajutor,
Și juvelele Băbeanu,
Venizelos cu Motor,
Faic cu Teodorescu
Zis cazacul și apoi
Mai e Sică Ștefănescu
Tudorică și-ncă doi.
După cor s-aude afară
Un puternic „Maestozo”
Parcă ar răzni o fiară
E „Orlando Furioso”.
Se apropie și hleapul
O fi mare, o fi mic?
De departe îți bați capul
Dar nu poți vedea nimic
Este mic, fără-ndoială
Plin de paie și uscat
Toți s-apucă de haleală
Într-o clipă gata-i dat.
Înainte de mâncare
Ne dăm jos să ne distrăm:
Damele ies la plimbare
Și putem să admirăm
Frumusețile locale
Și toiletele lor sic.
Toate ne cam dau târcoale
Fac ochi dulci și alt nimic.
Doar Nea Gică a dat gata,
O lungană „haute noblesse”
A intrat în călduri fata:
Schimbă rochiile, oftează des.
Unul care se-nvârtește
Este un învățător
Nu e prost, își îndulcește
Traiul, numai din amor.
Nu-i frumoasă a lui babă
Și nici albă nu prea e,
Însă e fată de treabă
„Are și grain de beaute”.
Și mai are la gât brate
Blană scumpă de samur
Așa lungă că o bate
Și în față și la ... spate
Îl răsfață în halvale
Așternuturi și chiar bani,
Și plăcinte baclavale,
I-a scăpat dintre golani.
Dar bulgurul se ivește .
Iar certuri la împărțit
Zgomotul se potolește,
Uf, bine că s-a sfârșit.
Până ce se înserează
Mai luăm aer curat
Santinelele marchează
Limitele de plimbat.
Prin colț la Kaz-Kazminore
Toți se bat pe un iaurt,
Dar s-aude, Haida, gore!
Nu e rost, execuți scurt.
Sus intri în fumăraie,
Și în praf de măturat,

Toți fumează în odaie
Gustu-i să fumezi în pat.
Seara: Conferință mare,
Ne pisează uneori
Cu băncile populare
Avocați, învățători
Și susțin cu voce tare
Câte-n lună și în nori.
Fac toți pe-a noastră spinare
Practică de oratori.
Se produce o mișcare
Toți acum s-au îndreptat
Așteptând cu nerăbdare
Zilnicul comunicat.
S-a mișcat lumina-n sală
Se-ndreaptă spre dormitor
„Idiția spicală”.
Petre Radu se ivește
Escortat de felinar
Buletinele citește,
Apoi știri de prin ziar.
Să mai vezi ce gălăgie,
Te uimești cât de tari
Sunt ai noștri-n strategie
Ce genii! Ce oameni mari!
Dar s-aduce felinarul
Mânzul cântă binișor
Fatma, lincată, Chelaru
Apoi cântece de dor.
Aurică președinte
De adevărați răioși
Cântă după rugăminte,
Gândind la doi ochi frumoși.
Dar tăcere acum se face,
Zgomotul s-a potolit
Unul câte unul tace,
Cei mai mulți au adormit
Și visează despre țară,
Despre pace, c-a sosit,
Că-i întâmpinat la gară
De ai săi. Și în sfârșit,
Masă mare cu sarmale
Vinul negru cel turbat
Cu jigouri, baclavale,
Și la urmă un bun pat.
Dar deodată el tresare,
Brațul drept i-a amorțit,
Coastele și soldul doare,
Nu mai e chip de dormit.
Respiri greu, dar ce putoare,
Un miros nedefinit
De fum acru, de țigare
Și de sulf, nu-i de trăit.
Drept răspuns, un zgomot tare:
Te cutremuri, crezi c-a tras
Un tun de calibru mare.
Și atunci auzi un glas:
Ține-o încet, domol băiete,
Altul: lungă, binișor,
O să găurești un părete,
Intră frig în dormitor.
Și tăcerea iar domnește
Camarazii sforăiesc,
Vrei să dormi, dar te trezește:
„Nu m-atinge, te pocnesc”.
Aștepti ziua cu răbdare
Și te răsucești pe scânduri
Visând „România mare”.

Haskowo, 5-II-1917,
Căpitan Georgescu,
R(egimentul) 3 Artilerie

FOLCLORUL POETIC DESPRE EVENIMENTELE DE LA 1918 (XII)

de Victor Rusu

În final, mai remarcăm un „amănunt” extrem de încărcat de majore semnificații, revelator, mai toți folcloriștii noștri de primă mărime, și înainte de primul război mondial și după ce s-a înfăptuit Marea Unire, au cules și publicat folclor din Transilvania. Marele economist, ziarist, folclorist și luptător fervent, statornic pentru unitatea națională și întregirea țării, I. G. Bibicescu, ani buni Guvernator al Băncii Naționale a României, nu întâmplător a publicat, în 1893, volumul „Poezii populare din Transilvania”, ci pentru că voia să ofere o nouă dovadă a unității noastre dintr-un, spirituale și, în același timp, să contribuie la menținerea superbe „uniri în cuget și simțiri” și ca el, atâția alții, iar etnologul G. T. Niculescu-Varone (și alți folcloriști importanți) a cules neobosit, imediat după actul măreț al Unirii, „timp de 15 ani, între 1919-1934”, după cum însuși precizează, a cules folclor tot din Ardeal „ca să consolideze Unirea cea Mare în teritoriile alipite”. Iar optica tuturor folcloriștilor vremii asupra culegerii și tipăririi folclorului nostru este întru totul comună cu cea a lui G. T. Niculescu-Varone: „Manifestăm naționalism (adică patriotism n.n.) când culegem folclor. Avem imperioasă datorie de a cunoaște, de a păstra și de a prețui folclorul românesc ca pe un tezaur național, pentru că în el se oglindește sufletul neamului nostru, ... care ne asigură continuitatea și durată istorică în lume, peste veacuri și milenii”.

„Eu plec, satule, din tine”...

Folcloristul vâlcean **Ion N. Popescu** s-a impus ca un neobosit culegător de folclor poetic, încă din prima jumătate a secolului trecut și printr-o intensă, susținută colaborare la mai toate revistele de folclor ale vremii: „Șezătoarea”, „Ion Creangă”, „Ghilușul”, „Comoara satelor”, „Făt-Frumos”, „Tudor Pamfilie”, „Suflet oltenesc” și „Izvoarașul”. El s-a născut la 8 februarie 1887, în localitatea Voicesti, județul Vâlcea, ca fiu al țărănilor Ioana și Nae M. Popescu. A

învățat carte la Craiova, mai întâi la liceu, de unde s-a retras și s-a înscris la Școala normală și a devenit, după absolvirea ei, învățător cu titlu provizoriu (1909), apoi învățător cu titlu definitiv (1913) la școala primară din Ștefănești, Vâlcea.

Cea mai rodnică perioadă din activitatea sa de împătimit și avizat culegător de folclor se întinde, aproximativ, în primii 15 ani de după „răzbelul cel mare”, când, pe lângă întemeierea unei colecții neobișnuit de bogată, „care a îmbrățișat în toată varietatea lui”, acoperind cu piese numeroase și reprezentative pentru mai toate genurile și speciile, Ion N. Popescu se dovedește preocupat continuu de „problemele folcloristicii”, de ordin teoretic și, mai ales, impresionează puternic folcloriștii vremii, din țară și de peste hotare, cu temerara și trudnica inițiativă de a alcătui o bibliografie exhaustivă a folclorului românesc, fapt consemnat și de venerabilul folclorist Artur Gorovei: „...cercetările sale despre bibliografia folclorului nostru au atras atenția altor specialiști din străinătate”.

Culegerea cu mare exigență selectată și publicată în vol. III al masivei cărți „Folclor din Oltenia și Muntenia”, pe care am consultat-o și noi, în căutarea de „Cântece de cătanie și război”, conține piese culese în primele două decenii ale secolului trecut, din localitățile Ștefănești, Voicesti, județul Olt, precum și de pe cuprinsul județului Vâlcea. „Au fost cercetate, ne informează redactorul de carte, comunele din jurul localităților: Amaradia, Balș, Calafat, Craiova, Oltețu, Segarcea, din județele Dolj, Gorj și Olt”.

„Cântecele de cătanie și război” culese de Ion N. Popescu sunt, în bună măsură, variante ale altor piese folclorice de aceeași factură, întâlnite de noi în alte colecții. Foarte puține piese absolut diferite, cu o pregnantă originalitate. Faptul nu este motiv de dezamăgire, ci, dimpotrivă, de constatare stenică, în legătură cu intensă circulație a acestor creații folclori-

ce în zone geografice ample și, în același timp, se confirmă o dată în plus, spiritul creator în care sunt percepute, însușite sufletește și transmise altor iubitori de folclor, mai mult sau mai puțin modificate, după gustul, inspirația de moment, spontană, după talentul nativ al fiecărui interpret sau culegător/ cunoscător de folclor.

Acum, când avem o clară, cuprinzătoare până la pragul exhaustivității privire de ansamblu asupra „cântecelor de cătanie și război”, inspirate de realitățile crunte, sângeroase, ale primei conflagrații mondiale, am identificat, sperăm noi, înainte de toate, spiritul și notele definitorii ale mesajului acestor creații anonime, apoi, momentele principale ale derulării evenimentelor și motivele tematice recurente din discursul lor liric, unit, parcă, după cercetarea lor, în totalitate, într-un singur poem epico-liric, de ample dimensiuni, puternic evocator și vibrant. Din această perspectivă cercetată, colecția de „cântece de cătanie și război” a lui Ion N. Popescu marchează prin piesele sale aproape toate momentele excepționalei experiențe/ provocări existențiale pe care o traversează un soldat – erou liric, în structura întemeiată, adesea tragică, a scenariului „războiului întregirii”: primirea ordinului de concentrare/ mobilizare, despărțirea de cei dragi, drumul cu trenul (pentru foarte mulți, primul drum cu trenul!) către unitatea lui militară, primele contacte cu viața aspră de cazarmă, confruntarea dramatică, sângeroasă, cu inamicul, momentele „de dor și jale” după cei dragi.

Momentul primirii ordinului de concentrare și stările sufletești, trăirile tânărului soldat: „Frunzuliță matostat,/ Plecai luni la secerat/ Cu fetițele din sat./ Secerai ca un conac,/ Mă pomenii cu mandat,/ Lăsați grâul dezlegat/ Și orzul pe câmp vărsat”. (s.n. versurile sugerează cu mare forță expresivă puternicul șoc emoțional produs de primirea mandatului). Sau: „Puica neichii din livezi, (s.n. formulele de

adresare/ apelative din aceste cântece sunt de o puritate și delicatețe absolută, biblică!)/ Vezi cu ochii și nu crezi,/ Și mă-ntrebi de ce oftez./ Oftez, puică, pentru tine/ C-am trăit amândoi bine/ Și mâine ordi-nu-mi vine/ Să mă ia în miliție/ Să mă duc la bătlie". Și încă un citat în care momentul primirii ordinului de concentrare este la fel de explicit marcat, cu toate reacțiile afective pe care le generează: „Foaie verde mărăcine,/ Uite ordinu că vine,/ Mă ia, Ioană, de la tine/ Și rămâi tristă pe lume./ Foaie verde trei gutui,/ Luai ordinul-l citii,/ Văzui ce noroc avui; / Că la Vâlcea eu căzui,/ De Ioana mă despărți!”

Momentul despărțirii propriu-zise dintre soldat și cei dragi, cel mai adesea, de „mândruliță”, de „puică”, este la fel de bine marcat și aureolat de frumusețea unică, nerepetabilă a unor trăiri fie exprimată în cuvinte de rară, genuină expresivitate, fie sugerate de o gestică poetică la fel de revelatoare: „Foaie verde trei măslinae,/ Eu plec, satule, din tine,/ Fetele plâng după mine .../ Foaie verde de măr dulce,/ – Să-mi spui, Gheorghe, când te-i duce,/ Să te spāl în lapte dulce, (s.n.)/ Da să mă speli și-n zahar,/ Dacă-mi pui șaua pe cal,/ Foaie verde sălcioară,/ Și picioru strâng în scară,/ Eu îmi ies din sat afară./ – Măi Gheorghe, când ai pleca,/ Să dai prin grădina mea/ Să-ți dea și daica gura/ Că e dulce ca mierea;/ / Că dăstul când ai pleca/ Mult în cale-ți m-oi uita,/ Pe nimeni n-oi mai vedea”. Sau o altă variantă a momentului cu „daruri” și gesturi de o fermecătoare simplitate și primară, frustă candoare: „Să dai prin grădina mea/ Să îți dau și eu gura;/ / Foaie verde trei aglici,/ Ș-o băsmăluță cu nuci,/ Unde-i ședea să mănânci,/ Aminte să mi-ți aduci/ De vorbele noastre dulci,/ Care le vorbeam nainte/ Ș-au rămas neisprăvite”.

Atitudinile și trăirile protagoniștilor unor astfel de momente sunt relevate fie de declarații „înfocate” de statornicie și credință în dragoste, fie de expresii întunecate de teama că unul dintre ei îl va „uita și trăda” pe celălalt: „- Foaie verde mărăcine,/ Țâie nu-ți pare rău de mine?/ – Și iar verde mărăcine,/ Rău îmi pare, vai de mine,/ Sfârâie inima-n mine!”

Punctul culminant, de maximă intimitate al secvenței despărțirii îndrăgostiților este marcată de rugămintea disperată a iubitei de a o lua și pe ea acolo unde pleacă el, la armată și în „iadul” războiului: „- Foaie verde ș-o lalea,/ Dă te-oi duce în Craiova,/ Merg și eu cu dumneata...” Rugămintea care se lovește de refuzul ferm al recrutului, care, totuși, impresionat de cuvintele încărcate de iubire ale fetei își justifică refuzul prin faptul că „armata e cam grea/ Nu face dă dumneata”, dar ține să o liniștească și s-o asigure de toată dragostea sa, sugerată de varianta fantezistă, fabuloasă, în care ar fi fericit de omniprezența iubitei în ipostaze lipsite de pericol, ale unor visate, imaginate, fantastice metamorfoze dintr-un regn în altul (specifice fantasticului popular!) ale ființei sale în diferite specii de flori, ale căror nume enumerate și dublate, fiecare dintre ele, de un vers de rară gingășie gestică, îi prilejuiesc poetului popular crearea unui superb paralelism tematic, a cărui expresivitate și încărcătură emoțională sunt sporite sensibil de folosirea frecventă a dativului etic și a diminutivelor, dintr-un sincer, primar, genuin mod de a fi: „Dacă-ai fi d-o floricea,/ Mi te-aș pune la manta/ Ș-aș face-armata cu ea; / Iar d-ai fi d-o floricică,/ Mi te-aș pune la tunică; / Iar d-ai fi d-un bobocel,/ Mi te-aș pune la capel/ Ș-aș face-armata cu el”. Sau o altă variantă, în care justificarea refuzului soldatului de a lua „mândruța” în armată cu el este mai bărbătească, mai pământească, mai rațională: „- Foaie verde trei măslinae,/ Neică, merg și eu cu tine,/ Să fac armata cu tine./ – Foaie verde ș-o lalea,/ Nu vrea neica să te ia, (ce delicată, subtilă dedublare cu efect neangajant pentru eul poetic și atenuant al fermității refuzului, realizată prin simpla folosire a verbului „a voi” nu la persoana întâia – „nu vreau”, ci la persoana a treia – „nu vrea” el, neica, de parcă „neica” ar fi o altă persoană, nu protagonistul însuși! n.n.)/ Tu cu pușca nu știi da,/ Nici cu sabia tăia,/ Ca să mă scapi de belea!”

În altă variantă, iubita îi promite că îi va „face” (ceva anume, un descântec, o vrajă sau, poate, o intervenție la autorități? n.n.) și

îl va „aduce” acasă: „- Foaie verde de măr dulce,/ De te-ai duce, neică, duce,/ De te-ai duce peste Olt,/ Daica-ți face și te-aduce”... De altfel, acuitatea trăirilor acestui moment a generat și câteva dintre cele mai frumoase versuri întâlnite de noi în „cântece de cătanie și război”: „Du-te, neică, ducu-ți doru,/ Cum duce vântul pârjolul; / Du-te, neică, ducu-ți mila,/ Cum duce ului găina”...

Versuri la fel de intens și de bogat nuanțate afectiv caligrafiază atmosfera și starea de spirit a momentului despărțirii pe un peron de gară: „Plecă trenu șuierând/ Și roatele udurind./ Rămâne puica oftând/ Și din gură blestemând:/ Trenule, să nu ai parte/ Dă su-ruburile toate/ Și dă șina dă su'ro-ate/ Că-l duci pe neica departe”. De remarcat motivul trenului care-l duce departe pe „neica”, cu extinsă prezență și incomparabil de mare frecvență în diverse specii folclorice, fapt ce l-a transformat într-un fel de prefabricat artistic, foarte agreat și pe gustul creatorilor anonimi și care, plasat de cele mai multe ori, în finalul cântecului, îi potențează simțitor învăluitoarea flux emoțional cu vigoarea de blestem tradițional, cum și este, de fapt.

În ansamblul lor, cântecele de război se mai constituie și într-o radiografie de mare finețe a su-fletului viitorilor combatanți, din momentul despărțirii dureroase și încărcate de grele, chinuitoare neliniști, într-o sui-generis fișă psihologică a celui „luat în concentrare”. De cine și de ce îl cuprinde „jalea” pe recrut, că se desparte? De „maică”, „măicuță”, înainte de toate, pe care o invocă mereu, în chip și fel și pentru care manifestă, la gradul cel mai înalt, un adevărat cult: „- Taci, maică, nu mai plângea,/ Că de-o fi vo pace-n țară,/ Ne-ntoarcem la primăvară”... Sau: „Foaie verde bob năut,/ Și ți-am spus, maică, ți-am spus,/ Pe mine nu m-ai crezut; / Dar acuma, zău, nu crezi,/ Mă duc să nu mă mai vezi!” Și: „Foaie verde de mohor,/ Plânge-mă, maică, cu dor/ Că și eu ți-am fost fecior./ Ți-am scos plugul din obor,/ Și ți-am tras de-o brazdă-două,/ Și m-a luat la oaste nouă”.

continuare în numărul viitor

REGELE FERDINAND ÎN MIJLOCUL OSTAȘILOR (V)

de Traian D. Lazăr

La ora 13, regele a plecat cu trenul spre Răcăciuni. În gară a fost întâmpinat de comandanții unităților din acea regiune. A trecut în revistă compania de onoare și, apoi, trupele din acea regiune, primind defilarea lor. Regele a decorat mai mulți ofițeri și soldați, iar militarilor din Regimentul I Vânători le-a acordat „dreptul de a purta cifra sa pe contraepolete”¹.

Militarilor din Armata a II-a adunați la Răcăciuni, regele le-a ținut următoarea cuvântare:

„Ostași

Cu inima plină de nădejde vă salut azi, pe voi, ostașii din Armata II-a, care de mai multe luni ați opus o rezistență nebiruită tuturor încercărilor vrăjmașului de a rupe liniile voastre; voi stați aici la un post de onoare, păzitori neobosiți ai hotarului Țării, expuși la atacurile unui vrăjmaș, care în trufia lui crede că toate trebuie să se închine lui, că toate drumurile, toate ușile sunt deschise lăcomiei sale de stăpânire; prin vitejia voastră bărbătească l-ați învățat că pe aici nu se trece.

Am venit azi între voi să vă aduc prinosul meu de recunoștință pentru modul cum v-ați luptat până acum și să împart, aceluia care s-au distins în mod deosebit, răsplata pentru faptele lor; dar mulțumirea mea vă îmbrățișează pe voi toți, care v-ați condus ca niște ostași vrednici de dragostea ce Țara vă poartă și de la care Țara și Regele vostru mai așteaptă multe fapte eroice.

Dincolo, în ținuturile bogate, dar pustiite acum stau frații voștri și suferă sub jugul nemilos al unui vrăjmaș, care fără cruțare a cotoptit o mare parte a unei populații chinuite și batjocorite în cele mai sfinte sentimente ale ei.

Acolo zac sub țarinele sfințite de sângele lor mii de viteji, care și-au dat viața pentru mărirea patriei, ei toți vă cheamă, ei toți așteaptă de la voi să goniți din pământul românesc armatele vrăjmaș, să înfișeți drapelele voastre victorioase, iarăși în pământul strămoșesc.

Vă mai așteaptă lupte grele, căci drumul este lung, dar cu ajutorul lui Dumnezeu îl veți străbate ca biruitori.

Vouă fiilor de țărani, care ați apărut cu brațul vostru pământul unde v-ați născut, unde ați crescut, vă spun Eu, Regele vostru că

pe lângă răsplata cea mare a izbânzii, care vă asigură fiecareia recunoștința neamului nostru întreg, ați câștigat totdeodată dreptul a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pe care v-ați luptat. Vi se va da pământ. Eu, Regele vostru, voi fi întâiul a da pilda, vi se va da și o largă participare la treburile statului.

Arătați-vă, scumpii mei ostași, demni de încrederea ce Țara și regele vostru pun în voi și îndepliniți-vă ca până acum datoriile voastre cu sfințenie.

Să trăiască scumpa noastră Țară și viteaza ei armată, nădejdea și fala ei”.

La ora 19,15, regele și-a luat rămas bun de la trupă și de la comandanți, cărora le-a mulțumit pentru „buna stare sanitară a trupelor” și pentru „modul bărbătesc de cum s-au prezentat. În uralele nesfârșite ale ostașilor se întoarce la gara Negri”².

În Notițele sale, generalul Averescu scrie că regele a ținut două cuvântări, una la Răcăciuni în fața trupelor Diviziei a VIII-a și alta la Negri pentru ostașii Diviziei I-a. Cuvântările aveau același conținut: „în rezumat, după o introducere, cu care arată mulțumirile sale pentru bravura desfășurată în trecut și nădejdea ce pune în bravura viitoare, prin care se va izbuti a se libera țara de dușmani, a dat soldaților făgăduiala că pământul, pentru carte luptă, va fi al lor”. Averescu aprecia că, ținută/pronunțată într-un mediu militar, cuvântarea avea în partea ei finală un caracter eminamente politic. Averescu nu a rostit, așa cum se obișnuia, un discurs de răspuns la cuvântarea regelui. „Am tăcut”. De ce? Pentru că ar fi fost o necuviință să ignore partea politică și era în afara atribuțiilor lui să se amestece în probleme politice, se justifică el³.

În ziua de 23 martie 1917, regele și suita au plecat cu automobilele, prin Panciu în valea Sușiței pentru a inspecta trupele. În această zonă, la Varnița, se aflau trupele Diviziei XII conduse de generalul Traian Moșoiu⁴. Regele a trecut în revistă trupele și a primit parada. A decorat soldații și ofițerii, ce s-au distins în mod deosebit în lupte și a mulțumit ofițerilor „pentru ținuta

Regele Ferdinand al României

sursa foto: /istoriiregasiite.wordpress.com

trupe”. S-a plecat, apoi, cu automobilele spre Răcoasa. De acolo, pe jos și călare, însoțit de ofițeri, a ajuns „la un punct de unde se putea(u) observa primele linii ale trupelor noastre de pe dealurile din dreapta Sușiței și din fundul acestei văi”. Regele a asistat la un bombardament de artilerie grea executat de inamic asupra unei fâșii de teren situată la mai puțin de 800 metri de locul unde se afla suveranul.

La ducere și la întoarcere, monarhul a vizitat bateriile împărțind decorațiuni. Regele s-a arătat mulțumit de lucrările de apărare executate și de starea trupelor.

La ora 12,30, Ferdinand a luat dejunul cu ofițerii de la comandamentul Diviziei a XII-a și le-a mulțumit. Generalul Averescu a constatat că aspectul trupelor era excelent. Oamenii se prezentau bine sub toate raporturile, moralul era ridicat, militarii fiind voioși. „Generalul Moșoiu este un bun soldat”⁵, nota satisfăcut comandantul Armatei.

După masă, regele s-a întors cu automobilul la gara Pădureni. În drum a trecut în revistă trupele ruse, care l-au primit cu urale. De la Pădureni, s-a deplasat cu trenul la Adjud și, de aici, tot cu trenul, la gara Căiuți, unde a sosit la ora 16. A fost întâmpinat de o companie de onoare cu drapel. A trecut în revistă trupele, care l-au primit cu urale.

continuare în numărul viitor

Note:

¹ În acest sens a fost emis DR 315 publicat în Monitorul Oficial nr 13 din 16/29 aprilie 1917, p.121;

² Monitorul Oficial, nr.301 din 26 martie/8 aprilie 1917;

³ Mareșal Alexandru Averescu, op., cit., p.96;

⁴ Ibidem, p.147

⁵ Idem

IONEL BRĂȚIANU – UN MARE PREMIER UNIONIST ȘI PATRIOT ROMÂN (III)

de Ion Ștefan Baicu

Ionel Brătianu
sursa foto: ro.wikipedia.org

Între timp au intervenit răscălele țărănești din primăvara anului 1907, când regele Carol I a adus la cârmă un nou guvern liberal în frunte cu premierul Dimitrie A. Sturdza. În acest cabinet, *Ionel Brătianu* a primit sarcina de titular la *Ministerul de Interne*; în contextul gravelor evenimente, lui *Ionel Brătianu* și generalului *Alexandru Averescu* de la departamentul de război le-au revenit, din păcate, ingrata misiune de a lua măsuri energice de *pacificare* a revoltelor din lumea satelor – scrie *ALEXANDRU MARGHILOMAN* în *Note Politice*, vol. V, 1927. Fostul *regim politic conservator* nu fusese capabil să rezolve marea problemă agrar-țărăneasă: de fapt, cauzele așa-zisului *rău social* constau, se știe, în existența latifundiilor – spunea *Ionel Brătianu*. Venind sau revenind la putere în stat, *regimul politic liberal*, însă, s-a detat, sub privirile îngăduitoare ale monarhiei hohenzollerniene, la represiuni sângeroase: se înțelege de la sine că cifra de 11 mii de victime fusese o găselniță propagandistică a socialiștilor, dar, în mod sigur, de câteva mii bune se putea și se poate și astăzi vorbi. *Imediat, pe aceste acte – de acuzare ale parchetelor – încheierea a fost că răscălele țărănești din 1907 nu s-au datorat instigațiilor vreunei organizații criminale – cum se zvonise în țară – ci stării economice și culturale – deplorabile – a țăranilor din România* – nota *VASILE M. KOGĂLNICEANU*, fiul fostului

mare lider liberal de odinioară, colaborator apropiat al vizirului *Ion C. Brătianu* – cf. *Istoria Românilor* din 1995 de *Mihai Manea* și *Bogdan Teodorescu*.

În plină guvernare liberalo-sturdzistă, se vor precipita momentele preluării conducerii P.N.L. de către *Ionel Brătianu*, care începuse să determine (și) rosturile politicii externe a țării – nota *NICOLAE IORGA* în lucrarea *România Contemporană de la 1904 la 1930*, apărută în 1932; el, poreclit *SFINXUL*, riposta, totodată, astfel, contra unor membri marcanți ai partidului – printre ei și *Constantin I. Stoicescu* de la Prahova – care nu agreau venirea sa la putere: *Avem, în adevăr, mulți nemulțumiți în Partidul Liberal, care caută să lucreze pe căi piezișe în detrimentul acestui partid. Aceștia, dacă nu le place, n-au decât să plece din partid, să se ducă acolo unde cred că e mai bine și să ne lase pe noi să lucrăm în pace. Noi nu vom satisface interesele personale ale unora; le spunem verde în față* – în ziarul *OPINIA* din 2 mai 1908. Imediat după demisia lui *Dimitrie A. Sturdza* – tot mai bolnav în ultima vreme – regele *Carol I* l-a desemnat pe *IONEL BRĂȚIANU* în înalta funcție de președinte al *Consiliului de Miniștri* al României: era în data de 27 decembrie 1908, ziua când, în sfârșit, în guvern era cooptat și un fost socialist generos: *Vasile G. Morțun* la lucrări publice. Un congres al P.N.L. din ianuarie 1909 îl va alege ca președinte pe același *IONEL BRĂȚIANU*. Așa s-a împlinit, punct cu punct, ceea ce mi-a spus unchiul – *Eugeniu Carada* – încă de a doua zi de la proclamarea lui *Sturdza* ca șef al liberalilor, când *Ionel Brătianu* era numai inginer la C.F.R. – va nota, în 1930, *Marius Theodorian-Carada* în lucrarea lui *EFEMERIDELE*.

Se instaurase, la interferența anilor 1908-1909, un nou regim politic liberal, în care totul aparținea lui *Brătianu* – o personalitate cu un orgoliu incomparabil – nota *NICOLAE IORGA* în marea sa carte de amintiri memorabile *O VIAȚĂ DE OM*. După atentatul de asasinat asupra lui Io-

nel *Brătianu* din 8 decembrie 1909 – el se alesese doar cu răni ușoare – guvernul liberal i-au bănuț de conspirație pe unii fruntași ai mișcărilor socialiste și sindicale, dar nu s-a putut proba vinovăția. În acest context, *regimul politic* se va înăspri: la 17 și 18 decembrie 1909, parlamentul a adoptat cunoscuta *Lege Orleanu* – ministrul de atunci al industriei și al comerțului; în text, se statua că lucrătorii și funcționarii din întreprinderile de stat, îndeosebi cei de la C.F.R., să abandoneze organizațiile sindicale, în care, eventual, erau înscrși; de asemenea, se prevedea *libertatea muncii* în sensul pedepșirii celor care, prin provocarea de greve, îi împiedicau pe oameni de a lucra. Deoarece lovea direct în mișcarea sindicală și în lupta grevistă, noua măsură va fi botezată *legea scelerată*; în acest context, se știe, se va trece, în 1910, la reorganizarea *Partidului Social-Democrat* din România – scrie, 1972, istoricul ieșean *Dumitru D. Rusu* în culegerea cu titlul *Mișcarea muncitorească și legislația muncii în România. 1864-1948* la Editura Științifică din București.

În decembrie 1910, *Partidul Național Liberal* a reintrat în opoziție, în timpul căreia *Ionel Brătianu* a inițiat redactarea și publicarea unui document cu caracter electoral: *Manifestul/program al P.N.L.* din 25 ianuarie 1911; în text, deosebit de importante erau propunerile pentru realizarea unor reforme în domeniile electoral și agrar. În timpul războiului balcanic din 1913, *Ionel Brătianu*, cu gradul de căpitan, a fost atașat la statul major al generalului *Grigore C. Crăiniceanu* – comandantul Corpului II Armată; în campania militară din Bulgaria, *Ionel Brătianu* era înconjurat de o întreagă curte politică și culegea elementele unei ofensive de partid, care nu trebuia să întârzie, cu un program de reforme economice și sociale ca legitimare pentru revenirea la putere – scris, oarecum, malițios, în op. cit., de *Nicolae Iorga*.

continuare în numărul viitor

MAREȘALI ROMÂNI – LUPTĂTORI PENTRU FĂURIREA ROMÂNIEI MARI: AVERESCU, PREZAN ȘI ANTONESCU (I)

de Ion Ștefan Baicu

1. ALEXANDRU AVERESCU

Mareșal și om politic român, **ALEXANDRU AVERESCU** a văzut lumina zilei la 9 martie 1859 în satul Babele de lângă orașul Ismail din sudul Basarabiei. Fiu de învățător, *Alexandru Averescu*, după ce a terminat *școala primară*, a urmat un an cursurile unui *seminar teologic*, apoi pe cele ale *Școlii de Arte și Meserii* din București; el va participa la războiul de independență din 1877-1878 în cadrul escadronului de jandarmi din Ismail. În continuare, Alexandru Averescu a frecventat programul *Școlii Divizionare* de la mănăstirea *DEALUL* de lângă Târgoviște, pe care a absolvit-o cu gradul de sublocotenent în anul 1881; el își va definitiva pregătirea militară în 1886 în cadrul *Școlii Superioare de Război* de la Torino din Italia. Revenit în țară, Alexandru Averescu a fost numit comandantul instituției similare italiene din România pentru perioada 1895-1898. Mai departe, el va parcurge un traseu constant: avansarea în 1906 la gradul de general de brigadă, ministru de război între 1907-1909, atașat militar la Berlin, șef al Marelui Stat Major în 1911, comandant al unor mari unități militare, inițiatorul nereușitei *manevre de la Flămânda* în 1916, dar artizan al vestitelor bătălii din 1917 cu armata germană și austro-ungară la Oituz și la Mărăști; în perioada următoare, datorită îndeosebi obținerii acestor răsunătoare victorii, se va vorbi despre *eroul general* Alexandru Averescu – vezi *Mareșalul Alexandru Averescu*, în 2005, de **PETRE OTU** și enciclopedia online **WIKIPEDIA**.

În istoriografie, *Alexandru Averescu* a fost apreciat drept *o figură atipică* în viața politică a României Interbelice. Datorită, în adevăr, unor împrejurări favorabile, dar încrâncenate, el va ocupa, în câteva rânduri, înalta funcție de prim-ministru: în 1918, între 1920-1921 și între 1926-1927. În anul 1918, în plin război,

Alexandru Averescu a înființat organizația *Liga Poporului*, devenită în 1920 *Partidul Poporului* – o denumire pompoasă și populist-demagogică, dar care va izbuti să atragă, totuși, mulți aderenți, care apreciau, însă, meritele pe linie militară și mai puțin politice ale generalului Alexandru Averescu. Destul de controversată a fost *guvernarea averescană* din perioada martie 1920-decembrie 1921; ea s-a dovedit a fi o expresie concretă a unui *regim politic*, care a purtat nu atât amprenta partidului condus de general în colaborare cu *Partidul Conservator Democrat* în frunte cu ministrul de externe *Take Ionescu*, ci mai degrabă s-a aflat în postura de *paravan* al liberalilor lui *Ionel Brătianu*. Într-adevăr, P.N.L., în alianță cu conservatorii democrați takiști, guvernase țara într-o grea perioadă de război; în acele momente postbelice, P.N.L., în opoziție, simțise nevoia refacerii forțelor proprii, dar nu și-a permis, în schimb, să se distanțeze prea mult de centrul de putere de la vârf în stat în ROMÂNIA – cf. *O istorie sinceră a Poporului Român*, în 2003, de acad. **FLO-RIN CONSTANTINIU** și *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*, în 2017, coordonator acad. **IOAN AUREL POP**.

Dincolo de acțiunile autoritariste, uneori dure, îndreptate împotriva mișcării socialiste și a *epidemiei* de greve din perioada 1920-1921, *guvernul Averescu – Take Ionescu* a avut meritul de a declanșa o benefică activitate legislativă de *protecție socială* în domeniul *muncii*; pe de altă parte, în plan extern s-a remarcat prin inițierea constituirii *Micii Înțelegeri* – operă a lui *Take Ionescu*. Să mai amintim: Alexandru Averescu a fost un element loial sincer al monarhiei, în special al regelui Ferdinand; se știe că, în 1930, el va avansa la gradul de *mareșal* ca și generalul *Constantin Prezan*, rivalul său și fost șef al *Marelui Cartier General* în timpul războiului pentru reîntregirea neamu-

Mareșalul Alexandru Averescu
sursa foto: ro.wikipedia.org

lui românesc. El a fost căsătorit cu *Clotilda Caligaris* – fostă primadonă a operei din Milano; a decedat la 3 octombrie 1938 și își doarme somnul de veci la *Mausoleul de la Mărăști* din județul Vrancea. În anul 1937, el publicase cele două volume ale memoriilor sale cu titlul *Notițe zilnice din război. 1916-1918* în București. *O deziluzie a fost noul organism, Partidul Poporului, alcătuit în jurul generalului Alexandru Averescu; el, comandantul de la Mărăști, se bucurase de o mare popularitate în timpul și la finele războiului; el agitase problema RĂSPUNDERILOR pentru gravele deficiențe materiale și morale, constatate în 1916-1919 și se prezenta ca exponent al unei mișcări înnoitoare și în loc să o realizeze, el mersese, însă, pe drumurile bătute ale politicianismului, ceea ce va conduce la eșecul Partidului Poporului* – notează acad. **Const. C. Giurescu**, în 1975, în sinteza *Istoria Românilor*. Dincolo de limite, primul mareșal român, care a fost *Alexandru Averescu*, a rămas și va rămâne, pentru generațiile de ieri și de azi, *unul dintre marii domni de oaste, pe care i-a dat poporul nostru* – va aprecia savantul **NICOLAE IORGA**. Vezi și lucrarea din 2018 cu titlul *România în Primul Război Mondial* de profesorul emerit de istorie **GLENN E. TORREY**.

2. CONSTANTIN PREZAN

Viitorul mareșal **CONSTANTIN PREZAN** s-a născut la 27 ianuarie 1861 în satul STERIAN din comuna BUTIMANU, în prezent în județul Dâmbovița; el va deceda la 27 august 1943 în București, fiind înmormântat la proprietatea sa din localitatea Schinetea-Vaslui. După școala primară în satul natal, *Constantin Prezan* va urma cursurile liceale la Școala Fiilor de Militari din orașul IAȘI, apoi va intra la Școala Militară de Infanterie și de Cavalerie din BUCUREȘTI; se va specializa și în artilerie și în geniu, apoi va pleca în Franța pentru a participa la programul unei Școli de Aplicație în Artilerie și în Geniu de la FONTAINEBLEAU: între 1883 și 1886, unde, la absolvire a obținut brevetul de ofițer de stat major. În timpul șederii în țara cocoșului galic, *Constantin Prezan* se împrietenește cu *Ionel Brătianu*, care urma acolo studii la Școala de Poduri și Șosele; o asemenea prietenie va fi folositoare ulterior, ușurând colaborarea dintre ei în anii Primului Război Mondial – cf. *Mareșalul PREZAN și Vocația Datoriei*, în 2008, de *Petre OTU* și *Mareșal al României – Constantin Prezan* de *Viorica Zgutta*, în nr. 3 pe 2011 al publicației din Sibiu: *Curierul Armatei*.

Revenit în țară, tânărul locotenent *Constantin Prezan* avea să fie numit ca profesor la disciplina de fortificații din cadrul Școlii de Artilerie și de Geniu din capitală, unde, între anii 1886 și 1890, a fost în grațiile comandantului de instituție, colonelul *Christian Tell* – fostul luptător proeminent de la 1848. După anul 1900: *Constantin Prezan* va lua parte, în 1913, la cel de-al doilea război balcanic pe funcția de comandant al Diviziei 7 Infanterie; în context, el s-a bucurat de aprecierea regelui Carol I: totul se bazase pe o temeinică pregătire militară și de specialitate, pe o atitudine de echilibru și pe apropierea față de subordonați. Dincolo de unele înțepături și observații pripite, fiind, uneori, considerat drept ofițer de salon, generalul *Constantin Prezan* se va dovedi un militar de înaltă calitate în timpul războiului de întregire națională; el va fi apreciat ca un simbol de muncă, de patriotism, de credință neclintită, de sacrificiu și, mai presus de toate, un exemplu de caracter ales, de cinste desăvârșită și de rară modestie – va preciza însuși viitorul mareșal *Ion ANTONESCU*, colaborator al său la *Marele Cartier*

General de la IAȘI. Vezi și *MĂRTURI-SIRI. 1914-1919*, în 1997, de **Radu R. ROSETTI** și nr. din 29 noiembrie 1991 al revistei *România Mare*.

Într-adevăr, apogeul carierei militare a lui *Constantin Prezan* a fost atins în anul 1914, când a deținut comanda *Armatei Române de Nord*, angajată în operația ofensivă de eliberare a Transilvaniei de sub ocupația Austro-Ungariei; de asemenea, el va comanda *Armata Întâi* având ca obiectiv apărarea BUCUREȘTIILOR. În data de 5 decembrie 1916, generalul *Constantin Prezan* avea să fie numit, prin decret regal, ca șef al *Marelui Cartier General*; în fața deciziei regelui *Ferdinand* și a premierului *Ionel Brătianu*, rezervele și nemulțumirile au venit din partea generalului *Alexandru Averescu*, rivalul de o viață al lui *Constantin Prezan*. În schimb, susținerea aparținea șefilor misiunilor militare antantiste, în frunte cu generalul francez *Henry Berthelot* și, desigur, din partea ambasadorului *Saint-Aulaire*; în acele momente s-a auzit și o altă voce, care arăta că *armata română și-a găsit un șef adevărat în calma siguranță a generalului Prezan* – nota **Nicolae IORGA**. Vezi și *Averescu-Prezan: dispute în vreme de război*, revistă a Fundației Mareșal Averescu, nr. 5 pe 2009, Buzău, de **Petre OTU**.

În sediul lui din orașul BÂRLAD, noul organism, *Marele Cartier General*, va elabora minuțios *Planul de Campanie Militară* din anul 1917; să menționăm că, în calitate de colonel, din echipa operațională făcea parte și *Ion Antonescu*. Se știe că vor urma eroicele bătălii ale românilor de la Mărăști, Oituz și Mărășești – bine surprinse în textul lucrării *Enciclopedia Șefilor de Stat Major General. 1859-2000*, editată în 2001 sub egida Fundației General Ștefan Gușă; în cuprins se arată, între altele, că *M.C.G. a imprimat o notă de coerență și de continuitate acțiunilor militare și în momentele hotărâtoare a reacționat cu fermitate și decisiv în august 1917* – cf. enciclopediei on line **WIKIPEDIA**. În toamna anului 1918, după realizarea *Marii Uniri a Românilor*, trei importante operații militare vor fi conduse de *Marele Cartier General* în frunte cu generalul *Constantin Prezan* și anume: eliminarea armatelor germano-maghiare de pe teritoriul românesc, apărarea frontierei de est amenințată de către trupele sovietice și alungarea batalioanelor

Mareșalul Constantin Prezan
sursa foto: ro.wikipedia.org

ungurești din zona transilvană și înfrângerea regimului procomunist de la Budapesta. De-a lungul perioadei interbelice, *Constantin Prezan*, devenit pensionar, s-a aflat, cu unele ezitări, în atenția autorităților de stat: el a fost propus de a fi regent și de a face parte din guvernarea iorghist-argetoianistă, apoi a devenit consilier regal și a participat la reuniunile consiliilor de coroană, de asemenea avea să fie onorat cu titlurile de mareșal și de membru de onoare al Academiei Române; în fine, i s-au decernat mai multe decorații: *Steaua României*, *Coroana Regală*, *Sfânta Ana*, *Mihai Viteazul*, *Legiunea de Onoare* din partea Franței. *Constantin Prezan* se dovedise nesimțitor la curențele populare, care avuseseră atâta influență asupra celui alt mare general al războiului, *Alexandru Averescu*. Acțiunea sa de străbateră în Ardeal fusese eficientă și se menținuse și după catastrofa din Muntenia. Ajuns conducător al defensivei din Moldova, el arătase sânge rece, dreaptă măsură, atâta optimism cât trebuia pentru a domina dezorientarea și demoralizarea și pentru a fi gata oricând de hotărârile reparatoare ale revanșei. Ieșise complet curat numai cu moșioara sa din Roman-Schinetea de Vaslui – dintr-o situație în care atâția au făcut avere. Avea o singură dorință: de a putea să organizeze, fără servituți de partid, armata pe care o condusesese cu atâta demnitate – va nota istoricul nepereche **Nicolae IORGA**, în 1934, în marea lui carte de memorii *O viață de om așa cum a FOST*. Vezi și *Enciclopedia de istorie a României*, în 2001, de **Ioan SCURTU**, **Ion ALEXANDRESCU**, **Ion BULEI** și **Ioan MAMINA**, inclusiv op. cit. din 2018 de **GLENN E. TORREY**.

continuare în numărul viitor

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

VASILE VOROBET

(24.07.1934 – 06.11.2015)

Aș vrea să stau în propria-mi statuie,/ Înalt și drept ca-ntr-un tablou de Baba,/ Cu fața către scările ce suie/ Spre ușile ce le-am deschis degeaba.

– Vasile Vorobeț, *Modelul meu statuar*

*

Opera vorobețiană este vastă și profundă. Aproape că nu există ungher al existenței noastre telurice, ba chiar și al fenomenologiei universale, să nu aflăm iscoada imaginației poetice a lui Vasile Vorobeț. Autorul se împrietenește degrabă cu toate genurile literare: poezie, proză, epigramă, haiku, distih etc., iar textele sale literare au o înaltă calitate artistică, o sensibilă muzicalitate și o gingașă frumusețe estetică.

– Emil Ianuș

*

Născut în localitatea Baineț, comuna Mușenița, județul Suceava, Vasile Vorobeț este FIUL satului, COPILUL pădurii și FRATELE de cruce al credinței, TREIME care-i va purta pașii de-a lungul și de-a latul întregii sale opere, după cum nuanțează Emil Ianuș, în cartea „Vasile Vorobeț și poezia vorobețiană”. Vasile Vorobeț a absolvit Școala Medie Tehnică Silvică din Timișoara și Facultatea de Silvicultură la Institutul Politehnic din Brașov. A lucrat ca tehnician silvic în județele Constanța și Suceava, apoi ca inginer silvic, la Suceava, la Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice Roman și Inspectoratul Silvic Județean Suceava.

Membru al Uniunii Epigramiștilor din România, al Societății Scriitorilor din Bucovina și al Societății Culturale „Arboroasa”, din Cernăuți. A scris poezii, haiku, proză, epigrame, rondeluri, fabule, semnând și cu pseudonimele Vasile Victor, Baineț. A colaborat în multe publicații de gen, a primit 7 premii pentru creațiile sale, este inclus în 47 de volume colective de epigramă și 4 de poezie.

Apariții editoriale: patru cărți de poezii, o carte de poeme haiku, precum și „**Ace de cactus**” (epigrame, 1994), „**Trofee de viespi**” (epigrame, 1995), „**Lumea ca ne-lumea**” (epigrame și parodii epigramatice, 1998), „**Din amintirile unui amnezic**” (proză satirică, 2002), „**Compendiu de ridendo-terapie**” (epigrame și nu numai, 2003), „**Regal de epigrame bucovinene**” (2008).

*

Personal l-am cunoscut și prețuit, în mod deosebit, pe inginerul-epigramist Vasile Vorobeț. Ne-am întâlnit la mai multe festivaluri de umor. Era un confrate care impunea respect și vorbea la obiect. Era, așa cum spune poetul, „un hâtru bun de glume”. Știa, ca inginer și orator, să dimensioneze și să adapteze o convorbire, funcție de nivelul cultural al partenerului de dialog. În câteva discuții telefonice, Vasile Vorobeț îmi spunea, cu mâhnire în suflet, că a avut un duel epigramatic cu un intrus din lumea epigramei, organizator de festivaluri și paranghelii. În acel schimb de catrene, Vasile Vorobeț i-a dat, cu eleganță, adevărate lecții de prozodie intrusului, și i-a arătat cât de departe este de epigramă. Intrusul, „persoană importantă”, care a reușit să domine lumea preținșilor epigramiști, extinzându-și influența până la așa-zisul lider, pe care, actualmente, și l-a transformat în „băiat de minge”, l-a scos „pe tușă” pe Vasile Vorobeț, declarându-l „proscris”, întrucât astfel de indivizi nu suportă concurența și, mai ales, oamenii de valoare. Vorba profesorului Corneliu Berbente: „Impostura e o boală,/ O obsesie ce-apasă,/ Pe acel ce n-are școală,/ Însă vrea să aibe clasă”. Dar, despre asta vom mai vorbi, vom găsi și alte piste, printre pagini de reviste.

Pentru cititorii revistei „Atitudini” am selecționat următorul grupaj de epigrame din creația lui Vasile Vorobeț.

Autoapreciere

Aduc când vreți dovezi pe față;
Nu una, două – poate zeci!
Că sunt un mare bard în viață...
Mulți au sub unu-nouăzeci!

*

Din rajdacul meu

Sunt un nativ ca leu creat,
N-accept impertinență, sluj;
Obrazul nu mi-a fost pătat
Decât din când în când de ruj.

*

Rugăciunea unei mame către fiica sa

De-atât amar de timp te-aștept
Întoarce-te, hai, fie-ți milă!
Mi-e dor să te mai strâng la piept
Tu BASARABIE, copilă!

*

Transplant (Referitor la limba Moldovenească)

Medicii, prin chirurgie,
Azi organele le schimbă...
Și la Chișinău – se știe –
S-a-ncercat transplant de limbă.

*

Alternative

În viața asta – nu prea lungă –
Pentru făptura omenească,
Unii trăiesc ca să se plângă,
Iar alții plâng ca să trăiască.

*

Similitudine

Revoluțiile-n viață
Sunt precum puhoaiete,
Vin și scot la suprafață
Mai întâi gunoaiete.

*

Zădărnice

Degeaba construim iluzii
Și tot nădăjduim minuni,
Când zilnic ni se fac „perfuzii”
Cu păcăleli și cu minciuni.

*

La un proces de divorț

Sunt și-am fost un soț model,
Asta e realitatea!
Dar o las, că – spune el –
Greu suport singurătatea.

*

Viața fără viagra

Ce viață poate fi aceasta?
Lovit mereu de timp și soartă
Încerci să-ți mai iubești nevasta
Iar ea-ți șoptește: „Las-o moartă!”

*

Gând de răzbunare

Să fac o spargere faimoasă
Și-apoi să las pe dușumele
Vreun act, ceva, luat de-acasă,
Ce-i aparține soacrei mele.

*

De vorbă cu spiritul lui Lenin

La noi a și-nceput s-apară
Din tot ce-ai fabulat odată,
O burghezie proletară
Mai rea și mai neobrăzată.

*

Ai carte, ai parte?

E mai degrabă o zicală,
Păcat că n-am știut de mic;
Decât un domn cu multă școală
Mai bine unul cu... butic.

*

Aspirații și credință

Aspir mereu la bunăstare;
Aspir la vremuri mai senine;
Aspir la „mult” și la „mai mare”...
Sunt dependent de aspir(ine).

*

Unui flutură vânt

A trecut în viață fără rost,
Doar să bată-a reușit să-nvețe:
Drumurile – tânăr cât a fost,
Ușile – acum, la bătrânețe.

*

Ingratitudine

Papornița, pe care-odată
Cu bunuri îi sondam afundul,
A devenit neobrăzată:
De la un timp mi-arată fundul.

*

Schimbarea locului de muncă

Mutându-și frizeria-n vale,
Pe ușă, c-un afiș soios
Îi aviza pe cei din cale:
„De mâine tundem numai jos!”

*

Românul – om gospodăros

Descurcăreț cum vrea să pară
Își face sanie din vară
Și-n plină iarnă, sărăntoc,
O taie și o dă pe foc.

*

Către semenul meu

Nu ținem seama de nimica:
Pe vânt, pe arșiță sau ploaie,
Tot adunând precum furnica
Lăsăm în urmă... mușuroaie.

*

„Nosce te ipsum” (Thales)
Cunoaște-te, frate, pe tine
În lumea noastră de mizerii;
Citește-te, dar nu prea bine
Și nu-ndeajuns, să nu te sperii!

*

Pe traiectul sorocului

Cel ce-a uitat de unde vine,

Cândva, ajuns la o răscruce,
Un lucru să-l cunoască bine:
Că nu va ști nici und’ se duce.

*

Pe lespede de la căpătâiul unei mame

Omule, ce treci pe-alei,
Am o rugămintă mare:
Spune-le fiilor mei
Să-mi aprindă-o lumânare.

*

Proiect de epitaf

(unui pădurar afacerist)
Bradul de la capul său
Molcom umbra și-o întinde
Peste cel din copârșeu,
Bucuros că nu-l mai vinde.

*

Relativ la epitaf

Unde este epitaful meu?
Și de este unde vreau să-l las?
L-am săpat cu dalta foarte greu
Pe o stâncă-naltă din... Parnas.

*

În fața altarului

Ea, deprinsă-a fost cu sfatul
-Și-a spus DA, cu voce tare-
Că își va urma bărbatul
(N-are importanță care!).

*

La statuia lui Cincinat

Urcat pe-al epigramei soclu,
Fermecătorul Trubadur,
Parcă și azi, de sub monoclul,
Împrăștie săgeți în jur.

*

Epigramistul Nicolae Nicolae,
coleg de bransă, i-a adresat lui Va-
sile Vorobeț următoarea epigramă:

Unui zdrahon epigramist

Când l-a văzut pe Vorobeț,
Înalt, voinic și corpolent,
Zicea un hâtru vorbăreț:
„Aici ar merge mult talent”

*

Vasile Vorobeț a scris, nu nu-
mai epigrame, ci și poezii, sone-
te, pantumuri, rondeluri și proză
scurtă. În anul 2015, la Editura
„Ion Prelipceanu”-Horodnic de
Jos, a apărut cartea „Vasile Voro-
beț și poezia vorobețiană”, ediție
îngrijită de prietenul său, Emil
Ianuș. Cartea respectivă am pri-
mit-o, prin bunăvoința confrate-
lui epigramist-avocat, Emil Ianuș,
drept pentru care îi mulțumesc.
De remarcat este precizarea „cu-
legătorului” Emil Ianuș, de la pag.
2: „Această culegere de poezie
vorobețiană este selectată din

mai multe volume pe trei teme
dragi autorului, și sacre pentru
el: IUBIREA, PĂDUREA și CREDIN-
ȚA”. În prefața cărții selecțione-
rul menționează, printre altele,
că si-a aplecat atenția mai mult
spre lirica vorobețiană, din care
am selecționat, în continuare, câ-
teva poezii, catrene, rondeluri și
sonete.

*

În templul verde

Pădurea e precum o carte
Deschisă celor ce-o doresc,
Ascunde-n foi o bună parte
Din graiul cald și omenesc.

Ascunde ea și-o simfonie-
Feericul, sublimul cânt,
Rupt din divina armonie
Și-nveșmântat jos, pe pământ.

În templul vast, plin de lumină,
Când stai pe verdele-i covor,
Auzi în orișice tulpină
Cum cântă orgile în cor.

Să mergi, de câte ori te cheamă,
Cu dragoste la ea să vii;
Ea-i pentru toți precum o mamă,
Noi, pentru ea- niște copii.

Cu ramurile-i fără număr,
Când cauți umbra, obosit,
Te bate, amical, pe umăr
Și-ți spune parcă: „Bun venit!”

*

Pastel Bacovian

Codrul doarme, apa plânge
Și suspină vântu-n ramuri,
Frunzele muiate-n sânge
Rând pe rând lovesc în geamuri.

Ploaia picură mărunță
Peste toamna rece, sumbră,
Iar sub tâmpla mea cărunță
Dăinuie ascuns-o umbră.

Și târziu, în noaptea plânsă,
S-a desprins de lângă mine
Fără să-mi șoptească însă
Unde pleacă și când vine.

*

La Poiana Mărului

Noaptea și-a întins aripa, peste văi
și peste dealuri,

Totul doarme, numai Bistra, mâni-
oasă, bate-n maluri

Și se ceartă, ne-nțeleasă, furișân-
du-se la vale

Aruncând pe ici, pe colo, bolovani
ce-i stau în cale.

Păsări, neamuri felurite, prin frun-
ziș, stau visătoare

Și privesc cum luna știrbă printre
ramuri verzi apare

Și se-nalță peste creste oglindin-
du-se pe valuri

Zugrăvind în vale umbra codrului
întins pe dealuri.

Iar la margini de pădure tufele de
iasomie

Au împrăștiat mireasma vântului
ce-abia adie.

Și, de-odată universul din poeticul
său caier,

Prin rotire și vibrații varsă mii de
stele-n aer.

Ce se leagănă-ntre ele în sclipiri
de-o noapte-ntreagă,

Mici și parcă-nlăcrimate, presărând
lumină vagă.

Pe cărări înrourate licuricii stau de
strajă;

Greierii și brotăceii se trezesc cu-
prinși de vrajă.

Și ferestruiesc întruna, și tăcere
și-ntuneric,

Peste noapte, liliicii, întregesc un
cer feeric.

Pace, lună, stele, apă; de sub salcia
pletoasă,

Le admir privind la toate; noapte
sfântă și frumoasă.

De-ar veni acum și draga, draga
mea! Mi-a spus că vine

Ea ar completa tabloul cu zâmbiri-
le-i senine.

Am păstra întregul farmec și-am
vorbi, pe rând, în șoapte,

Despre una, despre alta, în această
sfântă noapte.

Numai dragoste și farmec, iară
ochii-i două stele,

Ce-și răsfrâng văpaia toată-n râul
dorurilor mele.

Și zăresc cum pe potecă se apropie
copila;

Adâncită-n umbra nopții, a rămas
în urmă vila.

*

Copilul tău

Pădurea mea, nici știi cât m-ai vrăjit
În drumul vieții mele trecătoare!

Destinu-mi fu prin tine o cărare,

Un vis de flori și-un cântec nesfârșit.

Prin șopotul din unda-ți călătoare,
Prin orice rază-ascunsă-n asfințit,
Mi-ai spus și tu că simți cât te-am iubit-
Ca un elev pe prima-nvățătoare.

Și-acum, sfârșit, sunt tot copilul tău;
Că plâng la țipătul de ferăstrău.

În jungla vieții de-oi cădea rănit.

La tine vin cu ochiul umezit,
Nainte de-a porni spre zări senine,
Să-ți pot lăsa un cald rămas de bine.

*

Când luna

Când luna sub văpaia ei cuprinde
Chiar umbra ta pe care-a zugră-
vit-o,

Imaginează-ți, când o vezi, iubit-o,
Că lângă ea și umbra mea se-ntinde.

Când inima de dor mi se aprinde,
Deși tăcerea ta mi-a împietrit-o,
Gândesc atunci: ce iute-am dăruit-o
Unui necunoscut spre a o vinde.

Și, suferind cumplit, urmez cărarea
Până la poarta ta ca să-ți cer milă
În vechiul sanctuar al tău, sibilă:

C-un zâmbet doar mi-ai șterge su-
părarea,

Ca un senin ce liniștește marea-
Auzi-mă și-ndură-te, copilă!

*

Sărutul tău fierbinte

Mi-e dor să simt sărutul tău fier-
binte

Pe buzele-mi uscate de suspine,
Căci frumusețea a găsit în tine
Sălașul ei și locul de sorginte.

În fața ei trăiesc momente sfinte
Și uit de griji, de lume și...de mine...
Sub paza ta și-a ochilor lumine
Nici știu cum timpul calcă înainte

Și nici nu-mi pasă gura ta că minte;
C-am să te iert, doar nu e prima
dată;

Iubirea-i ca un prunc- ea vrea
scăldată-

În lacrimi calde și în jurăminte
Așa cum văd că școala ta mă-nvață
Ca pe-un elev sârguincios în viață.

*

Pe țârm

Când am văzut-o-ntâi, era pe plajă,
Cu părul despletit ca o sirenă

Și mă privea cu ochii plini de jenă,
Întrebători: de ce îi stau de strajă?

De-atunci, cu inima căzută-n
mreață

Îmi aminteam mereu această scenă;
Pe unde-o fi frumoasa mea Elenă
Să-mi mai inspire iar plăcuta vrajă?
Am regăsit-o, nu știu în ce vară,
Pe-același loc pe care altădată
În reavănul nisip și-n suflet iară

Lăsase urme mici și dragi de fată.
Și n-a mai fost nevoie-a treia oară
Să vin pe țârm, căci am furat-o
toată!

*

Rugă

Bunule părinte, ce-aș putea să-Ți cer
Când atât de multe pe pământ ne
dai?

Să mă rog s-ajungă, la sfârșit, în Rai
Zbuciumatu-mi suflet îndreptat
spre Cer?

Nu vreau drumul ultim cu flori și
alai,

Nici locului veșnic marmură și fier;
Știu că-n lumea toată, totu-i efemer
Și-ți cerșesc fărămă din mila ce-o ai:

Să simt profund că eu Ți-am slujit
Ție

O clipă doar din viața-mi trecă-
toare;

Să rabd durerea ce pe altul doare-
Nemernicia, ea, străină-mi fie!

Să bucur din avutul meu, sărmanii,
Urându-mă să-mi pot iubi dușmanii.

*

Rondelul unei iubiri

(Silvestră)

Pădurea mea cu plete lungi
Și zâmbetul ca o poiană,
Cu glas vrăjit de Cosânzeană
Cu care-apropii și n-alungi;

Când soarele îl porți pe geană
Și-ntinzi covoare moi, în dungi,
Pădurea mea cu plete lungi
Și zâmbetul ca o poiană.

Mă las în brațele-ți prelungi,
Iar sufletu-mi parcă-i o pană
Primind balsamul tău pe rană
Cu care vindecî când m-ajungi-

Pădurea mea cu plete lungi.

*

În căutarea fericirii

(Epigraf: „Păreai în vis aproape tu/ Imensă fericire. Însă/ Cortina visului căzu/ Și te strângeam pe perna plânsă”

- Anna Ahmatova)

La capăt sunt aproape pe drumul vieții mele,

Mi-s ochii istoviți și pleoapele prea grele;

Brăzdată îmi e fruntea și tâmplele-niernate,

Picioarele betege și trunchiu-adus de spate.

Trecui prin viața asta ca magul după stele;

Eu, mie călăuză, pe drumuri bune, rele;
De mic plecat în lume destinul m-a trimis,

O vorbă bună nimeni în cale nu mi-a zis.

Revăd cum las cătunul și mama, stână-n poartă,

Ca să-mi urmez cărarea, predestinată soartă;

Cum, întorcând, în grabă, privirea înapoi,

Am prins-o ștergând ochii cu mâna pe-amândoi.

Nicicând n-a putut, biata, voi a înțelege

Cine îi ia odrasla, ce demon și ce lege!
Și nu numai odată i-am deslușit mereu

Că-mi urmăresc cărarea înspre Da-mascul meu....

Păstrez închipuirea de-atunci când mi-ai dat viață:

Cum legănai la pieptu-ți firava mo-gâldeată

Și te rugai fierbinte ca din a ta iubire

Să-mi dea și mie, Domnul, un drum spre fericire.

Și mi-ai sădit în suflet ce-i sfânt și ce-i frumos:

Iubirea fără margini întru Iisus Hristos;

Am priceput, pe urmă, prea-plinul tău din fire,

Că tot ce-mi dăruiești îmi lași ca moștenire...

Azi, poezia-mi este a sufletului miere;

Pe-a ripi de har e strânsă din trud-nica avere;

Credinței soră dreaptă-i, ca ea- înălțătoare-

Și-n viață pe-amândouă, le port ca-nsoțitoare!

Scriu, visător, în versuri ce simt și ce gândesc;

Iar inima mi-arată ce mult o fericesc:

O simt, ca pe-o corolă, în piept cum se desface

Scăldându-mi existența în liniște și pace.

Când, ostenit, adorm în mintea mea cu Domnul,

Simt multă fericire, păzit că-mi este somnul;

Mi-a spus în vis odată: „Ești bun, te voi alege,

Du-ți mai departe viața în dragoste și-n lege!”

Nădăjduiesc, de-atuncea, în Sfânta Lui chemare

Și mă întreb, sfielnic: mă cheamă, Tatăl, oare,

Ca-n Sfânta Sa Mărire să aflu adăpost,

Că-n viața ce mi-a dat-o am împlinit un rost?

*

Balada pădurarului Gorun

(La 35 de ani de la absolvirea Facultății de Silvicultură)

La capătul de drum al vieții

Ajuns, murea un pădurar;

Era în pragul dimineții

Când și-a chemat la cap băieții

Grăindu-le încet și rar:

Mă duc... simt somnul cum mă-mbie
Către odihna ce-o aștept...

Păstrați-mi amintirea vie;

Pe piatra mea puteți a scrie:

„Plecat spre Domnul Bun și Drept”.

-Duceți-mă pân` la fereastră

S-ascult al păsărilor cânt

Să văd de-au răsărit în glastră

Semințele din floare-albastră

Aduse de la Locul Sfânt.

Deschideți-mi oblonul, mare

Să-ncerc s-aud, de-oi mai putea,

Cum freamătă pădurea-n zare,

Cum plânge apa din izvoare

Simțind pe-aproape moartea mea.

Să văd în fugă cum se pierde
Un cârd de ciute pe poteci;
Să-mi umplu sufletul de verde
Și ochii-mi să se mai dezmiere
Nainte de-a rămâne reci.

Te las, pădurea mea bolnavă,
Pe mâini ce azi te dușmănesc;
Vei fi hulită ca o sclavă
Și scoasă fără de zăbavă
Din simțământul omenesc.

Și două lacrimi mari, prin gene,
Pe fața-i aspră s-au prelins.
Gemând, apoi, clipind alene,
El mai rosti dorinți codrene
Pe-un ton, din ce în ce mai stins.

Săpați-mi groapa în pădure
La locul unde vi l-am spus;
Lăsați pe lespezile sure
Să se-mpletească rugi de mure
Sub frunzele valsând în sus.

Acolo popa să mă-ngroape,
Sfințind țărâna-n acel loc,
Să fiu și să rămân aproape
Cu tot ce-am adunat sub pleoape
În viața-mi plină de noroc.

Sădiți un larice din munte,
Iar din câmpie un stejar,
Să crească-alături, făcând punte
Și vijeliile să-nfrunte
Lângă mormântul solitar.

Și dacă-un vârful de rădăcină
Mă va atinge în pământ,
Prin el voi trece în tulpină
Din întuneric spre lumină
Prin frunze către soare-n vânt...

Și-am să mă-ntorc din nou în lume
Cândva, mai vrednic și mai bun;
Cărări de codru-o să mă-ndrume
Și voi purta același nume-
Al pădurarului Gorun!

*

„Poetul - Mag Vasile Vorobeț - par-că și-a așezat la picioarele poeziei (mai ales cea religioasă) AURUL minții, SMIRNA inimii și TĂMÂIA sufletului, altă TREIME vorobețiană”, scrie, același Emil Ianuș. În literatura română, Vasile Vorobeț, întregeste șirul litera-ților-poeti și epigramiști, care au iubit pădurea, prin profesia lor de ingineri silvici, începând cu Eugeniu Petrova-nu, Florin Iordăchescu, Nicolae Nico-lae și Ion Grosu.

RĂSFOIRI ȘI COMENTARII

de Constantin Tudorache

autorul văzut
de Alexandru Clenciu

*Fidelitatea în dragoste e o specie de sedentarism, spune, într-un aforism, Florian Calafeteanu. Să citim ce spune Gheorghe Șchiop în epigrama, intitulată **Autocritică**: Cu derapa-je-n căsnicie/ Se mustră soțu-n gândul său:/ Prea multă nestatornicie.../ Chiar nimănui nu-i face rău!*

*

Ploieșteanul Mircea C. Dinescu a scris antologica epigramă, intitulată **Nostalgie**: În seri târzii, la braț, pe-alei,/ Noi ne plimbam sub plop și tei/ Și am fi mers la nesfârșit/ De nu ne-am fi căsătorit. Cu același nostalgic mesaj, buzoianul Florin Rotaru își mărturisește **Soarta**: O vreme bună al meu trai/ A fost extrem de fericit/ Încât credeam că sunt în Rai.../ Pe urmă ne-am căsătorit.

*

Redăm un distih, pe tema vârstei a treia, scris de Corneliu Vadim-Tudor: Cobor pe scara sănătății mele/ Pe trepte tot mai subrede și grele. Epigramistul Ion Ciobanu, descrie o secvență de la un **Examen medical**: Cum aparatul nu mă-nșeală,/ Am stabilit, în linii mari,/ Că dumneavoastră-aveți o boală/ De nouă sute de dolari. Tot un **Diagnostic**, surpriză, a primit și Ștefan Agachi de la medic: M-am dus la doctorul din sat,/ Să văd ce am, de m-am umflat.../ Și el m-a liniștit: „Măi frate,/ Să nu te plângi, căci ai de toate!” Eu am fost mai circumspect când am scris următorul **Bilanț clinic**: Pe la doctori, din păcate,/ Nu mă duc să mă consult,/ Că mă tem să nu constate/ C-am trăit, deja, prea mult... Iată ce epigramă îi adresează Nicolae Bunduri **Unui chirurg**: Domnul doctor, din rutină,/ Respectând perfect tipicul,/ Are-o mână foarte fină:/ Nici nu simți când „saltă” plicul. Pe aceeași linie se înscrie și gălățeanul Iulian Bostan-Gohor, cu următorul **Diagnostic**: Plicul când mi l-a luat/ Doctorul, la analiză,/ M-a și diagnosticat:/ „Văd că ești în plină criză!” Nu putem omite epigrama lui Ionică Laurian, intitulată **Unui prieten internat**: După cât săracu-a dat,/ Ca să meargă totul bine,/ Zic, destul de-ngrorât:/ Chiar de scapă,

nu-și revine! Reamintim epigrama **Chirurgia**, scrisă de medicul Ștefan Marinescu: Chirurgia, eu susțin,/ În prezent și-n perspectivă,/ Este un amestec fin/ De grandoare și... colivă. Tot medicul Ștefan Marinescu, în calitate de chirurg și epigramist, spunea, în această autoepigramă: Mulțumit, aplaudat,/ Muzei îi sărut coșta;/ Multe boli au vindecat/ Bisturiul și... penița.

*

Doi epigramiști, se întâlnesc, peste timp, în jurul aceiași idei; Ion Ionescu-Quintus și Janet Nică. Iată ce spune Ion Ionescu-Quintus, în epigrama **Celor de jos**: O, sărmană talpă-a țării,/ De-a ta soartă mă-ngrozesc:/ Cei din fruntea guvernării/ Rând pe rând te pingelesc.

Să citim și părerea lui Janet Nică, din epigrama **Electorală**: Ca urmare-a disperării,/ Sunt alegeri pe la noi,/ Și atunci, opinca țării/ Își alege cizme noi.

*

În epigrama, intitulată **Înțepături**, Luchi Tenenhaus spune: Studentă-n anul doi, la drept,/ O tânără emancipată/ A cunoscut un tip deștept/ Și-a devenit mai... înțepată! Iată și o **Întâlnire romantică**, scrisă de Ioan Pop: În parc, pe banca înghețată,/ Stau două ceasuri și-o aștept/ Și, tot ea-mi vine „înțepată”.../ De la un altul mai deștept!

*

Gheorghe Șchiop (Bardul de la Porumbacu), spune în epigrama **Cure diverse**: E trup de trestie subțire/ Al iubăreței domnișoare;/ Ea face cură de slăbire,/ Amicul ei, de-ntăritoare. Iată acum se scrie Bardul din Costești, Ioan Toderascu, în epigrama **Generalul și noua amantă**: Cu amanta în iatac/ Sunt ceva nelămuriri:/ Ea-l invită la atac,/ El... așteaptă întăriri.

*

Radu D. Rosetti i-a adresat lui Haralamb G. Lecca, următoarea epigramă pentru piesa **Suprema Forță**: Să-ți admir cântata piesă/ Eri la teatru am venit/ Și-am avut... suprema forță/ S-o ascult pân' la sfârșit. În cartea **Morale singure** Ion Busuioc are următorul panseu: În unele piese, decât actor, e mai greu să fii spectator. Iată și părerea lui George Corbu, în epigrama **Unui actor**: Jocu-i plin de artificii/ E străin fiorului./ Arta cere sacrificii/ Numai spectatorului?

*

Corneliu Costăchescu a scris antologica epigramă, intitulată **Experiența vieții**: Cu răul când m-am confruntat,/ În lupta cruntă de idei,/ Nu câinii m-au înfricoșat,/ Ci droaia mare de căței! Pe aceeași temă, redau, din cartea mea **Antidot pentru tristețe**, epigrama **Din însemnările unui investitor străin**: De aici, din Gura Văii,/ Până sus în Vârful Cheii,/ Nu m-au speriat dulăii,/ Cât m-au hărțuit... căței.

*

Epigramistul Gheorghe Șchiop, îi cere următorul **Favor** Lui Dumnezeu: Slăvite Doamne, nu-ți cer alte/ Favoruri, la sfârșit de drum,/ Doar înc-o viață, Prea Înalte,/ Cu pământeană mea de-acum! Cam aceleași pretenții avea și epigramistul bănățean, Dimitrie Jega, acum vreo 45 de ani, în **Epitaful unui soț iubitor**: Plecat pe căi necunoscute,/ De-acum în viața de apoi,/ Să-mi vii, iubito, cât mai iute,/ Ca s-o petrecem tot în doi.

*

Să citim epigrama **Cum ne mai îmbrăcăm**, scrisă de Vasile Darie: Cât îmi mai zvâcnește seva/ Și mi-e dat să am ce am,/ În nimic nu-mi place Eva/ Ca-n costumul lui Adam. În urmă cu mulți ani, când abia intrasem în lumea epigramei, am definit astfel **Solariul**: Este o amenajare,/ Din panouri, fără geam,/ Unde Eva stă la soare/ În costumul lui Adam.

*

Dintre multele epigrame care s-au scris despre nuntă și nuntași, am selecționat trei. Prima este scrisă de Corin Bianu și se intitulează **Nuntă cu dar**: S-a consemnat în tot orașul,/ Ba au aflat și suburbanii:/ Un mire își găsise nașul/ În socrul... ce-a fugit cu banii. Să citim și **Gura lumii**, de Constantin Popescu-Berca: Auzind c-au divorțat/ O vecină se încruntă:/ -Oare ce i-a apucat?.../ C-au scos bani frumoși la nuntă! Cea de-a treia, intitulată **La nuntă**, aparține lui Ionică Laurian: Veneau nuntașii, rând pe rând,/ Iar soacra, șirul numărând,/ Îi saluta cu bucurie/ Și-i înmulțea în gând c-o mie... Mi-am amintit și o epigramă, **La nunta cu dar**, scrisă de subsemnatul: Când invitații chefuliesc,/ Motive de divorț se țin:/ Nici mirii nu se potrivesc,/ Nici socrii nu s-au înțeleș.

*

CONCURSUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ „I.L. CARAGIALE”

EDIȚIA A XV-A

Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat, în perioada 1-14 mai 2018, cea de-a XV-a ediție a Concursului Național de Proză Scurtă „I.L. Caragiale”, competiție adresată liceenilor înscriși la cursuri de zi. În cadrul acestui concurs, juriul, compus din prof. Mădălina Paula Ștefan – președinte, prof. referent Gelu Nicolae Ionescu și prof. Iulia Dragomir – membri, a decis acordarea următoarelor premii: **MARELE PREMIU:** Zett Ana, C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești; **PREMIUL I (ex-aequo):** Cojocaru Bianca Alexandra, C.N. „I.L. Caragiale”, Ploiești, Ivan Marina Mădălina, C.E. „Virgil Madgearu” Ploiești, și Țibuleac Alina Violeta, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; **PREMIUL AL II-LEA (ex-aequo):** Mogoș Daria Ana-Maria, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești, și Podărelu Miriam, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; **PREMIUL AL III-LEA:** Iorga Iulian, C.E. „Virgil Madgearu”, Ploiești; **MENȚIUNE I:** Stan Maria-Magdalena, C.E. „Virgil Madgearu”, Ploiești; **MENȚIUNE II (ex-aequo):** Arcip Denisa, C.N. „Petru Rareș”, Suceava, și Radu Diana Gabriela, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești. Sponsorii evenimentului au fost APA NOVA și CORA, cărora le mulțumim.

Mogoș Daria Ana-Maria

- Data și locul nașterii: 9 august 2002, Ploiești
- Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza” Ploiești
- Premii: locul III la Olimpiada „Lectura ca Abilitate de Viață”; Mențiune la Olimpiada Județeană de Limba și Literatură Română; Obținerea Mențiunii la Olimpiada Județeană de Limba Engleză; Obținerea Locului III la concursul „Lire en Fête”.
- Limbi străine: Engleză- nivel avansat B2, Franceză-nivel B1

Reîntoarcerea lui Turcotte

Îmi frec palmele una de cealaltă în încercarea de a-mi încălzi mâinile. Aerul condiționat din avion îmi făcuse deja corpul să tremure, doar câteva minute după îmbarcare. Mă uit din nou la paharul de carton din fața mea ce scotea atât de mult abur, încât mă îndemna să gust lichidul fierbinte.

Îmi înfășor mâna în jurul recipientului și simt cum o căldură plăcută, poate puțin usturătoare îmi cuprinde palma. Duc paharul la gură și suflu ușor aburul, instinctiv, chiar dacă îmi doream să îmi ardă gâtul atunci când urma să îl beau.

Iau o gură din băutură și permit unui zâmbet micuț să îmi joace pe buze când îmi simt parcă tot corpul recuperându-și vitalitatea. După ce simt cum trupul mi se încălzește, îmi arunc privirea pe micul geam din stânga mea.

– Doamnă, în câteva minute vom ateriza. V-ați terminat băutura, ca să pot

strânge măsuta? mă întreabă politicos o stewardesă, apoi trânteste un zâmbet larg, mult prea exersat.

Îmi scutur capul, dându-mi-l pe spate și permițând restului de lichid să îmi alunece în jos pe gât, lăsând în urma lui o arsură plăcută, care mai apoi reușește să îmi bucure întreg corpul. Îi întind blondei paharul gol, pătat de substanța care acum câteva secunde aproape clocotea în el și îi fac loc pentru a strânge masa din fața mea.

Îmi întorc la loc capul și privesc orașul de care mi-a fost dor cât timp am stat în Pittsburg. Nu îl preferam pentru frumusețe sau măreție. Însă Toronto, pentru mine, nu suferă comparație cu Pittsburg. Desigur, există persoane care preferă California și de aici și dragostea pentru micul oraș de doar șaiszeci și unu de mii de locuitori, însă, personal, prefer orașul pe care îl pot numi „acasă” oricând doresc.

Minute mai târziu pot auzi vocea copilotului prin micile difuzoare ale avionului care ne anunță că vom ateriza pe cel mai aglomerat aeroport al Canadei, și anume Lester B. Pearson. Curând pot vedea restul pistelor de „sub noi” și abia aștept să aterizez după un zbor de mai bine de trei ore.

După ce aștept mai bine de un sfert de oră să cobor din aeronavă, alte câteva minute dureroase mă așteaptă, chin petrecut pe cele mai ucigătoare arme ale rasei feminine, și anume pantofii cu toc. Merg rapid, ținând strâns geanta pe care o purtasem cu mine de atâtea ori. Mersul meu încetinește atunci când văd semnul mare pe care scria cu un galben șters „Control Pașapoarte”.

Mă așez la coada cu lume care se înghesuia să treacă cât mai repede de ultimul obstacol dintre ei și Toronto. Îmi scot ușor telefonul din geantă, pe care îl pornesc din nou în speranța că aş putea să îmi sun mama înainte să ajung la control. Speranța îmi este spulberată însă atunci când după trei tonuri telefonul mă anunță că linia este ocupată.

– Următorul! strigă răgușit o doamnă dolofană de parcă suntem la rând pentru pâine caldă și alte alimente, după care își drege glasul.

Femeia mă privește cu dezgust și îmi face semn să mă apropiu de cabina în care stătea. Plictisită, își întinde mâna

prin mica gaură din geamul care ne despărțea, iar eu mă cotrobăi în geantă după pașaport. Îl întind și aceasta îl deschide cu o mișcare bruscă, aproape rupând prima filă. După ce se prefacă timp de câteva secunde că mă analizează, plasează pașaportul înapoi pe teșghea și își imprimă pe față cel mai acru zâmbet.

Zâmbind la rândul meu, plec cât mai repede pentru a nu fi nevoită să mai fac vreun contact vizual cu persoana aceea.

– Trebuie să îmi fac cât mai curând un pașaport electronic pentru că nu mai suport astfel de oameni! spun destul de încet, astfel încât doar eu pot auzi, în timp ce îmi îndes nervoasă pașaportul în geantă.

După ce reușesc să îmi recuperez bagajul, ce venise de la cală cu nu mai puțin de trei zgârieturi în plus, mă îndrept către poarta din aripa de vest a aeroportului care era însemnată cu „Sosiri”. Ușile glisante se deschid în fața mea și încep să caut frenetic cu privirea un chip cunoscut.

– Ambra! numele meu strigat îmi învâluie urechile și mă face să tresar ușor. Secunde mai târziu o văd pe prietena mea care își mișcă mâna în aer dintr-o parte în alta, în încercarea de a-mi atrage atenția.

– Genette! suspin plin de extaz atunci când sunt suficient de aproape de fata cu păr roșcat.

– Ce mi-ai lipsit, draga mea! exagerează prietena mea cu un zâmbet larg jucându-i pe buze, după care mă cuprinde într-o îmbrățișare puternică, plină de dragoste.

Strânsoarea ei mă face să dau drumul mânerului bagajului meu, acesta clătânându-se la pierderea stabilității pe care i-o oferea mâna mea. Îmi înfășor mai apoi brațele în jurul taliei sale și îmi las capul să cadă obosit pe umărul său.

– Nici nu îți poți închipui cât de plictisitor este orașul acesta când nu ești tu. chicotește roșcata și îmi înșfacă bagajul pe care îl trage după ea.

– Cum sunt mama și tata? I-ai vizitat azi? o întreb pe prietena mea, ignorând comentariul său de mai devreme.

– Nu ți-au răspuns la telefon? Mie mi-au spus că ați vorbit chiar și aseară înainte să se culce. ridică din umeri și coboară înaintea mea pe scările rulante ce duceau la parcare de la demisol.

– Am vorbit cu ei, doar că o știi pe mama. Niciodată nu îmi spune dacă ei sau tatei îi este rău. Spun și îmi scot din nou telefonul din geantă pentru a verifica dacă mă apelase mama înapoi.

– Încearcă doar să te protejeze, Ambra. Se gândesc că dacă vei fi tot timpul cu capul la problemele lor, îți vei rata propria viață. spune odată ce ajungem în parcare și își scoate tichetul mototolit din buzunar.

– Ei, nu exagera. Nici nu pot să îi încui la subsol și să cred că totul este în regulă. La urma urmei, au o vârstă, iar sănătatea lor o ia în jos.

Genette rămâne tăcută pentru câteva secunde și își caută mașina din priviri. După ce o zărește câțiva metrii mai departe de noi, începe să meargă repede, zgomotul roților de silikon pe betonul rece devenind enervant.

– Nu exagerez, dar trebuie să înțelegi că nu îți poți petrece viața fiind dependentă de ei și să ai nevoia constantă de a-i verifica. Doamne ferește, într-o zi vor păți ce a pătit mama și atunci o să realizezi că nu le poți respira în ceafă. rostește ultima propoziție tare, în timp ce descurie portbagajul mașinii sale.

Știu că are dreptate, dar îmi e frică să le dau drumul. Amândoi au trecut prin atât de multe și merită o viață mai bună, de aceea muncesc pe brânci, ca să le-o pot oferi. Urc în mașină, pe locul din dreapta și închid portiera în urma mea, mai apoi securizându-mi centura.

Jumătate de oră mai târziu, Genette parchează în fața aleii pietruite din fața complexului de apartamente. După ce îmi iau „la revedere” de la colega mea, încerc să îmi mențin echilibrul, datorită tocurelor ce se clătină în picioarele mele epuizate. Trec rapid de ușile glisante ale clădirii principale, nu înainte să îl salut pe Jessie, „recepționarul”. Parcurg holul principal târând în urma mea bagajul. Imediat ce urc în lift și observ că sunt singură, apăs butonul ce indică etajul la care locuiesc, după care îmi las corpul să se sprijine de peretele metalic al ascensorului.

Ușile se deschid și în fața mea se arată un tapet galben de care mi-a fost dor. Pășesc greoi pe covorul dur al holului și ajung într-un final la ușa care mă desparte de un pat comod. O descui și sunt întâmpinată de un aer închis, greu de respirat. Încui ușa în urma mea și îmi croiesc drum către fereastra mare a studioului.

După ce reușesc să curăț relativ aerul, îmi arunc pantofii pe pardoseala rece și îmi încălț papucii calzi și comizi. Domnul Coldwell chiar ar trebui să îmi ofere o mărire. Adică muncesc pe rupte, mai mult decât o fac unii dintre cei mai mari șefi ai companiei și tot am un salariu atât de mic încât îmi pot permite doar acest studio. Dar degeaba mă plâng, nu în orice zi primești șansa să lucrezi la o companie desul de mare, ca Licențiat în Științe Media la vârsta de doar douăzeci și șase de ani.

Un ciocănit puternic în ușă mă face să tresar și cobor din pat pentru a vedea

cine mă deranja. Deschid ușor ușa și în fața mea văd un brunet al cărui umor i-am dus lipsa.

– Ai ajuns în Toronto și nu ai venit să mă anunți? Mă simt rănit, Ambra! spune bărbatul prefăcându-se rănit.

– În apărarea mea Jonah, am ajuns acum jumătate de oră și a fost un zbor de trei ore. ridic din umeri, însă zâmbetul meu mă trădează.

– Vino aici.

Jonah își deschide brațele larg și mă privește cu un zâmbet sincer. Mă apropiu de el și îmi înfășor brațele în jurul abdomenului său. Îl invit în apartament, deși nu era prea curat sau prea îmbietor.

– Cum a fost Pittsburgh? mă întreabă curios odată ce se așează pe unul dintre scaunele blatului din mijlocul bucătăriei.

– Nimic impresionant. răspund plictisită. Încă îmi doresc ca domnul Coldwell să mai aibă nevoie de mine în Europa. E chiar impresionantă!

– Să știi că ți-am dus dorul. Cartierul este chiar pustiu în perioada asta fără să am cu cine să încerc toate restaurantele noi. Își flutură mâna prin aer și chicotește.

Soneria telefonului meu ne întrerupe conversația și mă ridic de pe scaunul înalt pentru a vedea cine mă apela.

– Vorbind de lup, îmi dau ochii peste cap atunci când văd cine era la celălalt capăt al firului.

Înainte să răspund îmi dreg glasul și exerseze în mintea mea un ton care să sune plăcut.

– Domnule Coldwell? răspund apăsându-l pe cel mai dulce și inocent glas de care puteam face rost.

– Bună seara, domnișoară Turcotte. Ambra, știi că detest atunci când sunt deranjat seara de treburi ce țin de muncă și de aceea nu îmi sun angajații seara, însă a avut loc o problemă.

– Problemă? Ce fel de problemă? tonul meu devine brusc unul mult mai serios și mai preocupat.

– Finanțele o iau în jos mai mult decât ne așteptam noi și asta duce la scăderea graficelor pregătite de Molfese. Am nevoie neapărat de un raport din partea ta și mă tem că va trebui să împart compania în două. Lucru ce poate duce la pierderea locului tău de muncă. vorbește repede și mă face să mă emoționez.

A doua zi mă aflam din nou în biroul lui Coldwell. Bărbații ce mergeau în grupuri mari, alergând practic pe holurile companiei comportându-se ca o echipă de fotbal îmi provocau o durere îngrozitoare de cap. Îi puteam observa prin ferestrele transparente ale sălii în care am fost convocați toți cei din departamentul de Științe Media.

– Ca să fac un rezumat al ultimelor două ore petrecute aici, nenorociții de la Cyrus Inc. ne-au luat-o înainte. aud vocea răgușită a domnului Coldwell care îmi zgârie timpanele de fiecare dată.

– Domnule, îl întrerupe Molfese și atenția întregii săli este ațintită acum

asupra lui. Dacă îmi permiteți, își dreg vocea, cred că am putea să îi atragem.

– Continuă. răspunde intrigat Coldwell în timp ce își ia ceașca de cafea de pe masă, sorbind zgomotos din aceasta.

– Îi putem convinge să ni se extindă nouă, așa cum am făcut și cu firma domnului Maxwell. Toate pentru un progres în cadrul finanțelor, desigur. se încruntă Molfese.

– Și cum ai de gând să îi convingi să ni se anexeze? Din ce arată graficele, ei o duc mult mai bine decât noi. contraatacă Dawson.

– A fost cumpărată de Marco Ribiero, nu? intervin atunci când Molfese nu știe ce să răspundă.

– Și ce relevanță are acest lucru? întreba enervat Dawson și simt cum începe să mă calce pe coadă.

– Cea mai ușor de manipulat familie din întreaga Canada va fi de acord cu orice propunere atâta timp cât le vom asigura un profit și mai gras decât cel pe care îl au deja. zâmbesc atunci când observ expresia de pe fața șefului meu.

– Interesantă intervenție domnișoară Turcotte. Și ce propunere sugerați că le-am putea oferi? întreabă încântat Coldwell care începe să își răsucescă mustrăta căruntă între degete.

Pentru câteva secunde rămân tăcută și mă gândesc ce ar putea intriga o familie deja bogată.

– Le putem oferi siguranța evitării unui faliment. Ribiero a pierdut deja o companie astfel, așa că se teme de scăderea numerelor pe cecurile de salariu. Acțiunile sale anterioare până acum au dus la o degradare a infrastructurii. Și în curând fluctuațiile de salarii vor crește, astfel că propunerea noastră va ademeni masa muncitoare a companiei.

– Domnișoară Turcotte, sunt plăcut impresionat de progresul tău. Și știu exact prilejul perfect pentru a le propune această „afacere”. Pregătiți-vă oameni buni, vom petrece la acest sfârșit de săptămână. pocnește din degete.

Patru ore mai târziu mă uit la ceasul de pe biroul meu ce îmi arăta că nu mai dura mult până scăpăm din acest chin. Mă săturasem să văd privirile urâte și pline de ură pe care colegii mei mi le aruncau. Singurul care m-a felicitat pentru propunere a fost Molfese, care nu a conștientizat că mă lase fără susținere nicio secundă. Aud soneria telefonului și îl duc la ureche imediat ce observ cine mă apela.

– Bună, dragă! aud vocea mamei mult prea entuziasmată la capătul firului.

– Bună. suspin, însă bucuria de a-i auzi glasul îmi imprimă pe buze un zâmbet slab.

– A rămas în picioare planul pentru seara asta? mă întreabă plină de entuziasm.

– Desigur, nu aș rata cina cu voi doi pentru nimic în lume. Ies în câteva minute. Voi trece pe acasă ca să mă schimb și voi veni cât de repede pot. chicotesc.

– Bine, bine. Oh, nu, prazul! Scumpo, trebuie să plec, altfel nu vom avea ce să

mâncăm în seara asta! vorbește repede și închide înaintea să pot să răspund.

Las ca râsetul meu să se amplifice odată ce așez telefonul pe birou și îmi împing scaunul mai departe de masă. Închid laptopul și ies din micul birou, nu înainte să îl încui în urma mea. Cobor până la parter pe unde ies în parcare plină cu mașini luxoase. Nu îmi era rușine că vehiculul meu nu era la fel de scump precum cele ale colegilor mei, ci din contră, eram mândră, deoarece știam că muncisem mult mai mult decât ei pentru a mi-l permite.

Jumătate de oră mai târziu mă aflu pe aleea pietruită ce conducea către casa mult muncită de două suflute mult prea iubitoare. După ce încui mașina, îmi las picioarele să curețe asfaltul prăfuit de sub ele și cu pași grăbiți merg către ușa de lemn închisă la culoare. Îmi scutur cu ajuto-

rul palmelor tricoul de sub geaca de blugi, iar mai apoi apăs pe soneria ce zdrăgăne aceeași melodie încă din copilărie.

Aud cum cheia este răsucită în broască și de după aceasta apare un chip îmbujorat și ciufulit, care mă întâmpină cu un zâmbet cald.

– Ambra! glasul său subțire și plin de emoție îmi învâluie timpanele și mă lasă într-o transă plăcută.

Nu o salut, în schimb mă apropiu de ea și îi cuprind corpul plăpând între brațele mele, strângând-o puternic la piept. Își plimbă mâna pe spatelui meu și își lasă ușor capul să îmi cadă pe umăr, permițând unui suspin duos să îi pătrăsească buzele.

Îmi îndepărtez corpul de cel al părintelui meu și o urmez în casa ce mi-a fost cămin atâția ani. Imediat ce închid

ușa și tai sursa aerului ce pătrundea în încăperea, un miros ispititor îmi inunda plămânii, trezindu-mi amintiri care mă fac să zâmbesc involuntar.

– Tată! strig atunci când îl văd deja așezat în capul mesei.

Purta cămașa lui roșie, uzată de la atâtea purtări și un cardigan negru, trântit peste. Am alergat în direcția lui, oprindu-mă cu doi pași în fața sa. Mi-am trântit geanta pe podea și m-am așezat în genunchi în dreapta sa. M-am aplecat peste el și l-am strâns puternic în brațe, scaunul său cu rotile jumultit chiar de el scârțâind sub plusul de greutate adăugat de mine.

Podărelu Miriam

- Data și locul nașterii: 23 mai 2001, Suceava
- Colegiul Național Petru Rareș Suceava, mun. Suceava, str. Mihai Viteazul nr. 24
- Membră a Clubului de Proză Alecart, coordonator: prof. Gheorghe Cîrștian, e-mail: clubuldeprozaalecart@gmail.com

Picături de stare

Unu noaptea. Nici măcar nu e beznă, așa cum mi-aș dori să fie. E lună plină. Pentru unii e romantic. Pentru alții e mistic. Pentru mine e doar ciudat și sfredelitor într-o conștiință amorțită undeva pe la mijlocul drumului dintre minte și spirit. CD-ul din casetofon o să se zgărie ca dracul cât de curând, fiindcă de nu știu cât timp ascult aceeași piesă. Nu că mi-ar plăcea foarte mult. Dar pur și simplu nu pot să-mi mișc trupul, să mă ridic și să apăs „Stop”. Sunt ca tipu’ din reclama cu migrarea ilegală în Anglia: cu ochii holbați ca două drajeuri de ciocolată cu o sclipire de lumină în mijloc, temându-mă să nu mă descopere (cine?!). Respirația asta a mea mi se pare a naibii de zgomoasă și mă tem că o să mă asfixiez, dacă mă mai abțin atâta. Plutește o paranoia patetică în cameră. Pur și simplu, fiecare obiect e strident prin concretul lui. Eu de ce nu pot sta așa, de ce nu mă pot exista așa, de ce nu mă pot vinde la fel de convingător? Mi-e teamă să mai gândesc. Și-mi vine să-mi sparg capul, când mă gândesc c-o să adorm mai devreme sau mai târziu, dar că o să adorm, și o să-mi

treacă toate senzațiile astea fără urmă. Și iarăși o să fiu banală, stereotipică, goală, proverbială...

N-am știut niciodată cum să merg pe stradă. Și – mai ales – ce să fac cu mâinile astea două. Să le țin în buzunarele din față... Nu, că par o vagaboantă. Să le țin în buzunarele din spate... Aș părea o aia. Să le las să-și desfășoare mișcarea de inerție pe lângă corp? Neah, e inestetic. Așa că mă trezesc cumpărându-mi o sticlă de suc, pe care oricum n-o beau niciodată, ci o folosesc ca să am ce plimba dintr-o palmă într-alta. Hm, de parcă toată lumea s-ar uita la mine... Dar tu cum te uiți la toată lumea? Ai dreptate... De pildă, băbuța aceea... Cu pălărie tricotată, aproape curgând de pe creștetul decorat cu păr alb și cu o codiță ca de măr exact în vârf... Cu o bluză dintr-un mohair pe care geme arhaicul... O fustă din stofă, crem, acoperind cam trei sferturi din picioarele ca de lemn... Și, mai ales, pantofii ca niște opincuțe, stând cuminiți la subsol, temându-se să nu iasă în evidență, așa cum mă tem eu în nopțile... acelea. Și efectiv nu-ți vine să crezi că și ea are o viață. Că și ea are complexe ei. Că fiecare om de pe strada aceea, chiar și tânărul ăla îmbrăcat ca un manelist, are și o altă față în afară de eticheta de „oarecare”, pe care i-o apeși cu atâta snobism pe frunte. Hm... Știu că nu-ți place să-ți vorbesc despre asta...

Scările astea au mai mult sens în Univers decât mine. Mai mult de atât, există oameni, cu prea multă imaginație și prea mult timp liber, care le atribuie fel de fel de sensuri figurate, printr-un labirint de metafore și alegorii... Ce cale bună și cale rea?... Ce dublă fațetă a vieții? Ce drum spre cunoaștere? Sunt, nu-i așa, simple platforme din metal, ciment, lemn sau – mai rar – marmură, care fac anumite teritorii accesibile sau mai ușor de parcurs. Și totuși, de ce vorbesc eu acum despre ele? Primul motiv: fiindcă stau „drepti” sub tălpile mele. Apoi, să nu uit că ele sunt subiectul coșmarurilor mele de ceva vreme. Visez că urc niște scări transparente. Și cu fiecare pas al meu, strivesc, ah, așa e,

creierii care se încordează în carapacea din sticlă. E așa o tensiune în jur, încât mă sugrumă și mă înghesuie cu o presiune dureroasă. Și se declanșează... Creierii încep să rânjească, să urle, să plângă cu ochi înnegriți de mascara, să cânte, să se alungească, să se comprime și să se rotească cu viteza luminii... Mă simt ca într-un carusel infernal... Stomacul meu e boltit până la refuz, iar inima mea face atacuri după atacuri, în timp ce sângele o ia la goană către cap și începe un dans nebun acolo. O goarnă răgușită, nevăzută, scoate sunete sacadate. Brusca, totul se termină. Mai puțin visul. În tot mediul nu mai rămâne nici o senzație, nici o impresie. Scările cad una după una. Creierul meu nu mai poate obține nici o percepție primară. Ca după o criză epileptică...

Iată-mă, în sfârșit, aici. Pe iarba cosită din curtea liceului. Pe fân, cum zicem noi, eu și Otilia. Locul căruia îi înalță monumente și lăcașuri de cult în orele în care nu pot găsi nimic interesant în ceea ce mi se oferă. După cincizeci de minute în care te lupți cu imaginația care – culmea! – acu’ își găsește să fie prolifică și să curgă dincolo de marginile vasului în care ai stabilit-o cu atâta efort, vin și celelalte zece minute. Zece minute în care nu faci altceva decât să te uiți la cizmele verzi ale uneia sau la țigara despuiată între buzele livide ale unui tânăr care se agită ca un titirez... Sau zece minute pe care le faci sărbătoare. Cum? Îți iei colega, ce are aceleași porniri ca și tine, și o zbughiți afară. Repede, să nu vadă nimeni. Locul, să calce pe el și să-l profaneze. O iau de mână pe Otilia și, uitându-ne una la alta cu entuziasmul cu care un explorator se uită la o nouă felie de pământ, realizăm actul suprem: ne trântim curuțele pe iarbă. Și pe doi metri pătrați (cel mult!) simt că am un loc pe planeta asta. Un orgasm metafizic mă face să zâmbesc atunci când Otilia spune, cu vorbele ei mărune și apăsat: „Ce-aș mai bea o bere!”...

Nu, ceasule, nu mai bate! Taci și ascunde-te, fugi de aici sau oprește-te definitiv, căci – iată! – el apare. Același cutremur mă face să uit de mine pentru câteva

secunde (Tu ești aici!). Scotocesc în minte după masca de om indiferent, pe care reușesc s-o găsesc, însă nu știu cât de bine o port. Tu torturezi pământul cu pașii tăi enormi, cu mersul tău apocaliptic în-cunat de creștetul tău plecat, neștiind nimic din lumea asta. Primele cuvinte îmi solicită atâta efort, încât am senzația că o să leșin din clipă în clipă. (Tu ești aici?). Însă vorbele curg una după alta, încet, ca picăturile de ulei pe marginea candeliei. În scurt timp, mă faci să mă simt bine. „Bine” în mod absolut, universal, total, inconfundabil. Și începi să-ți spui povestea. Eu tac. Mă înfrupt din chipul tău precum fiarele câmpului din prada lor. Și simt, emanată, prin toată firea ta, prin tot corpul tău de ceară arzândă, marginea sufletului care mocnește în tine. Degetul meu vrea să-l tulbure precum tulburi marginea apei, cu replici ondulate care să te facă să mă urăști pentru vecie. (Tu ești aici...). Pierd controlul și nu știu ce să mai spun. Mă văd ca pe un copil prostuț, care rupe din buzele tale definiția lumii cuvânt cu cuvânt, ca pe o formulă matematică. Tu zâmbești și, cu ochii tăi din scortişoară, iei forma idealului pe care nici eu nu-l știu. Și mi-e teamă... De tine și de gândul tău ascuns. De mine și de – poate – iluzia mea.

Gata. De azi, nu mai merg la culcare fără să mă demachiez. Nu mă mai îndop cu tot felul de bombițe alimentare, doar pentru că n-am altceva mai bun de făcut. Nu mă mai enervez atât de repede. Nu mai dau doi bani pe opinia publică. Nu mă mai simt complexată. N-o să-mi mai fie jenă să merg pe stradă. N-o să-mi mai las unghiile lungi. N-o să mai stau cu capul pe bancă atunci când scriu. Mintea râde și spune: „Ba da, ba da, ba da, ba da...”

Udă learcă, alerg dezordonat către școală. Azi m-am trezit la șapte douăzeci și nouă și, cu toate că și teoretic, și practic am avut tot timpul să fac tot ceea ce îmi doream să fac, m-am trezit la două fără zece cu cărțile împrăștiate pe masă, nu știu cu ce să mă îmbrac, de păr pur și simplu nu mai am timp, iar pantofii aceia noi stau dracului în alt spațiu, nu știu unde, că eu nu-i găsesc. Așa că mi-am luat bascheții în picioare, cu o coadă de cal – la cât de urât sună și numele, chiar că îmi vine să mă dau cu capu’ de pereți – și cu o maletă care stă tare ciudat pe mine. În maxi, înjuram în gând fiecare pasager care nu-și găsea mărunțișul, nu se putea hotărî unde să se așeze, se îmbrâncea ca să coboare etc. „Nemernicilor, din cauza voastră mi se duc de râpă resurse bune de neuroni, și voi nici habar n-aveți de asta!” Atunci când ajung în stație, mă simt mai ușoară cu vreo trei tone. Însă îmi amintesc că trebuie să grăbesc considerabil pasul. Și iarăși ajung de unde am plecat. Udă learcă, alerg dezordonat către școală. Mor de cald de la aerul rece pe care-l inspir cu o frenezie feroce, doar-doar ajung mai repede. Off! Dacă ar fi după mine, mi-aș arunca ghiozdanul cât văd cu ochii, mi-aș smulge toate haine-

le și m-aș bălăci în noroiul ăsta, oferind tuturor deșteptilor care trec un veritabil spectacol isteric. Însă morala asta penibilă, pe care ți-o induc în creier cei ce se cred în măsură să te educe, mă face să alerg și mai tare, să ajung la școală, să fug la baie și să-mi șterg bascheții de mizerie, aranjându-mi părul și lipindu-mi pe față un zâmbet total străin. Intru în clasă. În sfârșit...

Roz... Tu Oti, astea nu se mai satură?
- Se poartă, Alex, se poartă...
- Da, sigur... Nu știu cum pana mea au asta timp să-și asorteze și degetul de la picior cu nasul...
- Apropo de asta...
- Hm?
- Ai văzut ce pantofi mișto avea Dana?
- Dacă ai ști cât coooooostă...
- Nah, fie sănătoasă... Are tăticu’ firmă.
.....
- Ce babe suntem, tu Otilia!
- De ce zici asta?
- Na, zi și tu... Stăm aici pe... Cum se cheamă ăsta?
- Balansoar?...
- No... Țăla se mișcă în sus și-n jos...
- Na... Învârtoar atunci...
- Ha, ha... E bună. Stăm aici, pe învârtoar și bârfim fiecare om din lumea asta. Nu te simți vinovată?
- Nu mai pot eu de vinovăție...
.....
- Știi ce-am făcut azi, tu Oti?
- Ce?
- Am ascultat muzică indiană.
- Să mor dacă mă așteptam să zici asta...
- A luat maică-mea margarină din aia... Cu C.D. ... Tu știi că e și ceva bun pe acolo?

- Nu zău... Au alea câte o voce de șoa-rece sugrumat. Știi că mă stresează sunetele înalte.
- Chiar, te-ai mai gândit să mergi la psiholog?
- Ce vrea să însemne asta?
- Stai, nu te aprinde... Nu ziceai tu că ești prea nervoasă, că te irită până și freza lu’ frate-tu?
- Ah... Nu. Cu ce mă ajută? Parcă și văd un chip senil, care mă învață cum să respir. Și îi mai dau și bani pentru asta. Să nu zici „Ți-am spus eu!”
- Nu zic, nu zic... Poate mai declanșez o criză de personalitate, o tulburare de comportament...
- Ce nemernică ești!

Am manifestat dintotdeauna o ciudată tendință cleptomană. Încă de mică (de fapt, mai ales atunci), îmi doream din tot sufletul să fur. Însă impulsul acesta nu vine ca o împlinire materială, nu rezidă în obiectul furtului. Ci în furt ca instinct primar, ca mod de viață, ca... artă. Hi, hi, ca artă... Visam, atunci când mergeam cu mama în piață, să dosesc un plic de semințe de flori. Sau un pachet de chibrituri, o simplă foaie de hârtie, orice. Îmi petreceam clipe întregi gândindu-mă cum ar fi dacă aș duce până la capăt tot ritualul

ăsta, care pentru mine era în topul celor mai depline, mai sublime și mai profunde stări existențiale. Într-o zi, s-a întâmplat. Un furt mascat. Mai mult o fraudă fiscală, deși e penibil să spun asta, întrucât n-a fost pe atât de grav și eu avem doar nouă ani. După zile întregi în care mă străduisem să găsesc un plan perfect, am purces la îndeplinire... Am luat între degete o bancnotă de cinci sute de lei. Cu o pensetă și un ac, tremurând toată, cu nervii încordați până la durere, am scos firul din centrul bancnotei (auzisem că, fără acesta, banul respectiv nu mai avea nici o valoare). Apoi m-am îndreptat către buticul din colțul strazii. Am cerut... două gume de mestecat „Turbo”. Doamne, cât de naivă, cât de iremediabil de fraieră mi s-a părut vânzătoarea care zâmbea și dădea pe afară de atâta amabilitate! În mintea mea, eram precum valetul care își otrăvește regele printr-un pocul cu cel mai dulce vin și contemplă surâsul din colțul gurii inundate de venin. Aveam senzația că sunt cea mai demonică ființă de pe lume și profitam de senzația asta până în adâncul măduvei. Am ieșit din magazin. M-am târât cu greu până la prima bancă. M-am așezat. Eram epuizată, extenuată, nu mai aveam putere să exist. Însă un fior plăcut, electricizant îmi stăpânea trupul. Am reușiiiit! Ah! Ah! Ah!

Dumnezeu știe cum mi-a rămas în tipărită în minte o amintire despre care nu sunt deloc sigură că ar fi existat vreodată. Culmea: clișeul vizual respectiv stă neclintit în biblioteca celor mai certe lucruri din viața mea. Pentru a rememora ceea ce s-a întâmplat ieri, am nevoie de timp, de ordine, de efort. Însă nu același lucru se petrece cu amintirea mea. Despre ce e vorba? Să vă spun, să nu vă spun... Vă spun. Iată ce și cum. Aveam șapte ani. Eram în fața blocului și, dintr-un motiv anume, m-am aplecat spre una dintre acele orificii rotunde, dispuse simetric la baza blocului, ferestrele subsolului, cum le spuneam noi. Am văzut – spre extraordinara mea uimire – un fel de odaie luminată de o lumină galben-verzuie, destul de difuză și totuși caldă și armonioasă. Într-un fundal confuz se puteau citi marginile unui dulap aproape de factură medievală, dintr-un lemn scorofit și acoperit cu urme din ceea ce a fost odată o vopsea verde. În centrul camerei, o bătrână pe un scaun la fel de vechi și din același material, ținând mâinile în poală, cu degetele toate strânse boboc, privind undeva, în adâncul concretului camerei, cu niște ochi albaștri, strălucind ca alu-miniul. Înghețasem... și de spaimă, și de uimire, și de povara sentimentului care mă încerca. Nu mai țin minte ce s-a întâmplat după. Și nici nu am cum să știu dacă a fost, într-adevăr, o întâmplare adevărată sau doar un vis mult prea real, cum ne apare câte unul în anumite momente ciudate ale vieții. Asta pentru că nu m-am mai uitat niciodată la subsolul unui bloc.

Eh, bine... Din fericire, a venit și acest moment. Tocmai am vorbit cu mama despre bunicul meu. Ce-i atât de special? Păi, sinceră să fiu, niciodată n-am știut despre el mai mult decât că a fost în război, unde și-a pierdut piciorul drept de la genunchi în jos. În seara aceasta însă, mi s-a descoperit un om pentru care cultiv admirație și respect nu pentru că așa „trebuie”, ci pentru că merită. Iată de ce... Bunicul era un visător, un idealist care devenea – într-adevăr – pragmatic într-un sens peiorativ. Era ciudatul satului: toată lumea se mira cum de prefera să-și dea banii pe cărți decât să cumpere cele de trebuință familiei. Organiza scenete în aer liber, baluri mascate și tot felul de petreceri aiurea și, mai ales, era pionul principal al cenaclurilor pe care le organiza. Iar dacă bunica, biata de ea, mai primea câte o palmă din când în când, aceasta se întâmpla pentru că poeziile bunicului erau mult prea complicate pentru mintea ei. Hm... Și partea

absurdă, absurdă până dincolo de limitele absurdului, e că... el, bunicul meu, bunicuțul, a murit cu patru ani înainte de a mă naște. Mă revolt cu toată forța în fața unui eveniment atât de... implacabil și definitiv... Și apoi cad ca o cârpă, istovită de atâta efort, fără ca măcar cineva să audă strigătul meu disperat. Fără ca măcar cineva să observe. Fără ca măcar ceva să se schimbe...

Virtute. Am știut sensul acestui cuvânt vreme de câteva zile, în care am simțit că Dumnezeu era în mine și eu în el, încât credeam cu toată tăria că lumea aceasta nu e locul pe care să-l poți numi „acasă”. Că nimic nu e pierdut și că niciodată nu e prea târziu, atâta timp cât trăiești. Zile în care am fost aproape de sfințenie, și spun asta nu cu mândrie, ci cu nedumerire asupra modului în care s-au dus de răpă, una câte una, toate odată. Apoi au venit iarăși întrebările. De ce? Cum? Cât timp? Cine? Cum dovedești? De ce totul e atât de metaforizat, de vag și de alegoric? Și

da, Dumnezeu, mi-e greu să dau vina pe mine. Așa că arăt cu degetul spre cei care îmi împuiau capul în acele zile cu aceeași lozincă: „Eh, Alexandra, o să-ți treacă și etapa asta!” De ce naiba era așa normal să-mi treacă? Și de ce a trebuit să-mi polueze liniștea cu pesimismul și nenorocita lor de teorie a ciclicității vieții? Of! Mai bine aș renunța la tot. Și aș recunoaște că mi-e dor de Tine.

Ăă... Stau iarăși perplexă în fața firii mele. E duminică după-amiază. Zac într-o baltă de plictiseală și de deprimare specifică momentului. Orice încerc să fac, un izbutesc să mă adun de pe cărările pe care mă poartă fluxul ăsta de... Nimic. M-am apucat – ce absurditate – să fac schița unui scaun, de parcă aș fi fost cuprinsă de febra artelor plastice. Însă uit că eu nu posed asemenea veleități, așa că schița mea nu seamănă deloc cu un scaun. Sunt ca un ban sec, ca o pungă de plastic pe un monument. Și mă simt ciudat. Și nu mă simt deloc...

Clio

POIANA CÂMPINA, O MĂNĂSTIRE DISPĂRUTĂ

de Constantin Dobrescu

Această mănăstire a fost ctitorită de spătarul Toma Cantacuzino mare dregător al lui Constantin Brâncoveanu.

Acesta a zidit în anul 1690 o frumoasă mănăstire, ce se numește Poiana și ce este împotriva Câmpinii peste apă în malul Prahovei.

Toma Cantacuzino fiind comandantul cavaleriei lui Constantin Brâncoveanu, venise cu călărimea sa pe Valea Prahovei și văzând o poiană mare și frumoasă, învecinată de apa Prahovei și înconjurată de copaci mari și umbroși, aici a poposit cu călărimea sa trei zile. Încântat mult de frumusețile acestei poeni, întru mărirea lui Dumnezeu, s-a decis a zidi o biserică și mai multe chilioare pentru călugări. În anul 1711, spătarul Toma Cantacuzino trădând pe domnitor, trecând cu cavaleria în tabăra țarului Petru Cel Mare, unde a și murit în 1721, nu a reușit să termine clopotnița, zidurile înconjurătoare și casele. În schimb spătarul și-a înzestrat ctitoria cu multe moșii, în primul rând moșia Poiana ce o avea moștenire de la tatăl său aga Matei Cantacuzino. O altă moșie dată mănăstirii Poiana a fost moșia Cernăteștilor pe care aga Matei Can-

tacuzino o cumpărase de la moșneni, deoarece a mai dăruit mănăstirii și Moșia PREASMA de la Ilfov precum și Maria Scorțeni-Doftănești.

Plecând în Rusia ctitorul mănăstirii Poiana nu a mai apucat să facă acte de donație pentru aceste moșii.

Între anii 1711-1731 Mănăstirile Sinaia și Poiana au avut un egmen (stareț) și o administrație comună.

Nu întâmplător s-a procedat așa, mănăstirea Sinaia era ctitorită de Mihai Cantacuzino fratele Agăi Matei Cantacuzino tatăl lui Toma Cantacuzino.

Mihai Cantacuzino văzând că nepotul său este pribeag probabil că a luat sub oblăduirea sa și mănăstirea Poiana, dând-o în grijă egumenului de la Sinaia. Acesta a isprăvit la Poiana „zidurile cele împrejurul curții mănăstirii care le-a început.

Toma Cantacuzino din pricina pribegiei numai le-a început; lucrându-le până la un loc.

La 15 mai 1731 egumenul de la Sinaia fiindu-i greu cu administrarea celor două mănăstiri el trece la Poiana călugării de la Sinaia alegându-i și alt egumen.

În perioada domniei sale Grigore II Ghica zidește din temelie mănăstirea Sfântul Pantelimon” și spitaluri de săraci bolnavi împrejur”. În testamentul său din 1752 acesta rânduieste „ca pentru hrana și chiverniseala săracilor bolnavi” și pentru „chiverniseala” poslușnicilor spitalurilor „zece mănăstiri din Țara Românească ce nu fuseseră închinat până atunci să fie metoașe ctitoriei sale, având să plătească în fiecare an o sumă de bani spitalului, drept em-batic.

Între cele zece mănăstiri era și „Poiana zidire boierească de răposatul boier Toma Cantacuzino biv vel spătar, care nerămând nimeni din Toma spătarul moștenitori și ctitori o chivernisi și a-i purta de grijă și nefiind închinată la nici o mănăstie, s-au dat a fi măcar la Sf. Pantelimon”.

Poiana trebuia să plătească spitalului Sf. Pantelimon câte 150 taleri pe an. Acești bani îi plătea în două rînduri: jumătate la Sf. Gheorghe și jumătate la Sf. Dumitru. Acesta „pentru mai bună lesnire”.

continuare în numărul viitor

ISTORIE COMUNITARĂ REGĂSITĂ ÎN PĂULEȘTI ȘI PLOIEȘTI (I)

de Constantin Ilie

După cum se știe, între două comunități vecine sunt multe legături comunitare care le împletesc istoria. Un asemenea episod a început în anul 1927, atunci când profesorul-arhitect **Toma T. Socolescu** a cumpărat în Păulești conacul construit de N.P. Rășcanu. Noul proprietar l-a amenajat, atât în interior, cât și în exterior, să fie un spațiu potrivit de locuit și loc de întâlniri cu prietenii, oamenii de afaceri, oficialități. În acest conac, devenit „Conacul Socolescu”, s-au petrecut multe secvențe din istoria comunitară ploieșteană și păuleșteană, în perioada 1927-1952.

Întâmplător, la 5 noiembrie 2017, într-o zi frumoasă de toamnă, m-am plimbat pe teritoriul satului meu natal. După trecerea pârâului Strâmba, m-am oprit în fața unei clădiri, executată, modernizată și întreținută, de la sfârșitul secolului al XIX și până acum, de mai mulți proprietari. Printre aceștia au fost și două personalități importante cu activitate benefică în trecutul comunității, respectiv **Panait Stătescu**, primul preot al Bisericii „Sfântul Nicolae”, între anii 1881-1940 și **Matei Vasilescu** fost comandor de marină, veteran din Primul Război Mondial, locuitor al comunității în perioada 1935-1962). După ei imobilul a fost cumpărat de păuleșteanul Gogu Moraru, posibil prin anii 50-60. Bănuind că în urma celor două personalități

importante pot fi unele urme de istorie, am rugat pe actualul locatar, fiica morarului, să-mi dea consimțământul pentru a intra în curte.

Am rămas surprins văzând în fosta curte a comandurului mai multe obiecte din piatră știute din copilărie în parcul Conacului Socolescu și reîntâlnite cu prilejul cercetărilor, în anii 2009-2014, la Casa Ghiculescu din Ploiești și în fața monumentului eroilor din Parcul cu Castani în Păulești.

În stânga, sub un frumos tei în iarbă, erau rămășițe dintr-un bust. Acesta este similar cu cel de pe terasa conacului Socolescu, existent în anul 1930, lângă care Ion Ionescu-Quintus, invitat, zâmbește încrezător (foto 1). Era perioada în care cei doi prietenii, Quintus și Socolescu, posibil discutau despre donația prețioasei colecții de pinacotecă.

Pe alea din curtea vizitată mai erau: un vas floral, un ogar de vânătoare, un stâlp rupt (capitel și bază), un vas ornamental din piatră, un crocodil și o banchetă de odihnă.

Primele trei obiecte sunt similare cu cele existente în anul 1937 la întâlnirea profesorului-arhitect, cu familia, prietenii și câțiva membri ai Clubului Rotary. În exteriorul conacului, în jurul grupului pot fi văzuți stâlpi pe care sunt așezate vase cu flori și, în dreapta scării, un ogar (foto 2 și 3).

În două lucrări publicate în anii 2010 și 2014, am dat detalii despre

ogar, numindu-l Jack, existent la vânătorile organizate în pădurile păuleștene, la sfârșitul anilor '30.

În anul 1939, când primarul-arhitect **Toma T. Socolescu** a inaugurat solemn Troița, Monument al eroilor păuleșteni din Primul Război Mondial, lângă primar, între oficialități, au fost prezenți preotul **Panait Stătescu** și comandorul **Matei Vasilescu**, care îi era cuscru. De atunci și până acum, castanii și cele două vase au împlinit 80 de ani, fiind martori-asistenți la demolarea Troiței în anul 1958, dar și evenimentele din anii 2012-2017 când eroii păuleșteni, din ambele războaie mondiale, și-au găsit locul lor în scrierile comunitare și pe plăcile actualului monument (foto 4).

Vasul din curtea vizitată era identic cu cele montate în iarba din fața actualului Monument al Eroilor.

continuare în numărul viitor

Bibliografie și surse fotografii:

¹ Nicolae Dumitrescu, Constantin Ilie, *Columnne peste timp, profesor-arhitect Toma T. Socolescu (1883-1960)*, pp. 200, 201, 395, editată și publicată în anul 2010, la editura „Ploiești-Mileniul III”.

² Constantin Ilie, *Păuleștii din Prahova. Repere monografice, comentarii, amintiri*, p.188,189, anul 2012 aceeași editură.

³ Constantin Ilie, *Omul și anii lui*, p. 33, 34, anul 2014 aceeași editură.

⁴ Fotografiile 1, 2, 3 sunt din Wikipedia-Toma T Socolescu, 4, foto Alexcolor, 5,6,7,8 foto Ioan Popescu, toate în arhiva C. Ilie.

ISTORIE, REALITATE ȘI FICȚIUNE!

de Traian D. Lazăr

Continuator al tradiției dramatice auctoriale ploieștene, Octavian Onea a finalizat o lucrare la care migălea de multă vreme: *Hasdeu: Simțesc că mă fac zeu! Sau, De la Vladimirescu la tigaia lui Dinescu*, Ploiești, Editura Mythos, 2017. Impulsul finalizator a venit, credem noi, de la inspirata idee, concretizată în partea a doua a piesei, asupra căreia vom reveni la locul potrivit.

Domnul Octavian Onea nu este la prima „aventură” pe tărâmul dramei. În 2004, a publicat *Titus. Piesă în trei acte. Cu un „Timbru” de Ion Stratan*, Editura PrintEuro, Ploiești, 2004, care s-a bucurat de cronici favorabile din partea Eugeniei Țarălungă și a lui Ștefan Dimitriu. Apoi, *Călătoria. Menodramă într-un act*, Editura KartaGraphic, Ploiești, 2008, comentată de Victor Bibicioiu și Corin Bianu (entusiast).

Concomitent cu debutul auctorial în lumea teatrului, Octavian Onea a manifestat calități hermeneutice în domeniu, consemnate în volumul *Au fost Ploeștii urbea Scrisorii pierdute?*, Editura Premier, Ploiești, 2008. Volumul citat, ca și noua piesă de teatru, atestă marea abilitate a autorului, întemeiată pe o atență și laborioasă documentare, de a scrie în limbajul caragealian și hasdeean. Preocupările sale în domeniul limbajului au fost recent concretizate în noi contribuții, publicate în revista *Limba română* din Chișinău.

Într-adevăr, în piesa de teatru menționată, personajele vorbesc limba română a epocii lor, respectându-se și ortografia timpului.

Figurile dominante ale piesei sunt B.P. Hasdeu și fiica sa Iulia, dominante nu prin statura lor culturală, ci prin locul și rolul în derularea acțiunii/intrigii. În preajma lor, în dinamica acțiunii, apare o pleiadă de figuri aflate în raportul mentor-ucenic sau în raporturi politice cu figura centrală a directorului Arhivelor Statului. Elementul surpriză în derularea acțiunii dramatice este apariția, în partea a doua a piesei, din întunecimea părții întâia, a unei noi figuri dominante, Feciorul, simbol al serviciilor secrete rusești.

Drama este prezentă în dinamica piesei într-o mare varietate de ipostaze. Uneori, ea pare chiar a lipsi, fiind copleșită de narativitatea auctorială, dar perpetuu ne apare ca o dramă difuză, specifică existenței umane, o dramă existențială, un conflict între geniu și mediul nepotrivit, nefavorabil, care, deși neintenționat, pune piedici afirmării și acțiunii geniului. Fie prin multitudinea treburilor mărunte, ce-l împiedică să se consacre exclusiv dicționarului *Etymologicum Magnum Romaniae*, fie prin adversitățile și mizeriile politice. Sau, prin limitele înțelegerii umane. Ori, prin formele veșnicului conflict bărbat – femei acaparatoare, geloasă.

Împotriva așteptărilor noastre, nu există un punct culminant al acestei drame, al acestei înșiriri de ipostaze conflictuale dintre geniu și mediul ambiant. Și asta pentru că autorul maschează principalul conflict, copleșindu-l cu micile insatisfacții ale existenței.

La o privire superficială, piesa pare chiar că nu are Conflict și asta pentru că există un Conflict subteran pe care autorul îl ascunde sub avalanșa micilor conflicte existențiale enumerate, un conflict între naționalismul/patriotismul lui **Hasdeu** și internaționalismul /imperialismul țarist. Abia în partea a doua acest Conflict ni se dezvăluie, devine evident prin artificul autorului de a crea un personaj, agent secret reprezentând Ohrana.

Universul teatral conceput de Octavian Onea reprezintă o împletire a realului cu ficțiunea. Eroul principal, B.P. Hasdeu, este o personalitate reală, un savant, director general al Arhivelor Statului, dar și un simbol al naționalismului, al acelui naționalism progresist și generos din care a izvorât secolul naționalităților, o victimă a asupririi naționale din imperiul țarist, un luptător pentru eliberarea lui și alor săi de sub dominația străină.

Înțelegerea și comentarea competentă a universului teatral creat de Octavian Onea necesită găsirea cheii de lectură adecvate, care se află în strânsă legătură cu motiva-

ția acțiunii scriitorului. Din punctul nostru de vedere, piesa este scrisă în cheie istorică și atitudinală.

În prima parte a piesei, autorul ne înfățișează personalitatea lui Hasdeu în mediul politic, familial și social: dragostea părintească și grija pentru educarea fiicei, Iulia, în care vedea o continuatoare a operei sale, dubla ipostază a soției de zeiță protectoare și dominatoare a căminului, raporturile cu politicianii, în mediul cărora voia să pătrundă, preocupările științifice, grija pentru funcționarea eficientă a instituției pe care o conducea, respectul colaboratorilor. Totul este făcut cu exactitate documentară și expresivitate literară.

Partea a doua este scrisă și trebuie citită în cheie atitudinală. Ce anume a determinat schimbarea modului de abordare a subiectului?

Se știe, dar acest fapt este tratat discret în prima parte, că Hasdeu s-a aflat în atenția Ohranei. Nu a fost singurul om de cultură din România asupra căruia au planat umbrele serviciilor secrete rusești. Mai cunoscute sunt numele lui Constantin Dobrogeanu Ghinea și Nicolae Iorga. Recent, istoriografia străină a pus în circulație informația că secretara lui N. Iorga era agentă a KGB. După moartea savantului, ea a emigrat în SUA. Fiul ei (născut în Grecia) a devenit subofițer al armatei americane și s-a aflat ca translator de germană în grupul juriștilor americani în procesul de la Nürnberg.

Această informație a provocat schimbarea atitudinii autorului față de subiectul tratat: de la scrierea, cu mijloace literare, a istoriei așa cum a fost, el a trecut la scrierea istoriei cum ar fi vrut să fie. Să dea o replică serviciilor secrete rusești în numele unuia dintre cei ce au suferit de pe urma acțiunii lor. Lui Hasdeu i s-a oferit – literar – satisfacția de a descoperi inamicul infiltrat în casă și de a-l pedepsi.

Piesa lui Octavian Onea creează o lume hasdeeană curățată de agenții Ohranei, constituind un manifest împotriva acțiunii serviciilor secrete în domeniul culturii.

UN EROU AL REÎNTREGIRII: DOCTORUL DIMITRIE GIANI

de Constantin Dobrescu

Cel de care ne ocupăm a fost medic, om politic conservator, unul din apropiații lui Nicolae Filipescu (1862-1916). A fost prieten cu poetul mizilean George Ronetti (1875-1928) și cu istoricul Nicolae Iorga.

A fost fondator al Ligii Ardelenilor înființată la 6 august 1914 de către M. Filipescu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, C. Mille, Simion Măndrescu.

Această asociație avea ca scop intensificarea activității pentru Unirea Transilvaniei cu România. Drapelul ei a fost sfințit în ziua de 1 decembrie 1914.

Dr. Giani a participat și la adunarea Ligii Culturale de la Brăila fieful politic al lui N. Filipescu, alături de Barbu Delavrancea, O. Goga, V. Lucașiu, N. Titulescu etc pentru a cere intrarea în „acțiune” alături de Antanta pentru realizarea idealului național. D. Giani a fost un simbol al dăruirii, al virtuților al patriotismului. Precis că mai marii de la Cultul Eroilor din Prahova nu au conștiință de acest erou.

Când a sunat goarna mobilizării, doctorul care nu prea practica medicina dedicându-se politicii, curând o bună situație materială și a reamintit de profesia sa de bază, apreciind că în calitate de medic „poate fi folositor patriei, nu doar pentru cuvântări sonore și figuri retorice aplaudate ci prin fapte. „A îmbrăcat uniforma de căpitan medic de rezervă. Bunul patriot „nu s-a gândit o clipă să profite de relațiunile sale sociale și politice spre a se pitula într-un adăpost confortabil într-o vreme când mulți dintre confracții săi își făceau datoria către țară, jucând poker de la 5 la 7 cu nostime cuconițe refugiate iar un alt medic pretins cetățean român doctorul Rakowsky – șarpe încălzit la sânul unei nații prea ospitaliere -își distila în umbră veninul cu care ne împroșcă după Marele Război”.

Bunul medic D. Giani „și-a ales voluntar postul cel mai primejdios. A intrat într-un spital de exantematici. S-a așezat într-un loc mai periculos chiar decât primul șirag de tranșee” după cum menționa George Ranetti.

La spitalul din Iași, doctorul Giani a încercat să-i vindece pe nefericiții ostași molipsiți de teribilul

flagel, iar ca om măcar să le îndulcească înspăimântătoarele chinuri.

Contactând la rândul său „nemilostivul tifos „în iarna anului 1917 a fost îngrijit” de doctorul Demetrescu-Brăila cu o dragoste mai mult decât frățească, fiindcă sentimentul prieteniei este mai puternic decât legăturile de sânge impuse de hazard, doctorul Giani n-a putut fi salvat”.

Când s-a aflat trista veste a morții acestui medic de către comunitatea medicală dar mai ales de soldații care au fost îngrijiți de acesta, a fost multă jale la Iași.

În acea vreme George Ranetti colabora la ziarul „România” organul Marelui Cartier General și a publicat în acest ziar care se adresa soldaților o emoționantă poezie intitulată „Un glas din cealaltă lume”. În aceste versuri poetul își exprima „sincera și via durere care îl încerca precum și profunda legătură de prietenie” ce lega pe dr. Giani de neuitatul N. Filipescu camaradul său politic și de aspirații naționale.

Redăm mai jos poezia în cauză.

El te-a chemat!... Ne cheamă
Din bezna groapei reci,
Unde țărâna – mamă
L-a 'mbrățișat pe veci.

Te du! Căci El nu doarme,
Ci necurmat tot treaz
Cel ce-a strigat „la arme”
De veghe stă și azi.

Din ceasul când dușmanul
Trecu peste Carpați,
Și-a redeschis, sărmanul,
Iar ochii-nlăcrămați.

Te cheamă-acum pe tine,
Iar mâine și pe noi,
Să'i spui de e mai bine
Să'i spui ce e 'n război.

Te du, tu credinciosul
Apostol, să-i grăești
Că va'nviea Christosul
Măriei Românești!

Că'năbușindu'ti plânsul
Ca mai de grab'să vii
Când poruncit-a dânsul,
Lăsat' a-i doi copii.

Și dacă zâne bune
Azi nu ne-apar în prag,
Vor fi cin'să răzbune
Curând al nostru steag!

În anul 1925, osemintele sale au fost aduse de la Iași în capitală. Cu

tristețe autorul articolului publicat în ziarul „Universul” din 19 ianuarie 1925 menționa că „sicriul eroului era urmat doar de soția și cei doi băieți ai săi și câțiva prieteni ai defunctului.” Această situație îl face pe ziarist să constate cât de repede sunt uitați eroii în comparație cu eroii victime ale războiului dar din etniile de la noi din țară evrei și italieni. Dricurile acestora „erau însoțite de numeroase și fastuoase cortegii, ceea ce dovedește că cultul morților și solidaritatea națională sunt simțăminte mai dezvoltate la alte neamuri.”

În continuare autorul articolului își exprima speranța că posteritatea va avea grijă „ca memoria doctorului Giani să fie sfințită și perpetuată dacă nu chiar printr-o statuie în viața publică cum s-a făcut pentru vrednicul doctor Botescu, dar măcar printr-un modest bust sau o placă comemorativă la facultatea de medicină, la Muzeul militar, etc care ar fi un exemplu cu respect față de abnegația de jertfă și patriotism a doctorului Giani.” Nu putem încheia textul nostru fără să arătăm că în timpul Marelui Război pentru Reîntregirea României în Prahova au murit 16 medici faimoși din care trei erau evrei. Acestora în anul 1920 Cercul Medico-Farmaceutic din Ploiești le-a dezvelit cu solemnitatea cuvenită în grădina publică un monument.

Cu ocazia desființării grădinii publice ca urmare a modernizării centrului Ploieștiului în anul 1936, monumentul eroilor medici a fost mutat în curtea spitalului Schuller.

De asemenea și dr. G. Cosma, dr. I. Negrutzi și-au făcut datoria față de țară în timpul Marelui Război.

Bibliografie:

¹ Alin Ciupală, *Bătălia lor Femeile din România în Primul Război Mondial*, Polirom, Iași, 2017 Mihail Cruceanu. De vorbă cu trecutul, editura Albatros, 1978.

² Nicolae Polizu-Micșunești, *Nicolae Filipescu, Însemnări (1914-1916)*, Corint Books, București, 2017

O SCRISOARE MAI PUȚIN CUNOSCUTĂ A LUI MIHAI ANTONESCU CĂTRE GENERALUL GERSTENBERG

de Cătălin Dobrescu

București, 12 august 1942
SCUMPE DOMNULE GENERAL,

Îmi fac plăcerea și datoria de a vă trimite lucrarea colegului meu *Victor Papacostea*: „Un observator prusian în Țările Române acum un veac.”

Eminentul reprezentant al regelui Prusiei a avut încă de acum un veac viziunea exactă a misiunii pe care o are poporul român în Carpați, la Dunăre și în Marea Neagră, în fața slavilor și în echilibrul Europei.

El a văzut limpede interesul direct pe care îl va avea marea națiune germanică în conservarea și întărirea acestui popor latin de margine și în conexitatea intereselor economice germane și române în Bazinul Dunărean.

El a cercetat istoria poporului român, a apărut latinitatea și continuitatea noastră istorică în pământul Daciei.

De aceia ne-a și numit Daco-Români.

A considerat Dacia ca temelie naturală a națiunii noastre, învederînd cum în văile Transilvaniei și-au salvat Daco-Românii naționalitatea lor.

Și a evocat istoria Principatelor române, spunând: „Moldova și Valahia au format state de seamă și vreme îndelungată au rămas bastionul creștinătății.”

În Mihai Viteazul a văzut pe „reîntregitorul Daciei de odinioară.”

Iar în Unirea Principatelor și unitatea românească el a văzut singurul mijloc, pentru că acest popor de margine să-și împlinească misiunea lui națională și europeană.

Acest mare cunoscător al istoriei și misiunii noastre, acest eminent trimis al Regelui Prusiei, care a susținut categoric unirea Principatelor sub o dinastie străină, este savantul Iohann Ferdinand Negebaur.

Iohann Ferdinand Negebaur, fostul Consul General pentru Principatele Moldovei și Munteniei, care a scris atâtea cărți despre Țara noastră, care ne-a simțit viața și ne-a înțeles viitorul, a fost bunicul Dvs., domnule general.

Înmănându-vă această lucrare în care veți găsi analizată opera lui și contribuția lui la înțelegerea și desfășurarea istoriei noastre, îmi fac datoria să vă mărturisesc Dvs., vrednicul său urmaș și mare înțe-

legător al Țării noastre, înaltă recunoștință.

Mai târziu, istoria și cercetătorii vă vor găsi pe Dvs nu numai urmaș al aceluiaș destin, dar slujitor al aceluiaș adevăr, pentru că și Dvs. domnule general, ați dat propria dvs.contribuție pe care la vreme – sunt sigur -cercetătorii o vor găsi.

Eu mi-am făcut în orice caz datoria de a menționa în notele mele diplomatice.

Este pentru mine o îndoită bucurie ca să pot găsi astfel acest prilej de a vă exprima public și grațitudinea care vă aparține în vrednic urmaș al marelui prieten de altădată pe care l-a avut poporul român în Negebaur și Dvs.personal, ostaș aliat și prieten care urmează tradiția adevărului și a prieteniei lui Negebaur.

Primiți vă rog, scumpe domnule General, încredințarea deosebitei mele prețuiri și mărturia celor mai cordiale sentimente.

Vicepreședintele Consiliului de Miniștri,

Mihai A. Antonescu

C.HAMANGIU SOLICITĂ ACADEMIEI ROMÂNE SĂ PROPUȚĂ PE NICOLAE IORGA CANDIDAT LA PREMIUL NOBEL (I)

Credem că nu mai este cazul să prezentăm personalitatea savantului Nicolae Iorga, dar ținem să arătăm că, în anul 1931, când era la apogeul activității sale politice – prim ministru al României și împlinea venerabila vârstă de 60 de ani, sărbătorit de toată elita intelectuală a țării, în semn de omagiu pentru fructuoasa activitate depusă în serviciul națiunii, juristul C.Hamangiu (31 dec.1869 – 7 ian.1932) membru de onoare al Academiei Române – cunoscut în lumea științifică ca editor al colecției de legi de-a lungul timpului – sugerează printr-o scrisoare adresată Academiei, ca supremul for științific al țării, să propună drept candidat la premiul Nobel pentru literatură pe Nicolae Iorga. Redăm în continuare conținutul acestei impresionante scrisori pentru a fi introdusă în circuitul științific

ținând să arătăm că nu cunoaștem dacă Academia Română a dat sau nu curs sugestiei ministrului de justiție C. Hamangiu în guvernul de tehnicieni Iorga Argentoianu.

SCRISOAREA D-LUI HAMANGIU, MEMBRU DE ONOARE AL ACADEMIEI.

În vechea aulă a Universității pariziene, în acel cadru clasic în care cugetarea și știința franceză îmbină gloria unei incomparabile tradiții cu strălucirea unui prezent de nesecată fecunditate, în savanta adunare, pe care a cinstit-o cu înalta sa prezență Președintele Republicii, ilustrul dv. coleg dl. profesor Nicolae Iorga, Președintele Consiliului de miniștri și Rector al Universității din București, a primit de curând o nouă recunoaștere a meritelor sale științifice.

Are caracter axiomatic ideea, că știința este universală. Manifestațiunile de unanimitate slăvire a acestui mare fiu al țării noastre, ilustrează ideea, o confirmă, o întăresc.

Nicolae Iorga a fost revendicat în mod egal de știința franceză, de cea engleză și de cea italiană.El a reunit asupra operei sale, sufragariile admirative a trei colegii academice și cugetarea românească și-a serbat astfel intrarea triumfală în cetățile de bătrână și neperitoare cultură europeană: Universitățile din Oxford, Paris și Roma, care i-au acordat savantului istoric, titlul de doctor honoris causa.

Personalitatea științifică a profesorului Nicolae Iorga nu ne mai aparține, deci, numai nouă.Ea a depășit fruntariile patriei, pentru ca să se integreze în cultura, în știința omenirii întregi. Ea s-a înălțat dincolo de categoria universară, mai sus de fotoliul de academician, pentru a deveni o figură reprezentativă a umanității.

Nu aș voi să repet aici, ceea ce cu atâta simțire, cu atâta elan, cu atâta culoare și căldură a spus decanul facultății pariziene, dl. profesor Delacroix despre ce înseamnă Nicolae Iorga în cultura universală.

continuare în numărul viitor

UN OM AL CETĂȚII, PROF. STOICA A. TEODORESCU (1887-1973) (II)

de Constantin Dobrescu

În anul 1927, acesta s-a transferat la liceul din Ploiești, unde a predat geografia până la pensionare (August 1948). De la început ținem să menționăm că a fost un dascăl conștiincios cu multe realizări, funcția de director al liceului (1933-1938), a avut și preocupări politice.

În August 1924 prof. Stoica Teodorescu împreună cu asistentul universitar N. A. Constantinescu asistent a lui N. Iorga, participă la întrunirea Partidului Naționalist al Poporului care a avut loc la Telegra. Întrunirea a fost condusă de prof. D. Munteanu Rîmnicean (Ploiești, 10 August 1924).

După o perioadă de cocheta-re cu ideile politice ale N. Iorga, prof. Stoica Teodorescu s-a îndreptat spre organizația liberară din Prahova. Astfel ziarul ploieștean „Libertatea” din 15 Martie 1932 îl menționează pe prof. Stoica Teodorescu că membru în delegația permanentă a PNL alături de av.N.M. Părvulescu, mr.Al. Mateescu, av.C. Ceruleanu, prof. C. Ghimpu, Nicu Economu, gl. L. Caracăș, prof. A. Mosoiu, av. Victor Rădulescu (Campina), prof. C.Rigu etc. care a hotărât excluderea din PNL a av. I. Crețoiu, Ștefan Lilu, G. Isofescu, Al. Varcolici, adepți ai de-zidentei ing. Petru Bejan.

De asemenea ziarul liberal „Viitorul” din 3 Octombrie 1933 îl menționează pe prof. Stoica Teodorescu că fiind membru în Comitetul de propagandă și de organizarea luptei libertăților pentru „răsturnarea nefastului regim național țărănist”.

Acest comitet era condus de av. Dem I. Nicolaescu, dr. I. Negruzzi, G. Manolescu, A. Mosoiu, Victor Rădulescu (Campina) etc.

În perioada directoriatului sau liceul are „una din cele mai fertile perioade de activitate” din întreaga sa existență, când au loc „reparații capitale ale clădirii, organizarea coloniei școlare de la Techirghiol, creșterea numărului de burse, reapariția revistei Curie-

rul liceului, editarea a trei anuare, mari excursii școlare, s.a.”

În această privință amintim doar excursia efectuată în vară anului 1920-1921 de profesor împreună cu colegii săi C. Rădulescu și B. Dumitrescu și 40 de elevi de la gimnaziul Campinean în zonă Brașov, Bran, Rucar, Curtea de Argeș. Această excursie este publicată în Anuarul liceului „D.B. Stirbey” din 1919-1923.

Profesorul Stoica Teodorescu s-a implicat profund și în viața culturală a Județului Prahova. Astfel cât a activat la Campina a fost membru fondator al Ateneului „B.P. Hasdeu” condus cu har de ing. C. Barbacioiu. În cadrul acestui Ateneu profesorul a susținut numeroase conferințe cu teme culturale. De asemenea, la Ploiești, acesta a fost membru al așezământului cultural „Nicolae Iorga”. Profesorul Stoica A. Teodorescu a fost membru al Asociației Profesorilor Secundari Secția Ploiești unde a desfășurat o fructuoasă activitate. Astfel în ziua de 25 Martie 1928 acesta a conferențiat despre „Probleme etnografice ale țării noastre” sub egidă acestei Asociații.

Prof. Stoica Teodorescu participă în ziua de 8 Noiembrie 1936 la dezvelirea bustului lui I.L. Caragiale în grădiniță din fața liceului Sfinții Petru și Pavel, operă a sculptoriței Letiția Ignat.

Aniversarea zilei de 1 Decembrie 1938 apreciată de Stoica Teodorescu drept ziua definitivei biruiri pentru care și el a luptat cu armă în mână, spunea în cadrul ceremoniei de la liceul pe care îl conducea la Ploiești că această este „ziua în care s-au răzbunat toți rușii cu roată, toți spintecații în patru și spânzurați la marginea de drumuri, toți cei puși la jug dinaintea plugului, toate fecioarele batjocorite prin jus primae noctis și prin drepturile nemeșesti nerecunoscute și toate mamele ce au coborât în pământ blestemându-și

ceasul pentru care au fost sortite să aducă pe lume români pentru batjocura străinului. E ziua în care ni s-au răzbunat uciderea mișelească a lui Mihai Viteazul, martinizarea infernală a lui HOREA și a moșilor săi, scoaterea din minți a lui Avram Iancu. E ziua care a împiedicat sigura desființare a neamului românesc în Ardeal, începută cu scadență peste câteva decenii după marele război prin legile lui Apponyi”.

Un aspect mai puțin cunoscut al activității sale este faptul că figurează în statistica numărării din 1934 că proprietar a unei exploatații particulare din Câmpina, a cărei producție lunară obținută varia între 3-7 tone de petrol, iar cea anuală de 50 tone. Această îi asigură profesorului stabilitate financiară peste medie în comparație cu majoritatea colegilor săi de breaslă.

Stoica Teodorescu era un colecționar de artă, fiind un admirator al pictorului ploieștean P. Bulgăraș. Astfel la expoziția personală a acestuia la Ploiești din anul 1929 Stoica Teodorescu se număra printre cei care au achiziționat picturi.

În calitate de membru al asociației culturale „Grupul Nostru” formată „de câțiva intelectuali din Ploiești” a participat în ziua de 12 Ianuarie 1946 la sărbătorirea prof. I. A. Bassarabescu, la sală „SCALA”, luând chiar cuvântul evocând în cuvinte calde personalitatea scriitorului academician.

De asemenea, Stoica Teodorescu participă în ziua de 20 Ianuarie 1947 la sala SCALA la sărbătorea aniversării a 70 de ani a lui I.A. Bassarabescu. Sărbătorirea a fost organizată de membrii Căminului Cultural „Voievodul Mihai”. Stoica Teodorescu în numele corpului profesoral fost elevul lui Bassarabescu aduce omagiul. Din București, profesorul venise cu un număr de istorice referitoare la Prahova.

continuare în numărul viitor

SUPRAREALISMUL SAU OCULTAREA PROGRAMATĂ A REALITĂȚII

de Mădălina Paula Ștefan

Suprarealismul nu se afirmă doar ca o metodă literară sau ca o direcție; el devine un mod de a fi, instrumentul capabil să exprime noua viziune asupra lumii. Spiritul inovator, căutarea de teritorii virgine, intuirea prezenței misterioaselor forțe din microcosmosul psihoidului uman îl îndreptățesc pe Breton să afirme că „fiecare artist trebuie să pornească singur în căutarea lânii de aur.” Cu toate acestea, suprarealismul are un caracter colectiv, iar descoperirile lui sunt rezultatul unui efort de grup.

Forța motrice a suprarealismului nu a fost doar dorința de libertate nelimitată, moștenită de la Dadaism, ci și, evident, tezele publicate de Sigmund Freud cu privire la psihanaliză. În „Manifestul suprarealismului”, Breton aduce, de altfel, un omagiu creatorului psihanalizei și al teoriei subconștientului. Suprarealismul elogiază visările nocturne și puterea imaginației, iar subconștientul este cel care va oferi artei suprarealiste materia primă necesară creației. Revelarea universului viselor într-un univers real (adică dimensiunea „suprareală”) este facilitată de tehnica de creație, care constă în evitarea reflecției raționale, așa cum sunt scrisul automat sau sedințele de hipnoză.

La revoluția artistică, suprarealiștii adaugă revoluția politică și socială. „Noi, tinerii, - mărturisește Max Ernst - ne-am întors din război abrutizați; revolta noastră și protestul necesitau un mod de a se manifesta”. Firesc, acestea au luat forma unui atac îndreptat asupra bazelor societății care a provocat acest război, atentatul împotriva limbii, sintaxei, logicii, literaturii, picturii etc. Ei se pronunță împotriva colonialismului și fascismului, sprijină comunismul, dar angajarea politică devine o sursă de conflicte și dispute. În timpul celui

de-Al Doilea Război Mondial, mulți suprarealiști vor căuta adăpost în Statele Unite, ceea ce va determina însemințarea noilor idei artistice și dincolo de ocean. Vor reveni la Paris, de fiecare dată separat, și nu vor mai exista niciodată ca grupare unitară. Numai Breton, care în anul 1957 va numi suprarealismul „magia regăsită”, va încerca să demonstreze, în publicații și interviuri, că mișcarea creată de el va rezista probei timpului. Și, într-adevăr, nu s-a pierdut cu arme și bagaje în lupte intestinale, deși a fost, ca toate „-isme”, fascinat de celebritatea scandalului, excomunicându-și periodic membrii. Breton, supraviețuitor al primei generații, fidel deviziei „Poezia, iubirea, libertatea”, i-a așteptat mereu pe noii sosiți, dar și pe noii dezertori.

Suprarealismul a rezistat ca o sinteză istorică de mare stil între realitate, idee și spațiul imaginatului. Ca realitate istorică, este rezultatul aventurii unei mișcări poetice și artistice în general. Ca idee, a dobândit consistența unui concept filosofic - rezolvarea antinomiilor rațiunii. Iar imaginarul său ar putea fi definit ca imaginație în act. Sau, cum sintetizează metaforizând Georges Sebbag, „conjuncție a scriiturii și a inconștientului, a revoltei și a iubirii, a cotidianului și utopiei, suprarealismul se prezintă ca un tot, un obicei plin de promisiuni, care intrigă și pe care a-l fragmenta ar fi o dovadă de rea voință.”

Suprarealismul a depășit repede granițele literaturii, cuprinzând și alte domenii ale artei, în special pictura. Breton însuși începe să fie interesat de noua plastică atunci când zărește de la fereastra autobuzului, în expoziția organizată de artiști parizi- eni, tabloul lui Giorgio de Chirico, „Creier de copil”. Pânza îl fasci-

nează. După război, cunoscându-l pe Duchamp, Picabia, Max Ernst, Mason și Miro câștigat definitiv de discursul plastic, va pune, în 1924, artiștilor acestui domeniu o întrebare fundamentală: „Este, oare, posibilă pictura suprarealistă?” Enunțul bretonian este un pretext și o provocare. Lumea noii picturi îi va răspunde prin expoziții care confirmă nașterea unei estetici inedite, „a schimbării veșnice”. Expresia trebuie înțeleasă în sensul explicat la 1934 de către Max Ernst: „Când se spune despre suprarealiști că sunt pictori ai schimbării veșnice, nu trebuie să ne așteptăm ca ei să copieze pe pânză visele nocturne (nu ar fi decât un naturalism naiv și descriptiv), și nici ca fiecare dintre ei să creeze din elementele viselor lor propriul univers restrâns, în care să se simtă bine sau să dea frâu liber agresivității lor. Ba, dimpotrivă, înseamnă că fiecare are deplină libertate să se miște cu îndrăzneală și absolută dezinvoltură, într-o zonă care se află la granița dintre lumea interioară și cea exterioară: deși nu este foarte precisă, posedă o deplină realitate (suprarealitate) fizică și psihică.”

De altfel, marii pictori ai suprarealismului își desfășoară pe pânză, în stilul subiectiv distinct, necesar, istoriile proprii interiorității, încât, deși s-au distanțat de Bergson și Proust, socotindu-i personalități oficiale sau mondene, suprarealiștii au continuat demersul filosofului duratei și al naratorului timpului pierdut și, apoi, regăsit.

POEZIA IULIEI DRAGOMIR

de Ion Bălu

Noul volum de versuri **Cea mai frumoasă parte din mine**, semnat de Iulia Dragomir, apărut la editura ATU, Sibiu-Hermannstadt – cuprinde o selecție din poemele redactate în perioada temporal cuprinsă între august 2015-august 2017.

Adânc impregnate emoțional, confesiunea și destăinuirea, structuri specifice funcției expresive a limbajului, se strâng într-o declarație de dragoste, în care semnificatul, ideea și înfățișarea grafică, imprimă trăirilor sufletești un dinamism încărcat de afectivitate: „Nimic nu mă poate împiedica să te iubesc” – afirmă vocea îndrăgostitei. Iubirea tinerei femei nu depinde de circumstanțe aleatorii: Dragostea „e mâna lui Dumnezeu așezată pe creștet, pe trupul vremii, / pe murmurul vocii, pe direcția gândului, / pe inima bătând înspre fericirea spicelor.” (**Dragoste**). Bărbatul iubit i-a fost menit de mult: „Pentru mine – suspină vocea tinerei – ești aceeași bucată de cer / ruptă din sufletul meu...” (**Tu**).

1. Funcțiile limbajului poetic

Mai accentuat decât în primul volum de versuri, Iulia Dragomir își construiește noile texte pe utilizarea particularizată a funcțiilor limbajului. Funcția expresivă este centrată pe gândurile și complexele trăirii interioare ale vocii lirice la persoana întâi singular: „Îmi place cum sună vocea ta: în bătăile inimii ca toaca în biserică. / las tăcerea să cadă la picioarele gândurilor. / Numai pe șoaptele tale îmi sprijin inima.” (**Vocea ta**). Sau: „De dimineață m-am întâlnit cu mine.” / M-am privit cu atenție / Și am probat gândurile care mă ispiteau dintre cearșafuri...” (**Vesimentație matinală**).

Prin funcția conativă a limbajului, vocea lirică își orientează gândurile toate spre celălalt, prezență

efectiv constantă în text: „Azi, simt nevoia să-ți spun că te iubesc! / Nu că nu ți-aș mai fi spus-o în fel și chip, / cu toate cântările din priviri, din zvâcnirea gesturilor, / din câmpul de cuvinte din care au înflorit cireșii. / Azi simt nevoia să-ți spun că te iubesc, mai mult ca ieri, mai mult decât în vise...” (**În orice timp, oriunde**).

Aceeași funcție aduce în prim-plan dinamica relațiilor interpersonale: „Dovada că suntem legați cu fire nevăzute de suflet / e că m-ai trezit cu un gând de la prima geană de dimineață. / Am deschis ochii și pleoapele tale au bătut direct în visele mele. / Am traversat teritorii: / de la somn la trezire, de la realitate la dimensiunea posibilităților. / Și te-am găsit peste tot, prezență de netăgăduit.” (**Dovada**).

Pe conținutul informativ al mesajului liric este centrată funcția referențială. În structura de suprafată, vocea lirică își dezvăluie o complexă lume interioară, în continuă vibrație: „Te-aștept în cer, te vreau și aici, pe acest petec de pământ, / să-mi fii cireșul altoit de Dumnezeu cu bucurie lucrătoare-n gând!” (**Vino**).

2. Flacăra lumânării

Cu privirile furate de lumina lumânării, Iulia Dragomir trăiește în poezia **Lumânarea**, o stare de „reverie originară” - cum se exprimă Gaston Bachelard, în studiul **La Flamme d'une chandelle**, 1961. Aprinsă, arde cu flacără și declanșează în imaginație o lumină personalizată: „Când ceara clipelor se arde-n paralele scăpărări de vând, / tăcerea aprinde ape, stânci, vulcani crescuți în gând. / Sunt lumânarea pâlpâind iubirea cu un unic, simplu cânt.”

În flacăra lumânării, marii poeți ai lumii au sesizat prezența unei complexități simbolice: „Dans la flamme d'une chandelle – observă poetul romantic Nova-

lis – toutes les forces de la nature sont actives.” Ceara, fitilul, focul, aerul unite în flacăra fierbinte, mobilă și expresiv colorată, alcătuiesc o „sinteză a tuturor elementelor naturii.” Lumânarea aprinsă – continuă Bachelard – este un simbol statornic de individualizare a vieții cosmice elementare. În flacăra lumânării, regăsim visele singurătății: „La flamme est seule, naturellement seule, elle veut rester seule.”

Noțiunii de unicitate, simbologia universală i-a adăugat calificativul de verticalitate. Flacăra lumânării pregătește toate revelațiile verticalității: „La flamme est une verticale vaillante et fragile. Une soufflé dérange la flamme, mais la flamme se redresse. Une force ascensionnelle rétablit ses prestiges.”¹

Simbol al vieții ascendente, lumânarea este aprinsă în momentele solemne ale existenței umane: nașterea, aniversarea, cununia, intrarea în viața adultă, dar și la trecerea în lumea de dincolo, lumina sufletului cu valențele lui ascensionale simbolizează „la pérennité de la vie personnelle arrivée à son zenith.”²

Lumânarea aprinsă – afirmă papa Paul al VI-lea, în cuvântarea rostită în ziua de 2 februarie 1973 – semnifică „izvorul dintâi și curat de lumină... Arzând și luminând, ea exprimă o viață pe de-a-n-tregul închinată iubirii unice, fierbinți, depline...” Iulia Dragomir a intuit astfel una din temele esențiale, specifice poeziei mari de totdeauna.

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Gaston Bachelard, *Flacăra unei lumânări*, trad. de Malina Baconsky, Anastasia, București, 1994, p. 17 ș.a.

² Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dictionnaire des Symboles*, dix-septième réimpression, Robert Lafont, Paris, 1995, p. 144.

INTERVIU CU VICTOR FRIMU

— realizat de Emilia Zamfir și Sabina Cocone —

Anul acesta, în luna iulie, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat cea de-a douăsprezecea ediție a Taberei Internaționale de Creație Plastică „Dan Platon”, tânărul Victor Frimu fiind unul dintre cei șapte artiști participanți.

Îi mulțumim pentru amabilitatea de a ne răspunde la câteva întrebări.

Victor s-a născut pe data de 10 mai 1989, în comuna Ciutești, raionul Nisporeni, Republica Moldova. În 2009 a absolvit Colegiul Republican de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, Secția Pictură la clasa profesorului Ghenadie Jalba; în 2013 – Secția Pictură a Facultății de Arte Plastice, Academia de Muzică Teatru și Arte Plastice Chișinău, clasa profesorului Iurie Matei, iar în 2015 a finalizat studiile de master, în cadrul aceleiași instituții.

Ce v-a atras către arta plastică?

De când eram mic, arta plastică mi-a părut o lume liniștită, sinceră, plină de culoare, forme, idei, imaginație și oameni minunați. Născut

la sat, aveam în jurul meu liniștea, frumusețea peisajului, necesare pentru a picta, pentru a desena și pentru a îndrăgi această lume a artei. De asemenea, o sursă importantă au fost și rafturile bibliotecii, unde i-am putut descoperi pe marii pictori ai lumii.

Cum ați trecut peste prejudecățile legate de o carieră în artă?

Am crezut întotdeauna în mine și în ceea ce fac. Mereu am în minte scopul și ideile mele. Arta și frumosul au un rol foarte important în societate, iar artistul este unul dintre cei care pot schimba în bine societatea.

Știind cât este de fermecătoare lumea artei, nu am încetat niciodată să iubesc frumosul. Astfel, am ales să continui pe acest drum.

Dacă ar fi să vă descrieți printr-o culoare, care ar fi aceea?

VERDE! Verdele este culoarea mea preferată. Reprezintă natura, echilibrul, renașterea... Este un simbol al prospețimii, sănătății, speranței, siguranței și optimismului, de aceea consider că mi se potrivește.

Ce vă aduce inspirația?

Cred că inspirația depinde oarecum și de starea emoțională a artistului, de sensibilitatea acestuia și de modul în care își transpune cunoștințele.

Inspirația însoțește opera de la idee la finisare. Personal, analizez ceea ce este în jurul meu și mă poate ajuta să construiesc un mesaj clar, bine definit. Picturile mele au la bază istorie, filosofie, psihologie și nu în ultimul rând istoria artelor.

Natura este o sursă magică pentru a mă inspira în forme și culori. Sunt inspirat, uneori, de oamenii care au un suflet frumos și o energie spirituală necesară pentru a crea un nou tablou.

În ce moment o idee devine o lucrare?

În momentul în care artistul începe să transpună pe pânză toate sentimentele și ideile. Atunci când poate îmbina, la nivel compozițional, mesajul, estetica, cromatica...

Când v-ați descoperit pasiunea pentru pictură?

Am pasiunea pentru pictură de când eram mic. Cu adevărat, însă, a fost în momentul în care părinții m-au înscris la școala de arte pentru copii din satul natal. Acela a fost momentul în care am deschis pentru prima dată ușa spre arta plastică. Tot acolo, l-am cunoscut și pe cel ce mi-a arătat această lume extraordinară, plină de sentiment, profesorul Grigorie Stamati.

Cât de mult contează părerea criticilor?

Cel mai bun critic este autorul tabloului, artistul. Totuși, contează părerile unor critici de artă, ce cunosc istoria artei și aduc păreri legate de aspectele practice și teoretice ale artei. Opiniile lor contează, te ajută să mergi mai departe, știind că ceea ce faci este apreciat.

Vă mulțumim!

LEGENDA – SEGMENT SEMNIFICATIV AL LITERATURII POPULARE (III)

de Adriana Nicoleta Zamfir

„Dați-mi basme și istorii cavalecești, căci în ele se află materie pentru tot ce e mare și frumos” – Schiller

Povestea nu este literatură, nu este ceva făcut de oamenii care scriu pentru oamenii care citesc, ci are un rost adânc, vechi, legat de viață. Este o faptă bună pentru că este un bob de lumină în viața oamenilor simpli, chinuți de greutate. Este o faptă bună fiindcă afirmă frumos și cu tărie că binele învinge până la urmă, fiindcă în miezul ei stă convingerea că fericirea se poate cuceri, fiindcă coboară lumina pe pământ sub haina de vrajă „A fost odată...”¹

Povestitorii nu erau niște profesioniști, în sensul lăutarilor interpreți de cântece bătrânești, ci țărani sau muncitori având în colectivitate o situație asemănătoare cu a starostilor la nunți sau cu a femeilor care se pricep la oficierea riturilor și a obiceiurilor. Existau povestitori de mare talent interpretativ și înzestrați cu spirit creator, considerați de colectivități adevărați maestri ai genului, dar și povestitori pasivi, care mai mult reproduceau decât povesteau, limitându-se la repertoriul învățat și recurgând adesea la memoria ascultătorilor sau chiar a cântărilor. Existau și povestitori ocazionali, având un repertoriu redus și povestind numai la anumite prilejuri.

Povestitorii aveau o tendință de specializare pe anumite categorii ale prozei orale. Unii preferau basmele fantastice, cu largă desfășurare epică, alții – povestirile din viața cotidiană, iar cei cu înclinații speciale către umor manifestau preferințe pentru snoave.

În cultele primitive, anumite categorii de narațiuni orale implicau funcții magice, fapt atestat îndeosebi de teoriile ritualiste privind originea lor. Cu timpul, implicațiile magice au fost substituite de funcții psihologice, așa cum reiese din ciclul de povestiri 1001 de nopți. Prin puterea exemplului, poveștile au capacitatea de a influența în mod hotărâtor atitudinile oamenilor. Există dovezi că și în folclorul românesc povestitul era legat, în trecut, de anumite credințe superstițioase. Este consemnată credința că păstorii, la munte, trebuiau să spună în fiecare seară trei povești și apoi să facă o horă în jurul stânei pentru a împiedica agenții nocivi să pătrundă înăuntru. Altă credință spune că, dacă ciobanul poate să povestească

tească „de când dau oile la berbeci și până când fată primul miel”, în fiecare seară, câte o poveste, deci cam 150 de povești, unul dintre miei va fi năzdrăvan și îi va spune tot ce se va întâmpla cu el. Credința este interesantă și se leagă direct de motivul oii năzdrăvane din balada Miorița.

Unii spun că se povestește pentru ca timpul să treacă mai ușor sau, în unele ocazii, pentru a ușura munca oamenilor, ajutându-i să învingă oboseala, să-și alunge somnul. Alții sesizează și rostul educativ al narațiunii orale:

„Din poveștile astea trage multe și poporul, că vine la ele, învață” (...) „Cel ce învață din poveste nu învață din ceea ce vede cu ochii”¹

(Povești din Țara Oașului)

Funcția socială a povestitului e mult mai complexă, interpreții acestor narațiuni bucurându-se de mare prețuire în mediile populare. Basmul fantastic imaginează o lume nesuspusă îngrădirilor, o lume așa cum ar fi dorit-o povestitorii și ascultătorii lor, constituind prin aceasta expresia optimismului și umanismului popular. Legenda are funcție de cunoaștere simbolică, alcătuind prin repertoriul ei tematic un fel de botanică și zoologie folclorică, o știință a universului cosmic și teluric și a originii lucrurilor, dominată însă de semnificarea unor atitudini morale și estetice fundamentale. Snoava are o funcție educativă și se raportează la împrejurările concrete în care este povestită la fel ca în cazul proverbelor și al fabulelor, ea însăși fiind o fabulă în care rostul alegoric al animalelor este înlocuit cu semnificații derivând din tipuri și întâmplări umane. Între snoave și proverbe există, de altfel, o strânsă legătură genetică.

Termenul de proză populară ne permite să abordăm într-o concepție unitară specii folclorice diferențiate ca funcție și structură, de la basmul fantastic și legendă până la snoavă și povestirea cu caracter realist.

Pentru a înțelege particularitățile estetice ale speciilor prozei populare, cu referire la basmul fantastic, basmul despre animale și legendă trebuie să avem în vedere condițiile specifice ale genezei și evoluției acestor specii și condițiile realizării concrete a narațiunilor orale, legate nemijlocit de

obiceiul a povesti și, deci, de particularitățile etnice și locale pe care coordonatele povestitului le imprimă stilului narativ.²

În folclorul românesc, ca și în cel al altor popoare europene, legenda desemnează un repertoriu de narațiuni orale cu funcție predominant cognitivă. În esență, ea explică un fapt real sau considerat a fi real, printr-un simbol narativ care include, de regulă, motive fabuloase și supranaturale. S-a subliniat deseori că legendele alcătuiesc mai mult o știință decât o literatură, nu una bazată pe cunoaștere reală și raționament, ci o pseudo-știință fundamentată pe reprezentări imaginare.³

Etimologic, din latina medievală, legenda înseamnă „ceea ce trebuie să fie citit”.

După cum menționează Ovidiu Bârlea, „legenda denumește o narațiune cu țel explicativ sau un comentariu despre oameni și aspecte mai proeminente. Comentariul legendei se concentrează în jurul trăsăturilor neobișnuite, cu vădită predilecție pentru ciudățeniile oferite de natură și de viață (...) Legenda se rezumă, ca prim resort generator, pe curiozitatea populară, tot atât de veche cât și omul, avidă de a ști tot ceea ce se petrece în jur, cât ține întinderea cosmosului (...) o enciclopedie a științei populare, așa cum s-a păstrat ea în circuitul oral până la consemnarea în scris de către diferiți cărturari.”

Cercetătorii s-au arătat mai zeloși cu celelalte specii epice, în primul rând balada, apoi basmul, narațiunile legendare rămânând mereu în penumbră. Colecțiile românești ar însuma vreo 5000 de tipuri de legendă, dar acestea nu epuizează nici pe departe repertoriul existent, considerabil dacă ținem seama că aproape fiecare loc deosebit – munte, vâlcea, dumbravă – își are legenda explicativă.⁵

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Ovidiu Papadima, *Literatură populară română*, București, Editura pentru Literatură, 1968, p. 643.

² Ovidiu Bârlea, *Cercetarea prozei populare epice*, în „Revista de folclor”, I, 1956, nr. 1-2, p. 117.

³ Pavel Ruxăndoiu, *op.cit.*, p. 409

⁴ *Ibidem*

⁵ Ovidiu Bârlea, *Folclorul românesc*, I, Editura Minerva, București, 1981, p. 45

BOOM EDITORIAL LA PLOIEȘTI

de Traian D. Lazăr

Sărbătorirea Centenarului Unirii Basarabiei, Bucovinei, Transilvaniei și Banatului, în anul 1918, cu România a determinat instituțiile culturale ale municipiului Ploiești să inițieze și organizeze acțiuni dedicate importanțului eveniment al istoriei noastre.

Apelând la istoricii și scriitorii ploieșteni, Casa de Cultură a municipiului a elaborat un consistent proiect editorial având ca nucleu evocarea acțiunilor și personalităților legate de împlinirea idealului secular de unitate statală al românilor.

Primele înfăptuiri au fost prezentate publicului în ziua de 28 august a.c. la Cercul Militar din Ploiești, unde a avut loc lansarea a 2 cărți din proiectul editorial consacrat Centenarului Unirii: volumul „Evoluția vieții statale la români”, autor prof. univ. dr. Ion St. Baicu și volumul „Un ploieștean prin excelență Dumitru Munteanu-Râmnic”, realizat de un colectiv de autori format din: prof. dr. Constantin Dobrescu, Iuliana Nicolae și Cătălin Dobrescu. Acțiunea a avut loc în parteneriat cu Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din SRI.

Autorii ambelor volume analizează faptele pe baza unei vaste documentații prezentându-le cu obiectivitate, nu „boiesc” istoria, ca să folosim sintagma preferată a managerului de proiect, domnul Gelu N. Ionescu.

Domnul prof. univ. dr. Ion St. Baicu a realizat o sinteză utilă, bine redactată, a unei teme axiale a sărbătoririi Centenarului, evoluția vieții statale la români inclusiv realizarea Marii Uniri, consacrand evenimentului în sine peste 50% din spațiul tipografic. Personalitate remarcabilă a istoriografiei prahovene, cunoscut și apreciat pentru sobrietatea și echilibrul în abordarea problemelor spinoase ale istoriei, domnul prof. Baicu a evitat atitudinile extremiste, urmând modelul marilor noștri istorici, N. Ioga, Al. Xenopol, C.C. Giurescu. Nici naționalismul extrem, dar nici europeismul internaționalist nu și-au găsit locul în

sinteza istorică al cărei autor este. În paginile acestei sinteze, autorul nu colportează mituri nefondate, dar nici nu urmărește cu obstinție demitizarea, ci descrierea faptelor și argumentarea lor, corespunzător adevărului istoric.

Întrucât statalitatea românească s-a fundamentat pe temelia statalității strămoșilor poporului român, autorul a considerat oportun să înfățișeze statul geto-dac de sub conducerea regilor Burebista și Decebal, personalități politice de anvergură aflați în atenția istoricilor antici. Împrejurările istorice au făcut ca o parte a teritoriului geto-dacilor să ajungă sub stăpânire romană. S-a produs o sinteză demografică al cărei rezultat a fost poporul român și o sinteză politică numită romanii populare. Aceste procese istorice desfășurate pe durata câtorva secole sunt tratate sintetic, cu exactitate, claritate și chiar cu detalii semnificative, atunci când a fost necesar.

Evoluția statalității, de la romanii populare ale daco-romanilor la cnezatele și voievodatele românești, s-a desfășurat pe fundalul practicării creștinismului, care a constituit baza spirituală a acestui proces și i-a asigurat haina doctrinară.

Formele de manifestare a unității statale românești în evul mediu și la începutul epocii moderne sunt tratate în paralel cu evoluția conștiinței etnice românești de la conștiința de neam la conștiința națională.

Etapele principale ale înfăptuirii unității statale românești cuprind referiri la împrejurările, faptele și personalitățile, ce au acționat în concordanță cu mersul istoriei. Pagini memorabile sunt consacrate lui C. Stere, N. Iorga, I.I.C. Brătianu și Take Ionescu. Autorul relevă prezența, rolul, Prahovei și a prahovenilor în acțiunile, ce au marcat drumul spre unificarea statală a românilor.

Autorul a selectat din documentele folosite și a reprodus în text, pasaje cu un puternic impact emoțional ilustrând nu doar mo-

mentul istoric, ci și sentimentele celor ce făureau istoria. Am reținut și reproducem pentru valoarea lor emoțională, cuvintele lui I.I.C. Brătianu la masa oficială oferită delegaților veniți la București pentru aducerea actelor juridice consacrand unirea Transilvaniei: „Vă așteptăm de o mie de ani și ați venit pentru a nu ne mai despărți niciodată. În viața unui neam sunt clipe fericite atât de mari, încât ele răscumpără veacuri întregi de suferință și Fraților, fiți bineveniți! Vă facem această onoare atât noi, care suntem adunați la această masă, cât și toți românii de pretutindeni. Unirea v-o strigă toți morții noștri și acei din câmpiile Turdei și acei din munții Apuseni și acei din Carpați și acei de la Siret. Trăiască România Mare”!

Cel de al doilea demers științific lansat la 28 august întregește, în mod fericit, problematica înfăptuirii unirii din 1918, cu elemente ale prezenței prahovenilor la acest proces, continuându-l cu rolul lor în consolidarea statului național în perioada postbelică. Dirijați și coordonați de mâna experimentată a d-lui prof. dr. C. Dobrescu, coautorii Iuliana Nicolae și Cătălin Dobrescu au contribuit la realizarea monografiei uneia dintre personalitățile de frunte ale culturii și politicii prahovene.

Dumitru Munteanu-Râmnic, bibliotecar și profesor de istorie la „Liceul Sfinții Petru și Pavel”, ale cărui tradiții și performanțe le continuă azi Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, a fost unul dintre susținătorii întregirii naționale încă din 1906, ca membru al Ligii pentru Unitatea culturală a tuturor românilor și apoi al Partidului Naționalist-Democrat, condus de N. Iorga.

Autorii reușesc să creioneze cu fidelitate, ampla activitate desfășurată de D. Munteanu-Râmnic în slujba comunității locale. A fost simplu membru ori a îndeplinit funcții de conducere în societatea cooperativă „Pâinea”, în societatea cooperativă de aprovizionare și consum, la „Banca Creditul Popular” și „Banca Franco-Română”,

la „Tipografia românească” S.A., la filiala locală a „Aeroclubului Regal”, la Societatea „Principele Mircea”, etc.

Domeniul cultural a constituit terenul preferat de acțiune al lui Munteanu-Râmnic, întrucât avea calitățile și pregătirea profesională necesară. A fost membru al Comisiei Monumentelor Istorice și susținătorul ideii înființării unui muzeu de istorie a Prahovei, dar nu a reușit decât să pună bazele Casei muzeu Hagi Prodan. A avut contribuții notabile la înființarea și activitatea unor instituții culturale la modă în epocă: universități populare, cămine culturale, biblioteci. A participat la activitățile Universității Libere și Populare din Ploiești, a Universității Populare Văleni. S-a numărat printre fondatorii bibliotecii comunale(orășenești) Ploiești. La inaugurarea cursurilor Universității de vară de la Vălenii de Munte s-a aflat alături de șeful și modelul său, Nicolae Iorga, iar ulterior a dirijat Asociația cursivilor Universității Populare „Nicolae Iorga”.

De timpuriu și-a asumat misiunea de răspândire a culturii și trezire a conștiinței publice prin intermediul presei, iar ca o recunoaștere a meritelor sale în acest domeniu a fost ales președinte al Asociației presei prahovene.

Activitatea politică desfășurată în cadrul Partidului Naționalist Democrat avea ca țintă eliberarea și unirea tuturor provinciilor românești aflate sub dominație străină. Cartea pune la îndemâna cititorilor detalii asupra argumentelor teoretice și acțiunilor practice întreprinse în acest scop. D. Munteanu-Râmnic a participat la războiul de întregire, fiind decorat pentru misiunile îndeplinite cu succes. După război a contribuit la răspândirea culturii în limba română, în Basarabia.

Energia cu care a militat pentru ideile partidului și fidelitatea față de conducere, i-au asigurat alegerea ca președinte al organizației Prahova, apoi ca vicepreședinte al partidului. Când Partidul condus de Nicolae Iorga a ajuns la guvernare (1931-1932), lui D. Munteanu-Râmnic i s-a încredințat funcția de ministru de interne.

De la bibliotecar la Liceul sfintii Petru și Pavel, la fotoliul de ministru de interne! Iată un cursus honorum care nu e la îndemâna oricui și care atestă puternica personalitate a lui D. Munteanu-Râmnic. Nu spune poetul „că deasupra tuturor se ridică cine poate”? Există persoane care se extaziază citind cum Abraham Lincoln, plutaș pe Mississippi, tăietor de lemne pe nu știu unde, etc a ajuns președinte al S.U.A. Iată un exemplu al modului de viață american și un argument că America este țara tuturor posibilităților. La noi nu e posibil așa ceva, românii sunt oameni de categoria a doua, spun aceștia. Necunoașterea faptelor istorice îi împiedică să stabilească adevărul. Cazul Munteanu-Râmnic atestă că, la 1931, România era de asemenea țara tuturor posibilităților. Totul depinde de omul care voia să-și concretizeze posibilitățile. Posibilități există! Au avut S.U.A. un președinte dintre minoritari, Barack Obama, avem și noi! Ba mai mult, de la Abraham Lincoln încoace nici un tăietor de lemne nu a mai ajuns președinte în SUA, pe când la noi o secretară de școală a ajuns, recent, ministru de interne! Când Abraham Lincoln a ajuns din tăietor de lemne președinte, „țara nu era așezată”, vorba cronicarului. După ce s-a așezat, minunea nu a mai fost posibilă. Faptul că la noi minunea e posi-

bilă, demonstrează că țara nu e așezată! Încă!

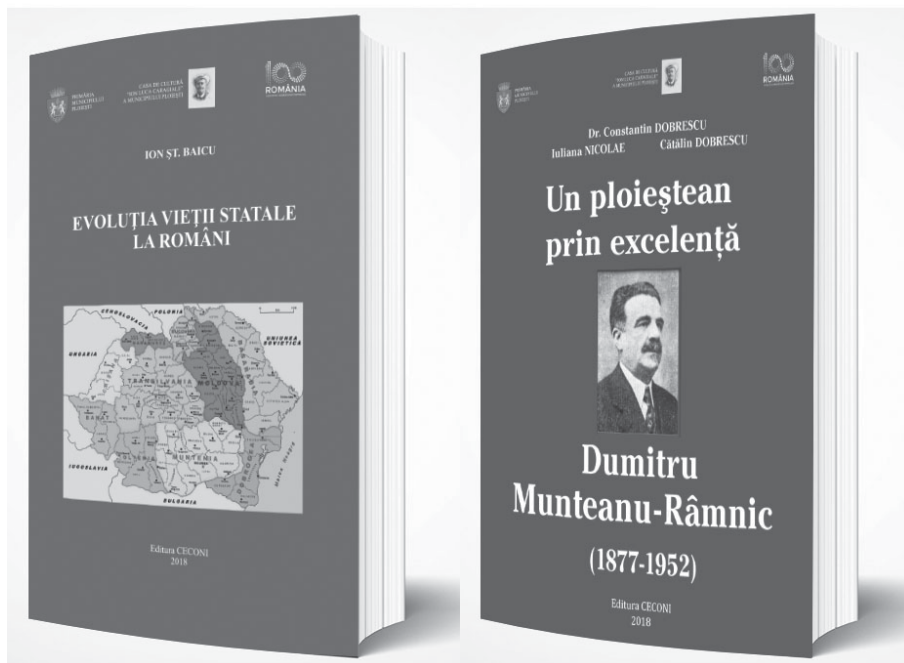
Biografia lui D. Munteanu-Râmnic atestă că activitatea politică implică anumite riscuri, mai ales atunci când se confruntă regimurile democrat și totalitar, omul politic fiind anchetat de două ori pentru activitatea sa și închis.

Meritul principal al cărții este acela că a scos din uitare un om politic și o personalitate a culturii prahovene.

Lansarea celor două volume a fost onorată de prezența unui public interesat de trecutul nostru istoric și de legătura lui indisolubilă cu prezentul. Cei prezenți au urmărit cu atenție expunerile autorilor și au obținut, pentru lectură, cărțile cu autograful autorilor. Am remarcat prezența reprezentantului Asociației Cultul eroilor col. Chiper Constantin, a ziaristului și scriitorului Serghie Bucur, a realizatorului TV Daniel Dimache, a doamnelor prof. Vălsănoiu Teodora și Teo Dumitru.

La final, atât autorii cărților cât și managerul de proiect ne-au asigurat că alte acțiuni culturale consacrate Centenarului sunt în derulare.

Pentru cei ce stau la temelia acestor împliniri, managerii culturii ploieștene, concluzia nu poate fi decât îndemnul: Ai reușit, continuă!

BUSTUL EROULUI AVIATOR LOȚOTENENT GHEORGHE MOCIORNIȚĂ (V)

de Marin Alexandru

În anul 2009, după ce am devenit membru al Asociației Române pentru Propagandă și Istoria Aeronauticii-ARPIA, am cumpărat cartea „Cântecul orb al destinului-locotenentului aviator Gheorghe Mociorniță” scrisă de căpitan comandor rtg. Mircea Constantinescu-ediția a I-a, președinte Filiala ARPIA București, care s-a dat numai în cadrul asociației. Din această carte am aflat că în localitatea Băicoi-Prahova, viitor oraș, s-a născut eroul aviator locotenent Gheorghe Mociorniță. Pe 30 septembrie 2010, conform Hotărârii Judecătorei Ploiești, din dosarul numărul 13519/281/AF/2010, conformă cu originalul, rămasă definitivă și irevocabilă, semnătura indescifrabilă, am constituit Asociația „Aero Show” Ploiești. A fost înscrisă în Registrul Judecătorei Ploiești cu Certificatul nr. 39/01. X. 2010, ca persoană juridică, fără scop patrimonial. Activitatea s-a început din inițiativa președintelui ales, Marin Alexandru-instructor parașutist pensionar și a vicepreședinților Dumitrescu Mihail Cristian-pilot instructor ZCM și instructor parașutist în activitate Gangan Constantin și membri fondatori, în data de 1 ianuarie 2011, odată cu planificarea și desfășurarea primei adunări lunare. La următoarea întâlnire din data de 10 martie 2012, președintele Marin Alexandru în cuvântul său, a propus ca în data de 10 aprilie 2012, să se organizeze și să se desfășoare un „medalion” cu subiectul „Eroul Aviator locotenent Gheorghe Mociorniță”. În afara membrilor asociației, au mai fost invitați simpatizanți, aviatori ploieșteni salariați la aeroclubul ploieștean, dar și aviatori celebri, ca invitați de onoare, precum: general în retragere Iosif Rus-președintele sediului Central ARPIA, membră al European Partnership of Aeronautic Associations-EPAA, care își va aduce o contribuție deosebită la documen-

țarea activității desfășurate de aviatorul erou Gheorghe Mociorniță, scriitorul aviației Ioan Cherecheș, sora eroului, Marietta Mociorniță, scriitorul cpt. c-dor. rtg. Mircea Constantinescu, care nu au putut fi prezenți și alte persoane. La deschiderea adunării, a vorbit președintele Marin Alexandru despre eroul din Băicoi, Gh. Mociorniță, activitatea sa ca elev și student, ca aviator de la școala de aviație până la plecarea pe front, talentul său, vitejia și devotamentul, patriotismul și sacrificiul personal chiar cu prețul vieții. S-a ținut un moment de reculegere în memoria eroului. De asemenea, instr. Marin Alexandru a propus construirea unui „bust” în localitatea natală. S-a suspus la vot și în unanimitate s-a votat „pentru”. În încheiere s-au conferit diplome aniversare domnului primar Andrei Voloșevici, Primăriei Ploiești, membrilor participanți din asociație și invitați. Pentru a fi transpusă în fapte și realizată, propunerea a fost prezentată, de către instructorul Marin Alexandru, primarului orașului Băicoi, inginer Ciprian Stătescu în anul următor, deplasându-se la Primăria Băicoi Prahova. Asociația Națională Cultul Eroilor – Regina Maria, Filiala Prahova din Ploiești, răspunzând de aceste opere de artă, am luat legătura cu aceasta și prin col. [R] Cujbă Puiu împreună cu profesorul sculptor Ioan Lupu, ne-am deplasat la Băicoi pentru a continua procesul de realizare al bustului, în două rânduri, însă fără succes, căci primarul Ciprian Stătescu nu a luat nici o hotărâre să onoreze această acțiune. Deci nimic nu era sigur, chiar și prin adresele înaintate Consiliului Județean Prahova-președinte inginer Mircea Cosma, cu numerele 7699/12. V. 2014 și 183861/20. X. 2014. Totul părea pierdut. Surpriza a venit în ziua de 23 decembrie 2014, în ajunul Crăciunului, când președintele Marin Alexandru a primit la orele 8, 20 un

telefon de la primarul Ciprian Stătescu, ca la ora 9,00 să fie prezent la intrarea B a Palatului Administrativ al Județului Prahova, la sala de Consiliu a Consiliului Județean Prahova, unde ne așteaptă președintele Mircea Cosma. Ca pensionar, abia trezit din somn, am fost de acord și printr-un tur de forță, am reușit să ne întâlnim și ne-am urcat la sala de Consiliu. Erau prezenți președintele ing. Mircea Cosma și consilierul său, profesor sculptor Dumitru Gheorghe, de la Colegiul Carmen Sylva Ploiești, și o altă persoană. Sedința era în toi. Când am intrat noi, s-a trecut la planul de executare a „bustului” până pe 21 aprilie 2015 și montarea lui, cu toate detaliile de construcție a soclului și plasarea pe locul său, lângă un alt bust, al profesorului, care a înființat școala de lângă primăria Băicoi Prahova. De acasă luasem material documentar necesar: cartea cu Gheorghe Mociorniță ediția a I-a, o diploma personală din anul 2012, de la medalion cu invitația și alte accesorii, care la terminarea ședinței, nu le mai aveam ca proprietar; mai întâi diploma, dispărută în consiliu în 2012, apoi invitația și cartea ediția a I-a și invitația, rămase la profesor sculptor și nu am intrat în posesia lor după execuția bustului, așa cum am discutat. După discuții și detalii de execuție, s-a trecut la negocierea valorii de execuție cu TVA - 30.000 de euro, și s-a bătut palma. Mare bucurie pentru mine, asociație și filiala ARPIA Ploiești, constituită în 16 decembrie 2013, în aceeași zi, când academician Henri Coandă a prezentat la Expoziția de la Paris, avionul său cu motor reactiv și a executat primul zbor de încercare.

continuare în numărul viitor

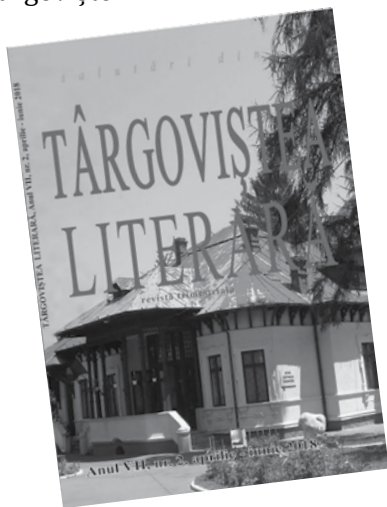
de Constantin Dobrescu

TÂRGOVIȘTEA LITERARĂ

nr. 2, aprilie-iulie 2018

Fericită trebuie să fie urbea care are două reviste de cultură. Printre aceste comunități se numără și vechea așezare domnească Târgoviștea. Acest lucru dovedește fără putință de tăgadă că acolo pulsează o viață culturală și de excepție.

Nu putem decât să ne bucurăm și să regretăm că în fosta capitală a omului negru, astăzi o RUINĂ, lucrurile nu stau bine. Cauza o sesizăm cu toții cei ce gândim ca niște prahoveni oameni ai locului și anume că VENETICII sfertodocti, ruinează zona după placul lor. Dar mă rog asta este situația nu ne mai rămâne decât să luptăm cu ce avem la îndemână. Revenind la oile noastre constatăm că revista de care ne ocupăm cu plăcere cuprinde câteva texte erudite ale unor oameni de cultură ca Ion Popescu Sirețeanu, Adrian Dinu Rachieru, Petre Gheorghe Bârlea, Mircea Bădoiu etc, care abordează problema care frământă viața științifică și culturală națională, poezie și proză de bună calitate și nu în ultimul rând aspecte ale vieții culturale din Târgoviște.

CONȘTIINȚA

nr. 153 iunie 2018

Iată o revistă, care vine să îngroașe rândul publicațiilor pe care Biserica Ortodoxă le scoate.

Sumarul acesteia pare la prima vedere interesant.

Reținem textul lui Adrian Constantinescu despre modul cum prin democrație se poate ajunge la dictatura religioasă.

Nu putem omite jurnalul de pelerin prin Țara Sfântă.

Nicolae M. Constantinescu abordează în textul său despre relația poetului Național M. Eminescu cu înfăptuirea României Mari.

LITERE

nr. 6-7/219-220/iunie-iulie 2018

Iată o revistă care își respectă blazonul, având o structură bine stabilită și aceeași colaboratori competenți.

Petre Gheorghe Bârlea ne prezintă în textul său un clasic printre romantici și anume Grigore Alexandrescu.

La rândul său Emilia MOTO-RANU ne prezintă pe Alexandru Ciorănescu în ipostaza de editor.

Pornind de la lucrarea lui Săluc HORVAT. De la Ion al Glanetașului la Apostol BOLOGA, Stan V. CRISTEA ne prezintă doi eroi, două destine din romanele lui Liviu Rebreanu.

Urmează la rând un text al regretatului istoric Florin Constantiniu despre cartea lui IOAN ADAM intitulată. O galerie ilustrată a oamenilor politici români.

Academicianul Florin Constantiniu despre cartea lui IOAN ADAM intitulată. O galerie ilustrată a oamenilor politici români.

Academicianul Florin Constantiniu consideră această lucrare drept o carte de învățătură care ar trebui inclusă în bibliografia obligatorie a elevilor și studenților.

În cadrul rubricii CENTENAR revista are câteva texte deosebite din care reținem pe cel al lui HONORIUS MOȚOC despre Societatea românească după Marea Unire.

Nu putem încheia prezentarea revistei fără amintirile istoricului Manole Neagoe despre lumea istoricilor din perioada comunistă.

VIAȚA MILITARĂ

nr. 2 (58) 2018

Nu știu dacă mai este instituție a statului român care să aibă atâtea publicații ca armata. E bine, e puțin nu știu. Parcă se continuă tradiția bolșevică. Ce vor să ne demonstreze? Pentru așa zișii aliați strategici contăm prin altceva.

Dar să revenim la oile noastre. Această revistă să înscrie și ea pe linia Centenarului. Astfel publică două texte modul cum a murit generalul erau Ion Dragalina și un text răsuflet despre Regina Maria.

Poate li se pare șocant unor obraze subțiri aflate la a treia generație de când au lepădat aprecierile, perioada de glorie a armatei române a fost cea comunistă când tot românul mergea umăr la umăr. Mai avem puțin și mai marii armatei cu originii țărănești vorbitori de engleză și franceză de baltă vor introduce și ordonanțele să facă cumpărăturile corpolentelor lor consoarte.

FAMILIA

nr. 6 (63) iunie 2018

Din acest număr ne reține atenția interesantului text al lui Blaga Mihoc despre activitatea lui Vasile Lucaciu pe linia realizării unității naționale.

Nu putem trece cu vederea activitățile privind ediția a 28-a privind zilele Revistei Familia.

Suntem informați că diplomatul Nicolae Mareș născut în Prahova a împlinit opt decenii de viață. În semn de omagiu revista îi publică un set de poeme care atestă preocupările poetice ale acestuia.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 34, 27 iulie 2018

Eugen Negrici comentează cartea lui Nicolae Drăghici despre scriitorul și dramaturgul I. L. Caragiale.

Nicolae SCURTU introduce în circuitul publicistic șase epistole pe care prozatorul Nicolae Crevedia

(1902-1978) le trimite în perioada 1929, 1941 lui Felix Aderca, Henri BLAZIAN, Nichifor Crainic, Liviu Rebreanu, E. LOVINESCU etc.

Foarte interesant interviul dialog pe care istoricul britanic, cunoscător al istoriei contemporane a României, DENNIS DELETANT îl poartă cu specialistul de serviciu în domeniu CRISTIAN PĂTRĂȘCONIU despre evoluția democrației românești în cei 28 de ani de la revoluție.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 35-36, 3 august 2018

Și de această dată suplimentul dedicat Centenarului Marii Uniri este un adevărat rege. Reținem textul lui Ion BUZAȘI despre serbările Astei de la Blaj din 1911 care au fost o prefigurare a Marii Uniri.

Constantin Pătrășcaniu poartă un dialog cu Augustin Ioan despre Catedralele Marii Uniri ridicate la Cluj-Napoca, București, Alba Iulia, Constanța, Sighișoara, Timișoara și nu în ultimul rând Catedrala Neamului aflată încă în construcție.

Un alt text emoționant este și Unirea în Muzee cum ar fi cele de la Alba Iulia, Iași, Focșani, etc.

Interesant este și grupajul de texte despre tratatul de la Trianon.

Ștefan Cazimir ne prezintă în amplul său text relațiile dintre criticii literari Tudor Vianu și G. Călinescu.

Cu ocazia aniversării a 190 de ani de la nașterea romancierului rus Lev Tolstoi scriitorul diplomat Nicolae Mareș publică un amplu text despre vizita scriitorului rus în Principatele dunărene în timpul Războiului Crimeii. În anul 1854 Armata Rusă Dunăreană care desfășura acțiuni militare împotriva Turciei pe teritoriile românești; la care Tolstoi în calitate de ofițer de stat major a participat, îi dă prilejul acestuia să ia cunoștință cu realitățile politice și sociale din Principate.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 37, 10 august 2018

Mihai VORNICU ne prezintă în eseul său un tânăr poet melancolic și solitar și anume Vasile Cârlova.

Mircea Coloșenco ne prezintă în eseul său un tânăr poet melancolic și solitar și anume Vasile Cârlova.

Mircea Coloșenco ne prezintă un imn francez dedicat lui Eminescu creația poetului parizian LUCIEN Bazin apărut în anul 1905 în traducerea lui Șt. O. Iosif în revista SEMĂNĂTORUL.

Istoricul literar NICOLAE SCURTU publică o scrisoare a poetei Ana Blandiana adresată în anul 1973 din SUA criticului literar DUMITRU MICU. În acea perioadă poeta împreună cu soțul ei au beneficiat de o bursă de studii, iar regimul comunist în generozitatea lui le-a permis plecarea în SUA fără să știe că după decembrie 89 aceștia vor deveni cei mai vocali adversari ai comunismului.

DILEMA VECHIE

nr. 753, 26 iulie-1 august 2018

Reținem din acest număr suplimentul privind Apa.

În prezent APA este mai mult un dușman al comunităților.

Aceasta pentru că oamenii strică din ce în ce mai mult echilibrul natural prin tăierea pădurilor.

Vom prețui acest dar divin, abia atunci când îl va pierde.

Pentru prezervarea Apei atât de necesară vieții, ar trebui sensibilizați toți oamenii nu numai pentru a prețui cât și pentru a ÎNȚELEGE.

TRIBUNA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

nr. 1450-1451, 12 august 2018

Sorin Ivan ne informează prin textul său că visul lui NOICA ca temă importantă a gândirii și operei acestuia o reprezintă Eminescu. Academia Română pune în dezbatere tema despre identitatea și unitatea istorică și lingvistică a Românilor din Nordul și sudul Dunării.

Stelian GOMBOS abordează în textul său în anul CENTENARULUI, rolul Bisericii Ortodoxe în raport cu misiunea ei în istorie, precum și raportul intelectualilor cu aceasta.

TRIBUNA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

nr. 1452-1453, 13-26 august 2018

Pe lângă probleme specifice școlii românești, acest număr cuprinde și texte adiacente evenimentului pe care întreaga suflare românească îl aniversează anul acesta și anume Centenarul Marii Uniri.

DUNĂREA DE JOS

nr. 198 august 2018

Acest interesant număr este dedicat propagandei acest neologism al secolului al XVII-lea, care a rezultat din activitatea bisericii catolice.

VIATA ROMÂNEASCĂ

nr. 8/2018

De la început ținem să menționăm cu plăcere prezența în paginile acestei prestigioase reviste a două personalități din Prahova și anume istoricul și criticul literar.

Chriastian Crăciun și poetul Ioan Vintilă Fintiş.

Foarte emoționat este textul omagial al lui Tudorel Urian despre academicianul Dimitrie Vatamaniuc care la începutul lunii iulie la vârsta de 98 de ani a plecat la cele sfinte. Eruditul eminescolog ne-a părăsit în mod discret fără ca moartea să fie un prilej de prime time news.

Mi-a reținut atenția textul lui Tudorel Urian despre Adolf Hitler și românii. Aflăm că Hitler obișnuia ca în fiecare zi la mesele de prânz și seara să aibă unul sau mai mulți invitați în fața cărora ținea adevărate discursuri pe tot felul de teme. Cei care participau la astfel de mese au considerat că vorbele spontane aruncate în vânt ar putea avea – și aveau – o valoare istorică. De aceea l-au convins pe dictator să accepte că la aceste mese să participe și stenografi care să-i rețină vorbele pentru posteritate.

Aflăm de la sursă modul cum cancelarul german îi percepea pe români în care nu vedea decât niște aliați conjuncturali în care nu avea încredere și îi disprețuia. Pentru Hitler, românii erau măcinați de **CORUPȚIE** de unde vedem că aceasta era o stare endemică. Acesta nu avea respect decât pentru Ion Antonescu, armata română este o catastrofă pentru avansarea ofițerilor contribuie din plin soțiile și ficele acestora care practică din plin prostituția. Pentru Hitler chiar și N. Titulescu era „coruptibil”. Acesta nu avea cuvinte de laudă nici față de Regele Mihai. Așa aflăm cât cântăreau România și românii în ochii lui Hitler. Și ca țărani ca armată și ca popor și ca personalități politici, era mai degeaba o cantitate neglijabilă.

EVENIMENTUL ISTORIC

nr. 7, 24 august 2018

Acest număr chiar că pare un ghiveci călugăresc realizat după

chipul și asemănarea modestului ziarist Dan Andronic.

Sunt așezate în paginile revistei clăie peste grămadă texte cu subiecte din diferite epoci istorice despre subiecte care le par jurnaliștilor grupați la Evenimentul Zilei că pot fi rumegate de consumatori de istorie ahtiați de senzational. Pe lângă subiecte din istoria națională sunt aruncate cu furca fără a fi prelucrate texte luate din istoria universală contemporană care par a fi incitante pentru realizatori.

Țineți-o tot așa stimabililor că vă îndreptați spre faliment.

CARTELUL METAFORELOR

anul IV, nr. 45-50

aprilie-septembrie 2018

Prin bunăvoința distinsului profesor din Vălenii de Munte, Ion Bocioacă am intrat în posesia acestei reviste de cultură, fapt pentru care îi mulțumesc.

Revista apare sub egida Casei de Cultură a Sindicatelor Buzău și cuprinde texte pertinente semnate de Magda Ursache, Marin Ifrim (redactor șef), Liviu Ioan Stoiciu prahoveanca Mioara BAHNA etc.

Ne reține atenția inspiratul text semnat de Vasile Ghica din Tecuci despre Cocuța Vogoride (Canachi). Nu putem omite prezentarea unui buzoian de excepție George Banu care a ajuns celebru la Paris și predă teatrologia la SORBONA.

Revista mai cuprinde proză și poezii de bună calitate precum și

informații despre viața culturală din Buzău. Iată o revistă care merită citită dar mai ales popularizată.

De menționat că revista are ca reprezentant corespondent din Franța pe Marilena Lică-Mașala.

AMURG SENTIMENTAL

nr. 7 (279), iulie 2018

Această revistă de literatură, informare și divertisment fondată în 1995 de poetul Ion Machidan, are în redacție și doi prahoveni și anume Ionel Sima din Ștefești și Mihai Istudor din Vălenii de Munte ca redactori. Sediul redacției este în București. Din sumarul acestei reviste ne reține atenția medalionul datorat lui Anatol Munteanu în amintirea lui Alexei Mateevici (1888-1917).

Nu putem trece peste profesiunea de credință a lui Ion Machidon „De ce scriu teatru?”

Să nu uităm și să spunem că revista este ilustrată cu lucrări de pictură realizate de pictorița Ecaterina Mihai.

Iată o revistă care face cinste celor care o păstoresc și merită să fie mai mult popularizată.

CAIETELE DE LA ȚINTEȘTI

aprilie-septembrie 2018

Pentru mine, această revistă pe care întotdeauna o aștept cu interes reprezintă un moment de răsfaț cultural.

Revista este editată de Fundația „Constantin Toma” și are ca redactor șef un veritabil om de cultură Marin Ifrim.

Printre cei care semnează în paginile revistei amintim pe Teodor BACONSCHI, Magda URSACHE, Virgil Matei, Teo Cabel, Mihaela GOMOESCU și alții.

Pe lângă proză și poezie de bună calitate revista cuprinde și pagini din monografia istorică a comunei buzoiene Țintești, care pentru mine reprezenta model de erudiție demn de urmat de către „istoricii” amatori.

de Marian Chirulescu

- *** – toamna – 590 de ani de la moartea pictorului renașcentist Masaccio (1401-1428)
- *** – toamna – 330 de ani de la apariția la București a primei traduceri integrale a „Bibliei” în limba română, efectuată de Șerban și Radu Greceanu și tipărită cu ajutorul domnitorului Șerban Cantacuzino (1688)
- *** – toamna – S-a înființat Arhivele Statului Rg. **Ploiești** (1951)
- *** – toamna – S-a înființat Teatrul Sindicatelor Unite Ploiești (1947). Deschiderea stagiunii pe 13 dec. 1947. Va deveni Teatrul „Toma Caragiu”, de azi
- *** – septembrie – 1965 de ani de la nașterea împăratului roman Traian (15.? 09.53 – 8/9.08.117 d. Hr.)
- *** – septembrie – 425 ani de la începutul domniei lui Mihai Viteazul (1593 – 1601) și 470 de ani de la nașterea sa (1548)
- *** – septembrie – Începe domnia lui Matei Basarab în Țara Românească (1632-1654)
- *** – septembrie – S-a născut scriitorul G. Millian – Maximin (1885, **Ploiești** – 1952)
- *** – septembrie – Se naște medicul Valeriu Bartolomeu Zaharia (n. 1924), cu activitate în **Ploiești**
- **01.09.** – S-a încheiat redactarea lucrării „Gramatica românească” de Dimitrie Eustatievici Brașoveanu, prima gramatică a limbii române (1757)
- **01.09.** – 115 ani de la nașterea medicului Constantin I. Andreoiu (n. 1903, Pitești – m. 1982, **Ploiești**)
- **01.09.** – Se naște chimistul Lazăr I. Edeleanu (1862-1941)
- **01.09.** – Se naște colonelul și istoricul Constantin Zagoriț (1882, **Mănești**, PH – 1944, **Ploiești**)
- **01.09.** – Germania nazistă a atacat Polonia, act prin care a început cel de-al Doilea Război Mondial (1939)
- **02.09.** – 145 de ani de la nașterea avocatului și omului politic Radu R. Stanian (n. 1873, **Ploiești**) și 95 de ani de la moartea sa (1923)
- **02.09.** – S-a născut interpreta de muzică ușoară Marina Voica (1936), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Breaza**”
- **02.09.** – 65 de ani de la moartea inginerului și inventatorului Traian Vuia (1872-1953)
- **03.09.** – 360 de ani de la moartea lui Oliver Cromwell (1599 – 1658)
- **03.09.** – 80 de ani de la nașterea pictorului Dan Strâmbu (1938), cu activitate în **Ploiești**
- **03.09.** – S-a născut interpretei de muzică populară Maria Ciobanu (1937)
- **03.09.** – Se naște acad. Mihai Cimpoi (n. 1942), istoric literar basarabean
- **03.09.** – Se naște scriitoarea Carmen Denise-Manuela Mihai (1972, **Câmpina**)
- **04.09.** – 250 de ani de la nașterea scriitorului Fr. A. A. Chateaubriand (Franța) (1768) și 170 de ani de la moartea sa (04.07.1848)
- **04.09.** – Navigatorul Amerigo Vespucci a anunțat la Florența că a descoperit „Lumea Nouă” („Mundus Novus”) (1504)
- **04.09.** – Se naște poetul George Bacovia (1881 – 1957)
- **04.09.** – La București, are loc primul Concurs și Festival Internațional de muzică „George Enescu” (1958)
- **04.09.1942** – 02.02.1943 – S-a desfășurat Bătălia de la Stalingrad, care a dus la capitularea armatelor condiției hitleriste (1942-1943)
- **05.09.** – 450 de ani de la nașterea filozofului Thommaso Campanella (Italia) (1568-1639)
- **05.09.** – 160 de ani de la nașterea scriitorului Alexandru Vlahuță (1858 – 1919)
- **05.09.** – Se naște Adrian Marino (1921 – 2005), critic literar
- **06.09.** – Se naște Mihail Kogălniceanu (1817 – 1891), scriitor, om politic
- **06.09.** – 160 de ani de la nașterea învățătorului Dumitru I. Bazilescu (n. 1858, com. **Drajna**, PH)
- **06.09.** – 155 de ani de când la Londra a intrat în funcțiune primul metrou din lume (1863)
- **06.09.** – 145 de ani de la moartea arhimandritului Ghenadie Poenaru (Gh. Pârvulescu) (n. 1805, Săcele – m. 1873, **Câmpina**)
- **06.09.** – S-a născut ziaristul Octavian Gălă (1939, **Ploiești** – 2000, **Câmpina**)
- **07.09.** – 100 de ani de la moartea chimistului și medicului Constantin I. Istrati (1850 – 1918)
- **07.09.** – Se naște Șerban Cioculescu (1902 – 1988), critic și istoric literar
- **07.09.** – Se naște violonistul și dirijorul Ilarion Ionescu-Galați (1937), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **07.09.** – Se naște istoricul de artă și muzeografa Ruxandra Ionescu (1946, București – 2004, **Ploiești**)
- **07.09.** – S-a născut soprana Angela Gheorghiu (1965)
- **08.09.** – Ziua Internațională a Alfabetizării (UNESCO)
- **08.09.** – Ziua Petrolistului din România (serbată din 1990)
- **08.09.** – S-a sfințit Biserica „Sf. Vasile” (Hram „Sfinții Trei Împărați”) din Ploiești (1834)
- **08.09.** – S-a născut dirijorul și profesorului de muzică Athanasie Verzeanu (1846 – 1914), cu activitate în **Ploiești**
- **08.09.** – 145 de ani de la nașterea scriitorului francez Alfred Jarry (1873-1907)
- **08.09.** – Se naște M. Blecher (1909 – 1938), scriitor
- **08.09.** – S-a născut sculptorul și graficianul Gheorghe Coman (1925, Ploiești – 2005)
- **08.09.** – Se naște prozatorul Ștefan Bănuțescu (1929 – 1998)
- **08.09.** – Se inaugurează Hipodromul **Ploiești** (1929)
- **09.09.** – 240 de ani de la nașterea scriitorului Clemens von Brentano (Germania) (1778 – 1842)
- **09.09.** – 120 ani de la moartea poetului Stéphane Mallarmé (1842-1898)
- **09.09.** – 65 de ani de la moartea ing. Traian Vuia (1872 – 1910)
- **09.09.** – Și-a început activitatea prima Școală de Fete din **Ploiești** (1847)
- **09.09.** – 110 ani de la nașterea scriitorului Cesare Pavese (1908-1952)
- **09.09.** – Se naște scriitorul Horia Stamatu (n. 1912, **Vălenii de Munte** – m. 1989, Germania)
- **09.09.** – S-a născut prof. de română Traian Comănciu (1929 – 2000, **Ploiești**)
- **09.09.** – Este proclamată Republica Democratică Populară Coreea (1948)

- **09.09.** – Se naște poeta Ariadna Petri (1986), locuitoare a **Ploieștiului**
- **10.09.** – Se naște pictorița Mihaela Laslo (1970, **Ploiești**)
- **11.09.** – 195 de ani de la moartea economistului David Ricardo (1772-1823)
- **11.09.** – Se naște scriitorul O' Henry (1862 – 1910)
- **11.09.** – Ia ființă, la Berna, Uniunea Poștală Universală, România este membru fondator (1894)
- **11.09.** – 70 de ani de la nașterea epigramistului ing. Constantin Tudorache (1948, com. **Podenii Noi**, PH)
- **12.09.** – A avut loc bătălia de la Marathon, atenienii învingând armata persană (490 î.Hr.)
- **12.09.** – Se naște dirijorul George Georgescu (1887 – 1964)
- **12.09.** – 130 de ani de la nașterea interpretului Maurice Chevalier (Franța) (1888-1972)
- **12.09.** – 125 ani de la inaugurarea clădirii refăcute a Spitalului „Boldescu” din **Ploiești** (1893)
- **12.09.** – 85 de ani de la moartea scriitorului și avocatului Ion Ionescu-Quintus (n. 1875, **Ploiești** – m. 1933, **Ploiești**)
- **12.09.** – Se naște artistul plastic Gheorghita Ghinea – Uriasu (1956, com. **Berteia**, Ph – 2008, **Plopeni**)
- **13.09.** – 230 de ani de când orașul New York a devenit prima capitală a SUA (1788)
- **13.09.** – 170 de ani de la bătălia din Dealul Spirii dintre pompierii militari români și trupele otomane (1848)
- **13/ 25.09.** – Se inaugurează calea ferată București – Ploiești și Gara de Sud **Ploiești** (1872)
- **13.09.** – 70 de ani de la nașterea fotbalistului Grigore Ciupitu (n. 1948, com. Pantelimon)
- **13.09.** – Se naște prof. univ. dr. în medicină Thoma I. Ionescu (n. 1860, **Ploiești** – m. 1926, București)
- **13.09.** – 105 ani de la moartea aviatorului Aurel Vlaicu (1882 – 1913, **Bănești**, Ph.)
- **13-14.09.** – 415 ani de la luptele de la Ogretin dintre Radu Șerban (învăgător) și Simion Movilă aliat cu hanul tătar (1602)
- **14.09.** – 123 de ani de la inaugurarea podului peste Dunăre de la Cernavodă, construit de Anghel Saligny (1895)
- **14.09.** – 90 de ani de când s-a inaugurat și s-a sfințit Crucea Eroilor Neamului din Masivul Bucegi (Caraiman) (1928)
- **14.09.** – 85 de ani de la nașterea activistului cultural Ioan Bălcinoiu (n. 1933), cu activitate în **Ploiești**
- **14.09.** – 85 de ani de la nașterea dr. în științe medicale Alfred Mertl (n. 1933), cu activitate în **Ploiești**
- **14.09.** – Se naște dr. în istorie, arhivistul și publicistul prof. Constantin Dobrescu (1950, **Ploiești**)
- **14.09.** – Se naște prozatorul Mihai Tunaru (n. 1931, **Bușteni** – m. 1989)
- **14.09.** – Se naște poetul ing. Ioan Vasile (1951-2012), cu activitate în **Ploiești**
- **15.09.** – Ziua Internațională a Democrației
- **15.09.** – 195 de ani de la moartea lui Gheorghe Lazăr (1779-1823)
- **15.09.** – 80 de ani de la nașterea criticului literar Marian Popa (n. 1938)
- **15.09.** – 80 de ani de la moartea scriitorului Thomas Wolfe (SUA) (1900-1938)
- **15.09.** – Se naște interpretul Fărâmiță Lambru (1927-1974)
- **15.09.** – Se înființează Institutul de Petrol și Gaze **Ploiești** (azi, UPG), (1967)
- **16.09.** – Domnitorul Țării Românești, Alexandru Ghica, instituie „leul” ca monedă a țării (1836)
- **16.09.** – Se naște scriitorul și publicistul Serghie Bucur (n. 1935)
- **16.09.** – 80 de ani de la moartea învățătorului Constantin Ionescu – Lungu (1862 – 1938, **Ploiești**)
- **17.09.** – 155 de ani de la moartea scriitorului Alfred-Victor de Vigny (1797 – 1863)
- **17/30.09.** – 110 de la nașterea violonistului David Oistrach (n. 1908 – m. 1974, Olanda)
- **17.09.** – 65 de ani de la nașterea scriitoarei Herta Müller (n. 1953)
- **17.09.** – Se naște dirijorul Ilarion Ionescu-Galați (n. 1937)
- **18.09.** – 105 de ani de la nașterea mezzosopranei Irina Dogeanu (n. 1913)
- **18.09.** – 80 de ani de la nașterea lui Octavian David, secretar muzical (1938, **Ploiești**)
- **18.09.** – Se naște poetul Marian Ruscu (1949, **Ploiești** – 2016, **Ploiești**)
- **18.09.** – Se naște scriitorul Valeriu Sârbu (1931 – 2009), cu activitate în **Vălenii de Munte**
- **18.09.** – Se deschide Școala Superioară de Artă **Ploiești** (azi Școala Populară de Artă) (1947)
- **20.09.** – 140 de ani de la nașterea scriitorului Upton Sinclair (Anglia) (1878) și 50 de ani de la moartea sa (25.11.1968)
- **20.09.** – 110 ani de la moartea compozitorului Pablo de Sarasate (Spania) (1844 – 1908)
- **20.09.** – Se naște arhitectul Stan Bortnovski (1914, **Sinaia** – m.?)
- **21.09.** – Ziua Internațională a Păcii
- **21.09.** – 80 de ani de la nașterea dr. în medicină Vasile Mihai Belasçu (1938 – 2017, **Ploiești**)
- **21.09.** – Se naște Elena Văcărescu (1864 – 1947), scriitoare
- **21.09.** – Se naște scriitorul și prof. de matematică Dan Milica (1949, sat **Gorgota**, Ph)
- **22.09.** – S-a născut dr. în drept și omului politic Gheorghe Grigore Cantacuzino (1832 – 24.03.1913)
- **22.09.** – Abraham Lincoln a emis Proclamația de Emancipare, decretând eliberarea sclavilor negri din teritoriul american confederat (1862)
- **22.09/05.10.** – Se naște matematicianul Octav Mayer (1895, **Mizil** – 1966)
- **22.09.** – 145 de ani de la nașterea matematicianului acad. Demetrie D. Pompeiu (1873 – 1954)
- **22.09.** – Se naște dr. în biologie Zoe Stoicescu-Apostolache (n. 1936, **Ploiești** – 2017)
- **22.09.** – 80 de ani de la nașterea scriitorului Augustin Buzura (1938 – 2017)
- **22.09.** – Se naște conf. univ. dr. în filologie Mihaela Cojocar (1951), cu activitate în **Ploiești**
- **22.09.** – 60 de ani de când s-a născut tenorul Andrea Bocelli (1958)
- **23.09.** – Începe domnia lui Mircea cel Bătrân în Țara Românească (1386-1418)
- **23.09.** – 85 de ani de la nașterea prof. univ. dr. ing. Alecsandru Pavel (n. 1933, sat **Mehedința**, PH)
- **23.09.** – Se naște pictorul Otto Barabas (n. 1908, Brașov), cu activitate în **Ploiești**
- **23.09.** – Se naște poetul Nicolae-Breb Popescu (1942, com. **Brebu**, PH – 2009)

- **23.09.** – Se naște pictorul Marcel Bejgu (n. 1951, sat **Bătrâni**, PH)
- **23.09.** – Se naște poetul Bogdan Nicolai (1985, **Câmpina**)
- **24.09.** – Se naște istoricul literar Marius Pop (1939, **Ocina**, Ph. – 1989, **Ploiești**)
- **24.09.** – Se creează secția de păpuși „Ciufulici” a Teatrului din **Ploiești** (1952)
- **25.09.** – 335 de ani de la nașterea compozitorului Jean-Philippe Rameau (Franța) (1683 – 1764)
- **25.09.** – Se naște scriitorul William Faulkner (1897 – 1962)
- **25.09.** – Se naște tipograful și editorul G. I. Gologan (1877 – m ?), cu activitate în **Câmpina**
- **25.09.** – 120 ani de la nașterea poetului Ovidiu Bogza (1898 – 1936, **Câmpina**)
- **25.09.** – 105 de ani de la nașterea interpretei vocale Maria Tănase (1913) și 55 de ani de la moartea sa (22.06.1963)
- **25.09.** – S-a născut ufologul Călin N. Turcu (1942, **Ploiești** – 2006)
- **25.09.** – Se naște dr. în filozofie și publicista Gabriela Vasilescu (1952, **Urlați**)
- **25.09.** – Se naște dr. în istorie Silvana Rachieru (n. 1974, **Ploiești**)
- **26.09.** – Ziua Sf. Voievod Neagoe Basarab, domnitor al Țării Românești între anii 1517 – 1521
- **26.09.** – 130 de ani de la nașterea scriitorului Thomas Stearns Eliot (SUA-Anglia) (1888 – 1965)
- **26.09.** – 120 ani de la nașterea compozitorului și pianistului George Gershwin (1898 – 1937)
- **26.09.** – La București, are loc un concurs de tir – prima competiție internațională sportivă (1874)
- **26.09/ 08.10** – Se naște poeta Marina Ivanova Tve-taeva (1892 – 1941)
- **26.09.** – 90 de ani de la nașterea scenografului și graficianului Ștefan Marișan (n. 1928, sat **Nehoraj**, PH)
- **27.09.** – S-a încheiat procesul de descifrare a hieroglifelor din Egiptul Antic (1822)
- **27.09.** – 90 de ani de la nașterea istoricului Constantin I. Corbu (n. 1928, sat **Vaideei**, PH)
- **27.09.** – 85 de ani de la nașterea poetului Grigore Hagi (1933 – 1985)
- **27.09.** – Se naște maestrul coregraf Dumitru Pârvu (1934 – 2006, **Ploiești**)
- **27.09.** – Se naște tenismena Simona Halep (1991)
- **28.09.** – 215 ani de la nașterea scriitorului francez Prosper Mérimée (1803 – 1870)
- **28.09/10.10.** – S-a născut pictorul Nicolae Vermont (1866 – 1932), cu activitate în **Ploiești**
- **28.09./ 10.10.** – Se naște Vasile Pârvan (1882 – 1927)
- **28.09.** – 95 de ani de la nașterea fotbalistului Ion Ungureanu (n. 1923, **Băicoi**, PH)
- **28.09.** – Se naște arhitectul Peter Fritz Derer (1939, **Ploiești**)
- **28.09.** – Se înființează Asociația Oamenilor de Artă din Instituțiile Teatrale și Muzicale (ATM) (1957)
- **28.09.** – Se naște criticul și istoricul literar Valeriu Râpeanu (1931, com **Ploieștori**, PH), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”
- **29(?).09.** – Se naște scriitorul Miguel de Cervantes Saavedra (1547 – 1616)
- **29.09.** – Se naște istoricul Eudoxiu Hurmuzaki (1812 – 1874)
- **29.09.** – 130 de ani de la nașterea poetei Iulia Hașdeu (1869 – 1888)
- **29.09.** – 130 de la nașterea lingvistului Iorgu Iordan (1888 – 1986)
- **29.09.** – Se naște preotul Aurelian Frusinoiu (n. 1966, **Ploiești**)
- **30.09.** – 85 de ani de la nașterea poetului Negoită Irimie (1933, **Ploiești** – 2000)
- **30.09.** – Se naște prof. de educație fizică Dezideriu Mihai Gothe (1939, **Ploiești** – 2004)

CUPRINS

Editorial, <i>Gelu Nicolae Ionescu</i> cop. 2	
Scrisori pentru viitor (III), <i>Traian D. Lazăr</i>	1
Folclorul poetic despre evenimentele de la 1918 (XII), <i>Victor Rusu</i>	3
Regele Ferdinand în mijlocul ostașilor (V), <i>Traian D. Lazăr</i>	5
Ionel Brătianu – un mare premier unionist și patriot român (III), <i>Ion Șt. Baicu</i>	6
Mareșali români - luptători pentru făurirea României Mari: Averescu, Prezan și Antonescu (I), <i>Ion Șt. Baicu</i>	7
Galeria marilor epigramiști: Vasile Vorobeț, <i>C. Tudorache</i>	7
Răsfoiri și comentarii, <i>C. Tudorache</i>	13
Toma Caragiu - Pagini din Concursul național de proză scurtă „I.L. Caragiale” – <i>Mogoș Daria</i> <i>Ana-Maria, Podărelu Miriam</i>	14, 16
Poiana Câmpina o mănăstire dispărută, <i>C. Dobrescu</i>	18
Istorie comunitară regăsită în Păulești și Ploiești (I), <i>Constantin Ilie</i>	19
Istorie, realitate și ficțiune!, <i>Traian D. Lazăr</i>	20
Un erou al reîntregirii: Doctorul Dimitrie Giani, <i>C. Dobrescu</i>	21
Scrisoare mai puțin cunoscută a lui Mihai Antonescu către Generalul Gerstenberg, <i>Cătălin Dobrescu</i>	22
Un om al cetății - prof. Stoica A. Teodorescu (1887-1973) (II), <i>C. Dobrescu</i>	23
Suprarealismul sau ocultarea programată a realității, <i>Mădălina Paula Ștefan</i>	24
Poezia Iuliei Dragomir, <i>Ion Bălu</i>	25
Interviu cu Victor Frimu, <i>Emilia Zamfir, Sabina Cocone</i>	26
Legenda – segment semnificativ al literaturii populare (III), <i>Adriana</i> <i>Nicoleta Zamfir</i>	27
Boom editorial la Ploiești, <i>Traian D. Lazăr</i>	28
Bustul eroului aviator lt. Gh. Mociorniță, <i>Marin Alexandru</i>	30
Parada revistelor, <i>C. Dobrescu</i>	31
Evenimente culturale, <i>M. Chirulescu</i> ...	34
Evenimente-Consemnări..... cop. 3	

— de Ștefania Popișteanu, Luminița Avram, Adriana Zamfir —

În luna august, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a desfășurat următoarele activități culturale:

• **21-31 august: Târgul de carte și de artă tradițională și modernă „Ploieștiul citește”.** Acest eveniment cultural, organizat cu ocazia sărbătoririi Centenarului Marii Uniri, a avut loc în parcul „Nichita Stănescu”. În cadrul acestui Târg de carte, mai multe edituri și-au expus oferta editorială, invitându-i pe ploieșteni la lectură.

De asemenea, au mai avut loc și alte manifestări culturale precum:

- Recital Cristina Trandafir,

- Atelier demonstrativ de creație în cadrul căruia au fost prezentate cusături tradiționale și creștături în lemn realizate de meșterul popular Petre Ghițeanu.

- Realizarea unor portrete rapide persoanelor interesate de talentul caricaturist Marian Avramescu.

• **15 august:** deschiderea celui mai important eveniment aviatic din România de până acum: Campionatele Mondiale de Acrobație cu Avionul, organizat de Aeroclubul Teritorial „Gheorghe Bănculescu” Ploiești, aflat pe raza comunei Târgșoru Vechi, sat Strejnic. Competiția a ajuns la ediția a XIII a, s-a desfășurat în perioada 15-25 august și este în premieră în România. Ansamblul folcloric „Prahova-junior”, coordonat de prof.

coregraf Vasile Enache, a reprezentat Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, care a fost partener al acestui eveniment.

• **28 august:** a avut loc lansarea a două cărți editate de Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, cu ocazia Centenarului Marii Uniri, la Cercul Militar Ploiești. Acestea sunt: „Dumitru-Munteanu Râmnic, un ploieștean prin excelență”, autori Constantin Dobrescu, Iuliana Nicolae, Cătălin Dobrescu și „Evoluția vieții statale la români”, autor Ion Șt. Baicu. Autorii și-au prezentat cărțile, domnișoara Ștefania Timiș a interpretat câteva melodii populare, iar la final a fost intonat imnul de stat al României. Evenimentul a fost prezentat de prof. ref. Gelu Nicolae Ionescu.

• **31 august:** acțiunea culturală intitulată „Ziua Limbii Române”. Programul a cuprins prelegeri despre Limba Română și recitaluri de poezie susținute de Membrii trupei de teatru amator „Atitudini”. Evenimentul s-a desfășurat la Muzeul Memorial „Nichita Stănescu”. La finalul acestei manifestări culturale, reprezentanții Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” au depus buchete de flori la busturile marilor autori români Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, Nichita Stănescu.

NICOLAE MAREȘ - ”MIHAI EMINESCU ÎN LIMBA POLONĂ. STUDIU ȘI ANTOLOGIE ROMÂNĂ-POLONĂ” (I)

— de Elena Trifan —

Recent la Editura eLiteratura Nicolae Mares, fost diplomat, scriitor și publicist, a publicat cartea „Mihai Eminescu în literatura polonă. Studiu și antologie română-polonă.”

Este un studiu consistent, însumând 459 pagini, structurat în 3 părți: „Eminescu în limba polonă”, „Antologie de poezii eminesciene traduse în polonă”, „Cronologie”, precedate de prefața „Un captivant spectacol intelectual” semnata de criticul literar Alex Ștefănescu și de Cuvântul autorului „Eminescu în limba polonă sau despre un strălucit meteor.”

După cum afirmă Alex Ștefănescu, cartea are la bază o documentație bogată a relației lui Mihai Eminescu cu istoria și cultura poporului polonez, „Nicolae Mares regăndește gândirea lui Eminescu, oferindu-ne un captivant spectacol cultural.”

Partea I – „Eminescu în limba polonă” cuprinde 13 subcapitole în care sunt analizate supoziția că Eminescu ar fi de origine poloneză, contribuția lui Eminescu la studierea istoriei Poloniei, similitudini între Eminescu și Chopin, Eminescu în grafica poloneză, contribuția unor personalități românești la promovarea culturii române în Polonia și, în mod deosebit, a lui Mihai Eminescu, traduceri ale poeziei lui Mihai Eminescu în limba polonă.

Autorul apreciază în mod deosebit profunzimea cunoștințelor lui Eminescu despre istoria Poloniei, pe care puțini dintre contemporanii săi le aveau și îl consideră un predecesor al marilor istorici.

Studiile lui Eminescu asupra Poloniei datează mai ales din perioada vieneză sau/și berlineză. În manuscrisul eminescian despre istoria Poloniei se găsesc însemnări de valoare despre aspectul demografic al Poloniei, denumirile de leși și polonezi, importanța șleahței poloneze pentru menținerea libertății țării, creștinarea polonilor etc.

Dintre conducătorii polonezi de o apreciere deosebită din partea poetului român se bucură Căzimir cel Mare „cel care a regularizat frontierele de vest și de nord, a încercat și-a reușit să-și recupereze o parte din teritoriile pierdute, iar parțial, a compensat pierderile din vest cu o nouă expansiune în est, apropiindu-și fruntariile de Moldova.” La acestea se adaugă „dezvoltarea economică nemaicunoscută, creșterea bunăstării populației, modernizarea așezărilor agricole, dezvoltarea orașelor și a rolului lor în creșterea comerțului și mineritului.” Pe bună dreptate despre el se spune „că a găsit Polonia în lemn și a lăsat-o în piatră.”

continuare în numărul viitor

Ernest Victor